

ΣΠΥΡ. ΜΑΤΑΛΑ

Τά καλά παιδιά

207x147

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ
Β' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΕΚΔΟΤΗΣ Δ.Ι.ΡΑΛΛΗΣ ΑΘΗΝΑΙ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΑΔΑΤΑ Μ.Σ.Σ.Σ.

1534
Σ Π Υ Ρ . Μ Α Τ Α Λ Α

Είς τὴν ἑορτή-ἑορταστικὴν
μὲν ἑορτήσιν μετ' ἑορτῆς
ἀγίων.

Τ Α Κ Α Λ Α

Ζηαία
22-9-34.

Π Α Ι Δ Ι Α

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ Β'. ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΝ ΔΙΑ ΤΗΝ ΤΕΤΡΑΕΤΙΑΝ 1934 - 38

ΕΚΔΟΣΙΣ ΠΡΩΤΗ

(Ἀντίτυπα 19000)

Ἀριθ. Ἐγκριτικῆς ἀποφ. $\frac{51231, 51232}{20-8-34}$

ΤΙΜΗΣ ΕΝΕΚΕΝ

ΕΚΔΟΤΗΣ Α. Ι. ΡΑΛΛΗΣ ΑΘΗΝΑΙ - ΕΥΡΥΠΙΔΟΥ 6 - 1934

Από την επιμέλεια του κ. κ. Στ. Σπεράντσα και Άγλ. Μεταλλινού.

Κάθε γνήσιον αντίτυπον φέρει την υπογραφήν τῶν κ. κ. Στ. Σπεράντσα καὶ Ἄγλ. Μεταλλινού.

Στ. Σπεράντσα

Άγλ. Μεταλλινού

Ὁ χρυσὸς ἥλιος ἐξύπνησε.

1.

Ἀκόμη νὰ σηκωθοῦν ἡ Φρόσω καὶ ὁ Γιαννάκης.

Καὶ ὁ χρυσὸς ἥλιος, ποὺ εἶχε ξυπνήσει πιὸ νωρὶς ἀπὸ τὰ παιδιὰ, ἦλθε ἀπὸ τὸ μισόγυρτο παράθυρο τοῦ δωματίου καὶ ἐκοίταξε μέσα.

— Σταθῆτε νὰ ἰδῆτε, ὑπναράδες! εἶπε ἀπὸ μέσα του ὁ ἥλιος καὶ ἐχαμογέλασε.

Ἐπέρασε μερικές ἀκτῖνες του ἀνάμεσα ἀπὸ τὶς κουρτίνες καὶ τὶς ἔρρηξε ἴσια στὸ πρόσωπο τοῦ Γιαννάκη.

Ὁ Γιαννάκης ἐκίνησε λίγο τὰ χεῖλη του σὰν κουνελάκι καὶ μὲ τὸ χέρι του ἄρχισε νὰ τρίβῃ τὴ μύτη του. Ἐτριψε λίγο καὶ τὰ μάτια του καὶ ὕστερα τὰ ἀνοίξε.

Ἐγύρισε καὶ εἶδε τὴν ἀδελφοῦλα του. Ἐκείνη ἔκοιματο ἀκόμη στὸ κρεβάτακι της, κόκκινη ἀπὸ τὸν ὕπνο.

Ἐκαμὲ ἔτσι καὶ τῆς ἐτράβηξε λίγο τὰ σκεπάσματα. Μὰ ποῦ νὰ νοιώσῃ ἡ Φρόσω; Τῆς τὰ ἐτράβηξε τότε πιὸ δυνατά. Μὰ πάλι τὰ ἴδια.

— "Α, τώρα θὰ ἰθῆς ἐσύ! εἶπε ὁ Γιαννάκης μὲ γέλια καὶ ἐτράβηξε ὅλα μαζί τὰ σκεπάσματα.

Ἡ Φρόσω ἐπετάχθηκε ἐπάνω. Ὁ Γιαννάκης ἐχώθηκε ὀλόκληρος κάτω ἀπὸ τὰ δικά του σκεπάσματα.

2.

Τὴν ἴδια στιγμή ἀνοίξε σιγά σιγά καὶ ἡ θύρα καὶ ἐμπῆκε μέσα ἡ μαμά. Εἶδε τὴ Φρόσω δλόρθη, πού ἐκοίταζε γύρω τῆς σάν σαστισμένη.

— "Ε! πῶς τὸ ἔπαθες, Φρόσω, καὶ ἐσηκώθηκες σήμερα πρώτη ἐσύ; ἐρώτησε ἡ μαμά. Καὶ ὁ Γιαννάκης; Ποῦ εἶναι ὁ Γιαννάκης;

— Δὲν ξέρω, καλὴ μαμά. Δὲν εἶναι στὸ μαξιλάρι του.

— "Α, τὸν κατεργαράκο, εἶπε ἡ μαμά καὶ ἄπλωσε τὸ χέρι τῆς καὶ ἐγαργάλισε δυὸ ἄσπρα ποδαράκια, πού ἐξετρύπωναν ἀπὸ τὰ σκεπάσματα.

Ὁ Γιαννάκης ἔβαλε τὰ γέλια καὶ ἐπετάχθηκε καὶ αὐτὸς ἐπάνω.

— Καλημέρα, μητερούλα, ἐφώναξε καὶ ἀγκάλιασε τὴ μητέρα του.

Τὸ ἴδιο ἔκαμε μὲ χαρὰ καὶ ἡ Φρόσω.

Τὰ φιλιὰ τῶν παιδιῶν ἄκουσε καὶ ὁ πατέρας ἀπὸ τὸ διπλανὸ δωμάτιο.

— "Ερχομαι, ἐφώναξε. "Ερχομαι καὶ ἐγώ. Θέλω καὶ ἐγώ νὰ πάρω φιλιὰ ἀπὸ τὰ ἀγαπημένα μου παιδιὰ.

Ἡ μαμά ἀνοίξε τὰ παράθυρα.

Ὁ Γιαννάκης καὶ ἡ Φρόσω ἐντύθηκαν σὲ λίγο

και ἐπλύθησαν. Και ὕστερα, ἐμπρὸς στὸ εἰκονισμα-
τάκι τοῦ δωματίου των ἔκαμαν μιὰ προσευχούλα.

Σκύβω, γονατίζω ἀγάλι,
σκύβω, κάμνω ἓνα σταυρό.
Θεέ μου, εὐχαριστῶ καὶ πάλι,
ποῦ μ' ἐξύπνησες γερό.

Κάμε, Πλάστη καὶ Πατέρα,
κάμε, σὲ παρακαλῶ,
νάμαι καὶ ὄλη αὐτὴ τὴ μέρα
πάλι ἓνα παιδί καλό.

Δέν θά τὸ σπάσω, μαμά.

1.

“Ὅταν ἡ Φρόσω ἤπιε τὸ γάλα τῆς, ἐπῆρε τὸ
ποτήρι τῆς νὰ πάη νὰ τὸ πλύνῃ.

— Στάσου. “Αφησέ το ἐκεῖ! τῆς εἶπε ἡ μητέ-
ρα τῆς.

— Μὰ γιὰ τί, μαμά; Δέν θά τὸ σπάσω. Μπορῶ
ἐγὼ νὰ τὸ πλύνω μόνη μου.

— Τὸ ξέρω, εἶπε πάλι ἡ μητέρα. Μὰ πρέπει
τώρα νὰ ἐτοιμασθῆς γιὰ τὸ σχολεῖο.

Ἀλήθεια, ἡ Φρόσω μπορεῖ νὰ κάμνη μόνη της
πολλὰ πράγματα. Δὲν εἶναι πιά μικρή. Εἶναι ἓνας
μήνας, πὺ ἐκλείσει τὰ ἕξι καὶ ἐμπήκε στὰ ἑπτὰ.
Ἐφέτος γιὰ πρώτη φορά θὰ πάη καὶ στὸ σχολεῖο.

Ὁ Γιαννάκης εἶναι ὀκτώ χρονῶν, ἂν καὶ φαί-
νεται μεγαλύτερος ἀπὸ ὀκτώ.

Στὸ σχολεῖο ἔχει πάει ἀπὸ πέρυσι.

Καὶ τὰ δυὸ παιδιά, ὅταν ἦσαν πιο μικρά,
οὔτε νὰ ντυθοῦν ἐμποροῦσαν οὔτε νὰ πλυθοῦν μόνα
των. Τὰ ἐντυνε καὶ τὰ ἔπλυνε ἡ μητέρα.

Τώρα ὁμως ντύνονται μόνα των μιά χαρά. Πλύνονται μὲ σαποῦνι καὶ μὲ κρύο νερὸ καὶ καθαρίζουν καλὰ τὰ χέρια των, τὸ πρόσωπό των, τὸ λαιμό των καὶ τὰ αὐτιά των.

Ἄ, ποτὲ τὰ παιδιὰ δὲν ἐφοβήθησαν τὸ κρύο νερό.

Ἐχουν καὶ μιά πολὺ καθαρὴ βουρτσίτσα γιὰ τὰ δόντια των.

Ἵστερα κτενίζονται, βουρτσίζουν καὶ τὰ ρούχα των καὶ ἔτσι, καθαρὰ καθαρὰ, καθέννας τὰ βλέπει καὶ τὰ καμαρώνει.

2.

Τὸ μεσημέρι καὶ τὸ βράδυ, πρὶν καθίσουν στὸ τραπέζι, ὁ Γιαννάκης καμμιὰ φορὰ λέγει στὴ Φρόσω:

— Δὲν ἔπλυνες τὰ χέρια σου, πού θὰ φάγωμε.
Ἔλα νὰ πλυθῆς.

Ἡ Φρόσω δαγκάνει τὰ χεῖλη της καὶ τοῦ λέγει στενοχωρημένη.

— Νὰ μοῦ τὸ θυμίζης, σὲ παρακαλῶ, Γιαννάκη, ἂν τὸ ξεχνῶ κάποτε. Μὰ ξέρεις; Καμμιὰ φορὰ θὰ τιμωρήσω ἐγὼ τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτό μου γι' αὐτὸ πὺ κάμνω.

— Και πῶς θὰ τὸν τιμωρήσης; ρωτᾷ γελαστός ὁ Γιαννάκης.

— Νά! Δὲν θὰ καθίσω στὸ τραπέζι. Θὰ μείνω νηστική, νὰ θάλω γνώση.

Τὸ βράδυ τὰ παιδιὰ γδύνονται μόνα των. Δὲν χρειάζονται κανένα νὰ τὰ εοηθήση. Βοηθεῖ τὸ ἓνα τὸ ἄλλο. Μόνο, ὅταν κανένα των νυστάζη πολύ, ἔρχεται καὶ τὸ εοηθεῖ ἡ μητέρα.

Τὰ ροῦχα, πού εθαάζουν, τὰ ἀπλώνουν ὅλα μὲ τάξη ἐπάνω στὶς καρέκλες των. Ποτέ δὲν τὰ πετοῦν ἐδῶ ἢ ἐκεῖ. Πάντα εἶναι καὶ τὰ δυὸ καθαρά καὶ τακτικά παιδιὰ καὶ πρὸ πάντων ὁ Γιαννάκης, πού εἶναι καὶ ὁ μεγαλύτερος.

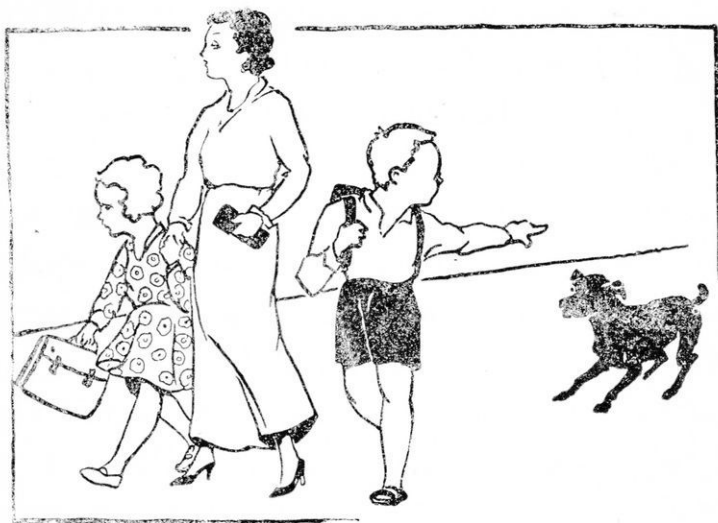
Ἡ πρώτη ἡμέρα τοῦ σχολείου.

1.

Εἶχαν ἐτοιμασθῆ καὶ τὰ δυὸ παιδιὰ καὶ μὲ τὴ σάκκα στὸ χέρι ἐπερίμεναν τώρα τὴ μητέρα των. Ὁ πατέρας εἶχε φύγει κιόλας γιὰ τὴ δουλειά του.

— Φοξοῦμαι, Γιαννάκη! ἔλεγε ἡ Φρόσω.

— "Ε! Μὲ τὸ δίκιο σου! ἀπαντοῦσε ὁ Γιαννάκης. Εἶναι ἡ πρώτη φορά πού πηγαίνεις στὸ

σχολείο και γι' αυτό. "Έτσι έφοβόμουν και εγώ πέρυσι τέτοια ημέρα. Μά ύστερα εκατάλαβα, πώς άδικα άνησυχούσα.

Η μητέρα έπηρεε τά δυό παιδιά και έξεκίνησαν για τó σχολείο. Μά νά, όπίσω των έτρεξε και ó Τόπ, ó σκύλος των.

— Πίσω! έφώναξε ó Γιαννάκης. Πίσω, Τόπ. Οί σκύλοι δέν πηγαίνουν στο σχολείο.

Ό Τόπ έστάθηκε λίγο και έκούνησε τήν ουρά του. Μά έφαινετο, πώς δέν είχε όρεξη νά γυρίσει στο σπίτι. Όταν όμως του έμίλησε και ή μητέρα, έσκυψε κάτω τó κεφάλι και έγύρισε άμέσως πίσω. Ό Τόπ άκουε πάντα τά λόγια τής μαμής.

Ἡ μητέρα μὲ τὰ παιδιά ἐπροχώρησαν. Ἐπέ-
 ρασαν τὴν πλατεῖα καὶ ἔστριψαν ἓνα δρόμο δεξιά.

Νάτο τὸ σχολεῖο, ἀντικρῦ. Κάτασπρο, ὀλο-
 κάθαρο, μὲ τὰ δενδράκια του γύρω, ὅλα περιποι-
 ημένα.

Νά καὶ ὁ γέρος κουλουράς, στὴν ἴδια πάντα
 θέση, πού χρόνια τώρα ἐπωλοῦσε κουλούρια στὰ
 παιδιά τοῦ σχολείου. Μπάρμπα τὸν ἔλεγαν τὰ
 παιδιά καὶ αὐτὸς ἐχαμογελοῦσε πάντα καὶ ἔλεγεν.

— Ὁ Θεὸς δὲν μοῦ ἔδωκε παιδιά! Ἐσεῖς εἴσα-
 στε τὰ παιδάκια μου, νά σᾶς χαρῶ.

2.

Ἡ θύρα τοῦ σχολείου ἦτο ἀνοικτή. Ὁ Γιαν-
 νάκης ἐμπῆκε πρῶτος μέσα.

— Ἐλα, Φρόσω, μὴ φοβῆσαι! εἶπε στὴν ἀδελ-
 φούλα του γελαστός. Κοίτάξε πόσα ἄλλα παιδιά
 μπαίνουν μαζί μας.

Ἡ Φρόσω ἔσφιξε τὸ χέρι τῆς μητέρας τῆς καὶ
 ἐμπῆκε καὶ αὐτὴ μὲ ἀπόφαση. Ἡ μητέρα ἔσκυψε
 καὶ ἔσιαξε τὰ μαλλιάκια τῆς.

— Νά, ἡ δασκάλα σου, τῆς εἶπε. Ἐλα, πᾶμε
 κοντά τῆς, νά ἰδῆς πόσο καλὴ εἶναι.

Πόσα καινούργια πράγματα ἔβλεπε μέσα στὸ

σχολείο ή Φρόσω! Θρανία, χάρτες, εικόνες, αριθμητήριο, πίνακα, έδρα. Στο σπίτι των δέν είχαν τέτοια πράγματα.

Καί πόσα παιδάκια ήσαν μέσα στην τάξη! Τί χαρά! Μαζί μ' αυτά θα έπαιζε πιά και μαζί μ' αυτά θα έμάθαινε και τά γράμματα. 'Από την ίδια στιγμή λέγεις και άρχισε νά τά αγαπά ή Φρόσω.

Μά και ή δασκάλα της τί καλή πού ήτο! Χαρούμενη και γλυκομίλητη, σαν τή μαμά της.

— Μαμά, μαμά! έφώναξε ή Φρόσω, όταν τό μεσημέρι έγύρισε με τόν άδελφό της στο σπίτι. Είμαι πολύ εύχαριστημένη. "Ελα, νά σε φιλήσω. Θέλω νά πηγαίνω κάθε ήμέρα στο σχολείο μου. "Α, τί κουτή πού ήμουν νά φοβώμαι τό σχολείο!

Πρὶν ἀπὸ τὸ παιγνίδι ἢ δουλειά.

I.

Σήμερα ἡ Φρόσω ἐγύρισε ἀπὸ τὸ σχολεῖο μ' ἓνα βιβλίον γεμάτο μὲ ὠραῖες εἰκόνες. Τῆς τὸ εἶχε δώσει ἡ δασκάλα καὶ τῆς εἶχε εἰπεῖ νὰ μάθῃ μερικὰ μεγάλα γράμματα, πὺ ἦσαν στὸ πρῶτο φύλλον.

Ὁ Γιαννάκης ἐπῆρε κοντά του τὴ Φρόσω καὶ τῆς ἔδειξε πῶς πρέπει νὰ διαβάξῃ. Ὑστερα τῆς εἶπε :

— Κάθισε τώρα καὶ σὺ καὶ διάβασε μόνη σου, γιὰ νὰ μάθῳ καὶ ἐγὼ τὸ ποιηματάκι μου.

Ἦτο ἓνα ποιηματάκι, πὺ σήμερα τὸ εἶχαν εἰπεῖ ὅλα τὰ παιδιά μαζί μὲ τὸν δάσκαλο, λίγο πρὶν νὰ κτυπήσῃ τὸ κουδούνι γιὰ νὰ σχολάσουν.

Ὁ Γιαννάκης τὸ εἶχε ἀντιγράψῃ ὅλο ἀπὸ τὸν πίνακα. Νὰ τί ἔλεγε :

Ἡ δουλειὰ ἐτελείωσε
μὲ καλὴ καρδιά.

Κλείστε τὰ βιβλία σας
τώρα πιά, παιδιά.

Ὦρα γιὰ τὸ σπίτι μας,
ὦρα εὐλογημένη.
Τὸ τραπέζι ἐστρώθηκε
καὶ μᾶς περιμένει.

Πᾶμε, στῆς μαννούλας μας
τῆ ζεστῆ ἀγκαλιά.
Πᾶμε, γιὰ νὰ πάρουμε
δυσὸ γλυκὰ φιλιὰ.

2.

Καθὼς ἐδιάβαζαν τὰ δυὸ παιδιὰ, κάτω ἀπὸ τὸ παράθυρό των ἤλθαν καὶ ἔπαιζαν τὸ τόπι δυὸ γειτονόπουλα.

— Ἡ Μερόπη καὶ ὁ Πᾶνος εἶναι, εἶπε σιγὰ ἡ Φρόσω.

— Ἄφησέ τους νὰ παίζουν, ἀποκρίθηκε ὁ Γιαννάκης. Ἐμεῖς ἐδῶ ἔχομε δουλειὰ.

Τὰ δυὸ γειτονόπουλα ἐπετοῦσαν τὸ τόπι στὸν τοῖχο. Καὶ ὥσπου νὰ ξαναγυρίση, ἐκεῖνα ἔκαμαν γρήγορα μιὰ στροφή καὶ ἄπλωναν τὰ χέρια καὶ τὸ ἔπιαναν πάλι. Καὶ ὄλο μὲ γέλια ἐμετροῦσαν τὶς φορές πού τὸ ἔπιαναν.

— Δώδεκα, δεκατρεῖς, δεκατέσσερες.....

Ξαφνικά τὸ τόπι τῆς Μερόπης ἔπεσε μέσα στὸ παράθυρο καὶ ἐκύλισε στὰ πόδια τῆς Φρόσως. Ὁ Τόπ, ποὺ ἦτο πιὸ πέρα, ὤρμησε μὲ γαυγίσματα καὶ τὸ ἄρπαξε στὸ στόμα του.

Ἡ Φρόσω ἔβαλε τὰ γέλια καὶ μὲ τὸ Γιαννάκη ἐβγῆκαν στὸ παράθυρο.

— Ἐλάτε, ἐφώναξε ὁ Πᾶνος, μόλις τοὺς εἶδε. Ἐλάτε καὶ σεῖς νὰ παίξωμε.

— Ὅχι τώρα. Σὲ λιγάκι, εἶπε ὁ Γιαννάκης. Τώρα ἀκόμη διαβάζωμε.

Μὰ ἡ μητέρα, ποὺ ἄκουσε ἀπὸ τὸ διπλανὸ δωμάτιο, ἐφώναξε.

— Φθάνει. Μπορεῖτε νὰ πᾶτε καὶ σεῖς νὰ παίξετε λιγάκι, παιδιὰ μου. Γιατί καὶ οἱ δυὸ σας ξέρετε πιά καλά τὸ μάθημά σας.

Ὁ Πᾶνος χάνει τοὺς βώλους του.

1.

Ὁ Πᾶνος εἶναι λίγο πιὸ μεγάλος ἀπὸ τὸ Γιαννάκη, μὰ στὸ σχολεῖο πηγαίνουν καὶ οἱ δυὸ στὴν ἴδια τάξη.

Δὲν εἶναι τόσο καλὸς στὰ μαθήματά του ὁ Πᾶνος, γι' αὐτὸ εἶχε μείνει καὶ δυὸ χρόνια στὴν

ἴδια τάξη. Μὰ ἔχει καὶ ἓνα ἄλλο ἐλάττωμα. Τοῦ ἀρέσουν τὰ μαλώματα. Δὲν ἄφησε συμμαθητή του, πού νὰ μὴ μαλώσει μαζί του.

Κάποτε εἶχε μαλώσει καὶ μὲ τὸ Γιαννάκη, γιατί εἶχε πετροβολήσει τὸν Τόπ καὶ ὁ Γιαννάκης τοῦ ἐζήτησε τὸ λόγο. Ἐπιάσθηκαν στὰ χέρια καὶ ὁ Γιαννάκης τὸν ἔβαλε κάτω, ὥσπου ἓνας γείτονας ἔτρεξε καὶ τοὺς ἐχώρισε.

Ἔστερα ἀπ' αὐτό, μιὰν ἡμέρα ὁ Γιαννάκης τὸν εὗρηκε στὸ δρόμο καὶ τοῦ ἔδωκε τὸ χέρι.

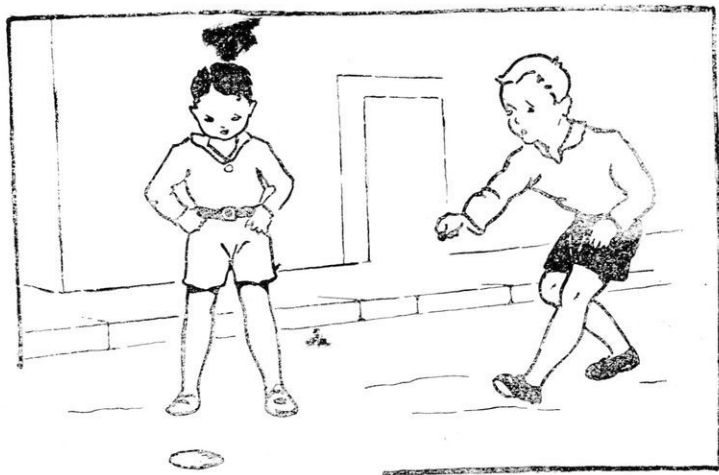
— Ἄκουσε, Πᾶνο ! τοῦ εἶπε. Ἐγὼ δὲν θέλω νὰ εἶμαστε μαλωμένοι. Σοῦ συγχωρῶ ὅ,τι ἔκαμες στὸ σκύλο μου καὶ σὲ μένα. Ἄς γίνουμε πάλι φίλοι.

Καὶ ἔγιναν φίλοι ἀπὸ τότε. Ποτὲ δὲν ἐξαναμάλωσαν πιά.

Ὁ Πᾶνος τώρα ἔρχεται συχνὰ στὸ σπίτι καὶ βρῖσκει τὸ Γιαννάκη, γιὰ νὰ παίξουν. Παίρνει μαζί του πολλὰς φορές καὶ τὴ Μερόπη, τὴν ἀδελφούλα του, γιὰ νὰ παίξῃ καὶ ἐκείνη μὲ τὴ Φρόσω.

Ἐνὰ πράγμα μόνον προσέχει ὁ Πᾶνος. Νὰ μὴν εἶναι κάτω στὴν αὐλὴ ὁ Τόπ.

Ἄ, ὁ Τόπ ἀκόμη δὲν ἐμπόρεσε νὰ συγχωρήσῃ στὸν Πᾶνο ἐκεῖνο, πού τοῦ ἔκαμε. Μόλις τὸν

δῆ, ἀρχίζει τὸ γαύρισμα καὶ δὲν σωπαίνει, ὥσπου
 νὰ βγῆ νὰ τοῦ φωνάξῃ κάποιος ἀπὸ τὸ σπίτι.

2.

Μόλις τὰ παιδιὰ κατέβηκαν, ἡ Φρόσω ἐπῆ-
 γε νὰ παίξῃ μὲ τὴ Μερόπη τὸ τόπι.

— Ἐμεῖς τί θὰ παίξωμε ; ἐρώτησε ὁ Πᾶνος.

— Ὅ,τι θέλεις, εἶπε ὁ Γιαννάκης. Θέλεις νὰ
 παίξωμε βόλους ;

— Παίξωμε.

Καὶ ἀρχισαν νὰ παίξουν τοὺς βόλους. Εἶχε
 ὁ καθένας ἀπὸ δέκα βόλους στὴν τσέπη του.

* Ἀνοιξαν στὸ χῶμα ἓνα μικρὸ λακκάκι, ἐπῆγαν

τέσσερα βήματα μακριά και έβαλαν σημάδι. Και από εκεί έκυλούσαν τούς βώλους με τέχνη, για να πέσουν μέσα στο λακκάκι.

Του Πάνου οί περισσότεροι βώλοι έκυλούσαν σιγά σιγά, έφθαναν ως στο λακκάκι και εκεί έσταματούσαν στην άκρη, χωρίς να πέφτουν μέσα.

‘Ο Πάνος έκτυπούσε τó πόδι του με θυμό.

— “Έχασα πάλι! έμουρμούριζε.

— “Η σειρά μου είναι τώρα, έλεγε ó Γιαννάκης και έρριχνε με προσοχή τó βώλο του.

‘Ο βώλος έκυλούσε, έφθανε στο λακκάκι και έκαμνε σαν να ήθελε να σταθί.

— “Έλα, εμπρός, πέσε μέσα!... έλεγε ó Γιαννάκης και έσκυβε τó κεφάλι του παράξενα.

Περίεργο. ‘Ο βώλος, σαν να άκουε εκείνο πού του έλεγε ó Γιαννάκης, έγλιστρούσε και έπεφτε ήσυχα ήσυχα μέσα στο λακκάκι.

— “Κιέρδισα! έφώναζε τότε ó Γιαννάκης και έγελούσε θριαμβευτικά.

“Έτσι, ένα ένα, έχασε όλους τούς βώλους του ó Πάνος. Κατέβασε τότε τó κεφάλι λυπημένος και ήθελε να φύγη.

— Στάσου, Πάνο! του έφώναξε ó Γιαννάκης

χαμογελώντας. Στάσου. Νά, πάρε ὀπίσω τοὺς βώλους σου. Ἐμεῖς ἐδῶ παίζομε γιὰ νὰ διασκεδάσωμε καὶ ὄχι γιὰ νὰ κάμωμε εἰκόους μας τοὺς βώλους τοῦ ἄλλου.

Τὸ φθινόπωρο.

Τὴν ὥρα, πού ἔπαιζαν τὰ τέσσερα παιδιὰ ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι, ἀντίκρυ, ἐπάνω στὰ σύρματα τοῦ τηλεγράφου, εἶδαν νὰ κάθωνται πολλὰ μαῦρα πουλιά.

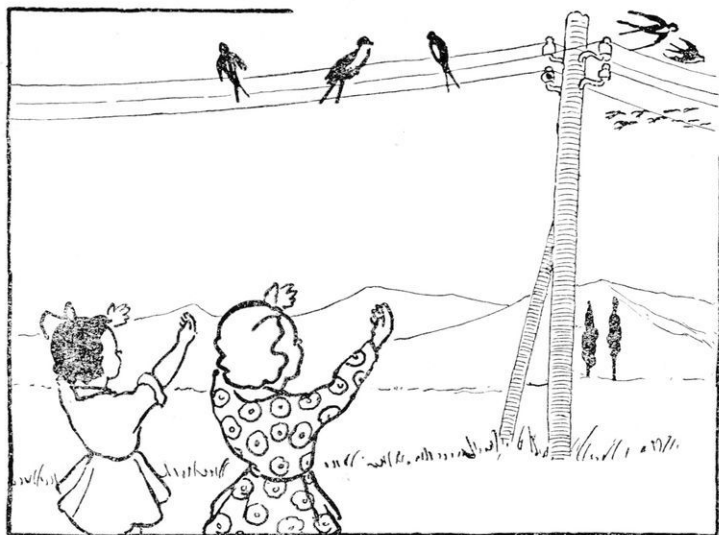
Ὁ Γιαννάκης, πού τὰ εἶδε πρῶτος, εἶπε :

— Εἶναι χελιδόνια. Καὶ ἐτοιμάζονται νὰ φύγουν, γιατί εἶναι πιά φθινόπωρο. Θὰ πᾶνε σ' ἄλλους τόπους, πιὸ ζεστοὺς, νὰ περάσουν ἐκεῖ τὸ χειμῶνα. Ἐτσι δὲν μᾶς εἶπε καὶ ὁ δάσκαλος;

Ἀλήθεια, τὸ φθινόπωρο εἶχε μπῆ πιά γιὰ καλά. Ὁ ἥλιος δὲν ἦτο τῶρα πολὺ ζεστός. Οἱ ἡμέρες ἐμίκραιναν καὶ οἱ νύκτες ἄρχισαν νὰ γίνωνται μεγάλες καὶ ὀροσερές.

Οὔτε λουλούδια πιά, οὔτε πρασινάδες πολλές. Μόνο οἱ γαζίες καὶ τὰ χρυσάνθεμα ἀνθοῦσαν στοὺς κήπους.

Τὰ κιτριμισμένα φύλλα τῶν δένδρων ἔξεκολ-

λοῦσαν ἀπὸ τὰ κλαδιά καὶ ἔπεφταν τώρα σιγὰ σιγὰ, σὰν πεταλοῦδες.

Ὅμως στὸ δενδρόκηπο ἀκόμη οἱ ἄνθρωποι ἐμάζευαν τὰ ὄμορφα, τὰ κόκκινα μῆλα. Καὶ μακριά, στὴν πλαγιά, οἱ ἐργάτες ἀκούραστοι, ἀκόμη ἐτρυγοῦσαν τὰμπέλια.

Σὲ λίγο θὰ ἤρχοντο καὶ οἱ συννεφιές καὶ οἱ βροχές θὰ ἐγέμιζαν μὲ λάσπες τοὺς δρόμους.

Ξαφνικὰ τὰ χελιδόνια ὄλα μαζί ἐσηκώθηκαν ἀπὸ τὰ σύρματα καὶ ἐπέταξαν σὰν σύννεφο κατὰ τὸ νοτιά. Τὰ δυὸ κορίτσια, πὺ τὰ εἶδαν, ἐφώνησαν:
— Καλὸ ταξίδι, μικροὶ μας φίλοι. Στὸ καλό!

Τὰ χελιδόνια.

Τάνθη πιά μὲ ἀνατριχίλα
 γέρνουν στή φραγή.
 Καὶ ἓνα ἓνα ὠχρά τὰ φύλλα
 πέφτουνε στή γῆ.

Πρὶν φανοῦν βροχῆς καὶ χιόνια,
 μπόρες στὸ γιαλό,
 φεύγουνε τὰ χελιδόνια,
 πᾶνε στὸ καλό.

Εἶναι ἡ πίκρα μας μεγάλη.
 Ποιὸς νὰ τοὺς τὸ πῆ ;
 Μὰ τὸ Μάρτη θὰ ἔλθουν πάλι
 στήν παλιά σκεπή.

Θὰ ἔλθουνε μὲ τὰ λουλούδια,
 μὲ τὴν Πασχαλιά.
 Καὶ ὄλο θὰ μᾶς λέν τραγούδια
 στή μικρὴ φωλιά.

Ὁ ἥλιος, ὁ ἀέρας καὶ ἡ βροχή.

1.

Ἵστερα ἀπὸ μερικές ἡμέρες, ἓνα Σάββατό-βραδο, εἶχε σηκωθῆ πολὺ δυνατὸς ἀέρας. Ὁ κύρ Ἀλέκος, ὁ πατέρας τοῦ Γιαννάκη καὶ τῆς Φρόσως, ἐπῆγε γρήγορα νὰ κλείσῃ τὰ παραθυρόφυλλα, γιατί ἐκτυποῦσαν δυνατὰ καὶ ἐκόντευαν νὰ σπάσουν.

Ὅταν ἐξαναγύρισε κοντὰ τὰ παιδιὰ, εὗρηκε τὴ Φρόσω σάν φοβισμένη.

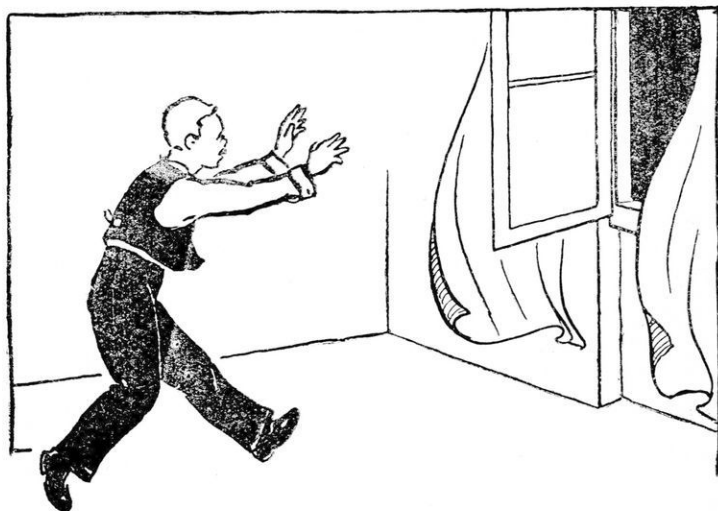
— Τί ἔπαθες; τὴν ἐρώτησε.

— Δὲν ἀκούεις, πατέρα, πῶς βουίζει τὸ τζάκι μας;

— Ἐ, καὶ μ' αὐτὸ τί; εἶπε πάλι ὁ πατέρας καὶ ἐχαμογέλασε. Ἀέρας εἶναι καὶ κατεβαίνει νὰ μᾶς θυμίση, πῶς ἔρχεται ὁ χειμώνας, πού θὰ λέγωμε τὰ παραμύθια μας ἐκεῖ, κοντὰ στὸ τζάκι.

Τὰ παιδιὰ ἐθυμήθηκαν τότε τὴ γιαγιά των, πού ἦτο στὸ χωριό. Αὐτὴ τοὺς ἔλεγε ἓνα σωρὸ παραμύθια.

— Ἀφοῦ εἶναι ἔτσι, ἐψιθύρισε ὁ Γιαννάκης, καὶ ἀφοῦ ἀπόψε εἶναι σάν χειμωνιάτικη ἡ βραδεία, δὲν μᾶς λέγεις κάτι, καλὲ πατέρα; Ἐτσι

κάτι σαν παραμυθάκι, από εκείνα, πού μάς ἔλεγε ἡ γιαγιά.

— Νά σᾶς εἰπῶ, παιδιά μου. Νά σᾶς εἰπῶ, λέγω, κάτι γιά τόν Ἥλιο, τόν Ἀέρα καί τή Βροχή. Θέλετε;

— Καί ρωτᾶς, καλὲ πατέρα;

— Ἀκούσετε λοιπόν.

2.

Μιά φορά ὁ Ἥλιος, ὁ Ἀέρας καί ἡ Βροχὴ ἐμάλωνα, ποῖος εἶναι πιὸ δυνατός.

— Ἐγώ, ἔλεγε ὁ Ἥλιος, εἶμαι πιὸ δυνατός ἀπὸ σᾶς. Δίνω τὴ ζωὴ καί τὴν ὑγεία στὴ γῆ, χαρίζω τὸ φῶς καί τὴ ζέστη. Κάμνω νὰ θγαίνουν ἄνθη καί νὰ ὀριμάζουν εἰς καρποί. Ὅλοι

οί άνθρωποι και όλα τὰ ζῶα μ' ἀγαποῦν. Ἐσεῖς ποτέ δὲν μπορεῖτε νὰ κάμνετε τὰ καλά, πὺ κάμνω ἐγὼ στὸν κόσμον.

— Καὶ ὁμοῦς, ἀποκρίθηκε ἡ Βροχή. "Ἐχω καὶ ἐγὼ τὴν ἴδια δύναμη μὲ σένα, καὶ ἀκόμη μάλιστα περισσότερη. Γιατί, ἂν ἦσουν μόνος καὶ δὲν σ' ἐξοηθοῦσα καὶ ἐγὼ, ὅλα θὰ τὰ ἐξέριαινες ἐσύ, ὅλα θὰ τὰ ἔκαιες. Ρώτησε τὸ χωρικό, τί θὰ ἐγίνοντο μόνο μὲ σένα τὰ σπαρτὰ τῶν ἀγρῶν; Ρώτησε τὸν κηπουρό, τί θὰ ἐγίνοντο καὶ οἱ καρποὶ καὶ τὰ λουλούδια τοῦ κήπου;

— Ἀλήθεια, μὲ κάμνετε νὰ γελῶ, εἶπε καὶ ὁ Ἀέρας μὲ τὴ σειρά του. Ἡ δική μου δύναμη εὐρίσκω, πὺς εἶναι πῶς μεγάλη. Χωρὶς ἐμένα, ποῖος θὰ ἐγύριζε τοὺς μύλους; Ποῖος θὰ ἐφούσκωνε τὰ πανιά τῶν πλοίων; Πὺς θὰ ἐμποροῦσαν νὰ πετάξουν τὰ πουλιά καὶ τὰ ἀεροπλάνα; Εἶμαι ὁ πῶς δυνατὸς ἀπὸ ὅλους μας καὶ ὁ πῶς χρήσιμος.

Τότε ἓνα ἀστρουλάκι, πὺ ἔλαμπε ἐπάνω ἀπὸ τὴν κορυφή τοῦ βουνοῦ καὶ ἄκουε τὸ μάλωμά των, εἶπε:

— Τοῦ κάκου μαλώνετε. Κανεὶς ἀπὸ τοὺς τρεῖς σας δὲν εἶναι ὁ πῶς δυνατὸς καὶ ὁ πῶς χρήσιμος. Κανεὶς ἀπὸ σας δὲν θὰ ἐμποροῦσε νὰ κά-

μη καλά τή δουλειά του μόνος του. Πρέπει νά δουλεύετε και οί τρεῖς εἰρηνικά και ἀγαπημένα μεταξύ σας, γιά νά εὐχαριστοῦνται ἀπό σας και οί ἄνθρωποι κάτω στή γῆ.

— Αὐτό ἦτο τὸ παραμυθάκι μας, εἶπε στο τέλος ὁ κύριος Ἀλέκος. Σᾶς ἄρεσε; Ἐλάτε τώρα, σηκωθῆτε νά πᾶμε νά κοιμηθοῦμε, νά σηκωθοῦμε πρωί, γιατί αὔριο ἔχομε και ἐκκλησία.

ΣΤΗΝ ἘΚΚΛΗΣΙΑ.

1.

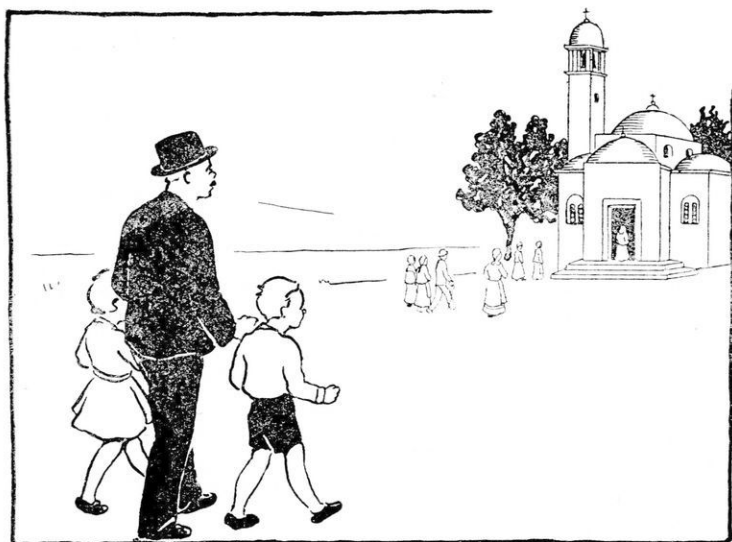
Τὴν ἄλλην ἡμέρα ἦτο Κυριακή.

Ὁ καιρὸς ἦτο καλός. Ὁ ἀέρας, πὺ ἐφυσοῦσε ὅλη τὴ νύκτα, εἶχε ἡσυχάσει.

Μόλις ἐβῆ ἤκε ὁ ἥλιος, ἓνας ἥλιος ὀλόχρυσος, ἡ κυρά Χρυσώ, ἡ μητέρα τῶν παιδιῶν, ἐπῆγε και τὰ ἐξύπνησε.

— Ἐλάτε, παιδιά, σηκωθῆτε νά λουσθῆτε, γιά νά πᾶτε στήν ἐκκλησία.

Τὰ παιδιά ἔτρεξαν γρήγορα στο μαγειρεῖο, πὺ ἦτο ἔτοιμο τὸ νερό. Ἐλούσθησαν και ὕστερα ἔβηλαν τὰ καλά των ροῦχα.

Ὁ πατέρας τὰ ἐπῆρε ἀπὸ τὸ χέρι καὶ ἐβγήκαν μαζί στὸ δρόμο.

— Ντάν, ντάν! ἤκούοντο ἀπὸ μακριὰ οἱ καμπάνες τῆς ἐκκλησίας, σάν νὰ ἔλεγαν:

— Ἐλᾶτε νὰ προσευχηθῆτε στὸν Θεό. πὺ εἶναι πατέρας ὄλου τοῦ κόσμου. Ἐλᾶτε νὰ τὸν παρακαλέσετε καὶ νὰ τὸν εὐχαριστήσετε γιὰ ὅσα καλά σᾶς δίνει.

Οἱ δρόμοι ἦσαν ἀλλιῶτικοι. Τὰ μαγαζιά ἦσαν ὅλα κλειστά. Ἀπ' ὅλες τίς γειτονιές εἶχαν ξεκινήσει ἄνδρες, γυναῖκες, παιδιά, ὅλοι καλοφορεμένοι, νὰ πᾶνε στὴν ἐκκλησία.

Μερικές γριούλες ἦσαν βιαστικές. γιά νά μή φθάσουν ἀργά.

Σέ λίγο ὁ κύρ Ἀλέκος μέ τά παιδιά ἔφθασε στήν πλατεῖα. Νά τώρα ἐμπρός των ἡ ὠραία ἐκκλησία, μέ τὸ μαρμαρένιο κωδωνοστάσιο.

2.

Σάν ἐμπῆκαν μέσα, ὁ παπᾶς στήν ὠραία Πύλη, πού εἶναι στή μέση τοῦ εἰκονοστασίου, ἄρχισε νά λέγη τὸ Εὐαγγέλιο.

Τά παιδιά τὸν ξέρουν καλά τὸν Παπαλευθέρη. Μά κάθε φορά, πού τὸν εἶδον στήν ἐκκλησία, τοὺς φαίνεται ἀλλιώτικος, γιὰ φορεῖ τὰ χρυσά του ἄμφια.

Ξέρουν ἀκόμη καὶ τοὺς ψάλτες, πού στέκονται σέ τὸ ψηλὸ στασίδι ἐμπρός στό ἀναλόγιο καὶ ψάλλουν γλυκόμενα.

Ἐπῆγαν σιμὰ στό εἰκονοστάσιο, ἀναψαν κερᾶκια καὶ ἐφίλησαν τίς εἰκόνες.

Ὁ κόσμος εἶχε πλημμυρίσει τὴν ἐκκλησία, ἄκουε μέ εὐλάβεια τὸ Εὐαγγέλιο καὶ τοὺς ψαλμοὺς καὶ ἔκαμνε τὸν σταυρό του.

Τά δυὸ παιδιά ἐστάθηκαν ἀκίνητα σέ μιὰ γωνιά. Ἐβλέπαν τοὺς καπνοὺς τοῦ μοσχολίβανου νά ἀνεβαίνουν ἀπὸ τὸ θυμιατήρι τοῦ παπᾶ ψηλά, ὡς

στό θόλο τῆς ἐκκλησίας καί ὡς στά παραθυράκια
 μέ τὰ πολύχρωμα τζάμια. Σάν νά ἤθελαν οἱ
 εὐωδιασμένοι καπνοὶ νά βγοῦν ἔξω καί νά ἀνεβοῦν
 μέ τοὺς φαλμοὺς ἴσια στόν οὐρανό.

Ἔτσι ἐβγήκαν τὰ Ἅγια, ὅλοι κατέβηκαν ἀπὸ
 τὰ στασίδια των καί τὰ παιδιὰ ἔσκυψαν τὸ κεφάλι
 καί ἔκαμαν τὸν σταυρό των.

Ἔπειτα ἀπὸ ἀρκετὴ ὥρα καί ἀφοῦ πιά εἶ-
 παν καί τὸ «Πάτερ ἡμῶν», ἡ λειτουργία ἐτελείωσε.
 Ὅλοι τότε ἐπῆγαν κοντὰ στόν παπᾶ καί ἐπῆραν
 ἀντίδωρο, φιλώντας τὸ χέρι του.

Ἔτσι ὁ Παπαλευθέρης εἶδε καί τὸ Γιαννάκη
 μαζί μέ τὴ Φρόσω νά ἔρχονται κοντὰ του, εἶπε
 σιγά:

— Καλῶς τα τὰ καλὰ μου παιδάκια.

Καί ἐγάδευσε γελαστός τὰ κεφαλάκια των.

Ἡ καμπάνα.

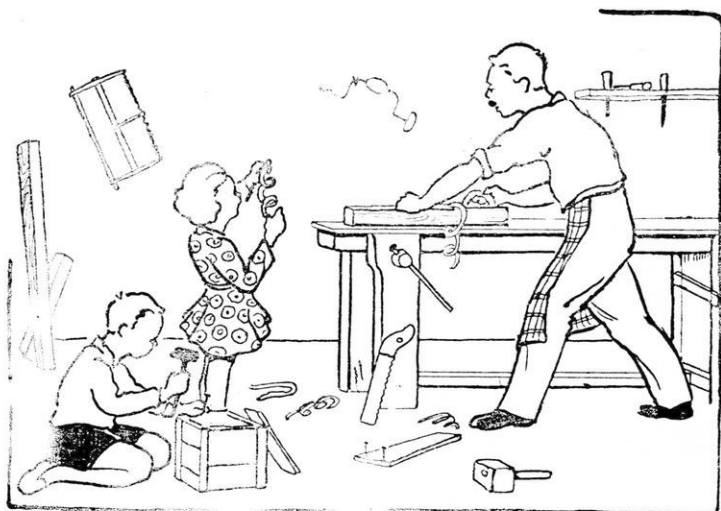

Ἡ καμπάνα, ντάν-ντάν,
 πῶς κτυπάει ἐκεῖ πέρα!
 Τὰ παιδάκια ξυπνάει,
 νά τοὺς πῆ «Καλημέρα».

Καλημέρα, ντάν-ντάν,
 ἡ καμπάνα σημαίνει.
 Ὁ Θεὸς στὸ ναό του
 τὰ παιδάκια προσμείει.

Στὸ ναό του, ντάν-ντάν,
 πού φωτοῦν τ' ἁγιοκέρια,
 γονατίστε, παιδάκια,
 καὶ σταυρωθετε τὰ χέρια.

Γονατίστε γυρτά,
 ὅπως γέρνει ἕνας κρίνος,
 καὶ ὅ,τι λέγει ἡ καρδιά σας,
 ἄς τάκούση καὶ Ἐκεῖνος.

Τοῦ πατέρα τὸ ἐργαστήριο.

I.

Ὁ κύρ Ἀλέκος εἶναι μαραγκός. Τὸ ἐργαστήριό του, γνωστὸ σὲ ὅλη τὴν ἀγορά, εἶναι λίγο μακριὰ ἀπὸ τὸ σπίτι. Ἐκεῖ, μαζί μ' ἓνα βοηθό του, δουλεύει ὅλη τὴν ἡμέρα.

Στὴ μέση τοῦ ἐργαστηρίου ὁ κύρ Ἀλέκος ἔχει ἓνα μεγάλο τραπέζι καὶ ἐπάνω σ' αὐτὸ ροκανίζει τὰ σανίδια. Πριόνια, σκαρπέλα, τρυπάνια, χάρακες, ροκάνια εἶναι δεξιά καὶ ἀριστερά σκορπισμένα καὶ ἄλλα κρεμασμένα στὸν τοῖχο.

Ὅταντὰ παιδιὰ πηγαίνουν καμμιά φορά στὸ ἐργαστήριο, ἡ χαρὰ των εἶναι νὰ παίρνουν ξύλα

καί καρφιά καί νά μαστορεύουν, ὅπως ὁ πατέρας.

Μά ἡ Φρόσω εὐχαριστεῖται περισσότερο νά ἀνακατεύη τὰ σγουρά ροκανίδια. Καί ὄλο λέγει, πὼς μοιάζουν μὲ τὶς μποῦκλες τῆς Σοφίτσας, τῆς ἐξαδέλφης τῆς, καί ξεκαρδιζέται στὰ γέλια.

Κάποτε ὁ Γιαννάκης φωνάζει :

— Πατέρα, ἓνα καρφί μου ἐπῆγε στραξιά.

Ὁ πατέρας παίρνει τότε τὴν τανάλια, ἀρπάζει τὸ καρφί ἀπὸ τὸ κεφάλι καί τὸ βγάζει μιά χαρά. Ὑστερα παίρνει τὸ σφυρί, ἰσιώνει πάλι τὸ καρφί καί τὸ δίνει στὸ Γιαννάκη.

2.

Σὲ λίγο κουράζεται ὁ Γιαννάκης. Ἀφήνει τὰ σανιδάκια του καί κοιτάζει τὸν πατέρα του, ποῦ δουλεύει.

Ὁ κύρ Ἀλέκος ἔχει ροκανίσει ἓνα σανίδι. Τὸ ἔπιασε τώρα μὲ τὰ δύο του χέρια καί ἔφερε τὴ μίαν ἄκρη του σχεδὸν κοντὰ στὴ μύτη του. Σφαλᾶ τὸ ἓνα μάτι του καί μὲ τὸ ἄλλο κοιτάζει, ἂν τὸ σανίδι εἶναι ἴσια ροκανισμένο.

— Γιὰ τί σφαλᾶς τὸ μάτι, πατέρα; ρωτᾷ ὁ Γιαννάκης.

— Γιὰ νά βλέπω καλύτερα, ἀπαντᾷ ὁ πατέρας.

— Γιὰ τί ροκανίζεις τὶς σανίδες;

— Για να γίνουν πιό ὁμορφες καί ἴσες.

— Για ποιόν φτειάνεις αὐτὴ τὴ ντουλάπα;

— "Ε, μὴν ἀρχίσης πάλι, Γιαννάκη, τὰ γιὰ τὴ καί πῶς. "Αφησε τώρα, πού ἔχω δουλειά, καί τὰ λέγομε στὸ σπίτι αὐτὰ πού ρωτᾶς.

Ὁ πατέρας σταματᾷ λίγο τὴ δουλειά του καί σκουπίζει τὸν ἰδρώτα ἀπὸ τὸ μέτωπό του.

Μιά γριούλα μπαίνει τώρα μέσα, μ' ἓνα σακκί στὴ μασχάλη.

— Κύρ Ἀλέκο, λέγει, ἰ πορῶ νὰ πάρω καί σήμερα λίγα ροκανίδια; Δὲν εἶναι ἄλλο καλύτερο γιὰ ν' ἀνάξω τὴ φωτιά μου.

— Πάρε, κυρά Ἀνεζώ. Δὲν παίρνεις ὅσα θέλεις; Δόξα νὰ ἔχη ὁ Θεός, ἔχομε ἀρκετὰ καί γιὰ σένα.

— Ὁ Θεός νὰ δίνη ὅλο χαρά, καί σὲ σένα καί στὰ παιδάκια σου, κύρ Ἀλέκο μου! λέγει ἡ γριούλα καί φεύγει μὲ τὸ σακκί τῆς γεμάτο.

Ὁ πιστὸς φύλακας.

I

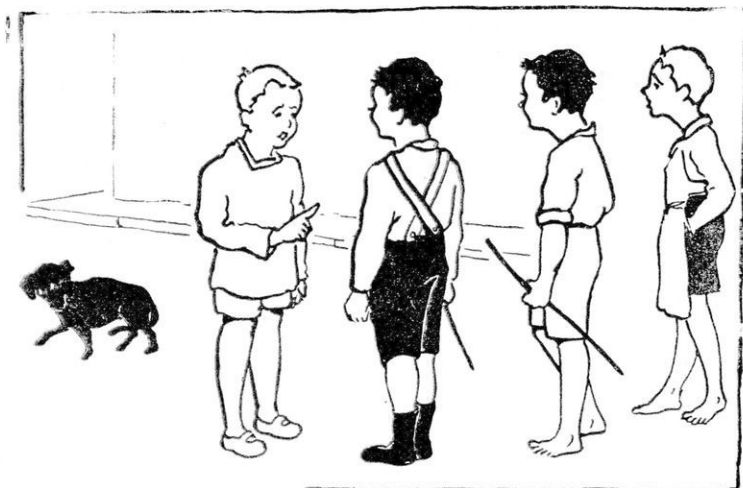
Ὁ Τόπ, ὁ σκύλος τοῦ Γιαννάκη, ὅταν καμμιὰ φορά μυρισθῆ, πῶς τὰ παιδιά εἶναι στὸ ἐργαστήριο, ἀφήνει τὸ σπίτι καὶ τρέχει σὰν ἀστραπή νὰ τὰ βρῆ. Ἀπὸ ἐκεῖ γυρίζουν ὅλοι μαζί στὸ σπίτι.

Ὁμορφο καὶ ἔξυπνο σκυλί εἶναι ὁ Τόπ. Κατάμαυρος, μὲ σγουρὸ μαλλί, ἔχει καὶ μερικές ἀσπρες βοῦλες στὸ στήθος.

Ὁ Τόπ ἀπὸ ὅλους περισσότερο ἀγαπᾷ τὸ Γιαννάκη. Μὰ καὶ μὲ τὸ δίκιο του, γιατί ὁ Γιαννάκης εἶναι ὁ σωτήρας του. Πῶς; Θὰ τὸ μάθετε τώρα ἀμέσως.

Πάει ἓνας χρόνος καὶ παραπάνω, πού ἓνα ἀπόγευμα ὁ Γιαννάκης ἐγύριζε ἀπὸ τὸ ἐργαστήριο τοῦ πατέρα του. Ἐξαφνα σ' ἓνα δρόμο ἀκουσε φωνές καὶ γέλια παιδιῶν, μὰ καὶ κλάματα σκύλου μαζί.

Ἐσταμάτησε καὶ εἶδε μερικά παιδιά, πού σ' ἓνα στενὸ οἰκόπεδο εἶχαν κλείσει ἓνα σκυλί καὶ τὸ ἐπετροβολοῦσαν. Τὸ καημένο τὸ σκυλί δὲν ἐμποροῦσε νὰ φύγη, γιατί τὰ παιδιά τοῦ εἶχαν κλείσει τὸ δρόμο καὶ τὸ ἐφοβέριζαν μὲ κλωτσιές.

Ὁ Γιαννάκης δὲν ἐμπόρεσε νὰ τὸ ὑποφέρει. Καὶ ὅπως ἦτο πάντα χεροδύναμος, ἐχύθηκε μὲ θυμὸ, ἐσπρωξε δυὸ παιδιὰ καὶ ἐμπῆκε μέσα στὸ οἰκόπεδο.

— Γιὰ τί κτυπᾶτε τὸ ζῶο ; Τί σᾶς ἔκαμε ; ἐφώναξε μὲ πρόσωπο κατακόκκινο.

Ὅλα τὰ παιδιὰ ἐπαραμέρισαν τότε, σὰν νὰ εἶδαν ἕνα γίγαντα μπροστά των. Τάχα νὰ ἐκατάλαβαν τὸ λάθος των ; Δὲν ἔβγαλαν μιλιὰ, μοναχὰ ἐκοίταζαν σαστισμένα τὸ Γιαννάκη.

2.

Ἐἷνα μοναχὰ παιδί ἀνοίξε τὸ στόμα του καὶ εἶπε :

— Ἐσένα πάλι τί σέ μέλει; Δικό σου εἶναι τὸ σκυλί;

— Δέν εἶναι δικό μου τὸ σκυλί, ἀποκρίθηκε ὁ Γιαννάκης. Μά δέν μπορῶ νά βλέπω νά τὸ κτυπάτε. Ἀφῆστε το νά φύγη.

Καί ἐπροχώρησε ἐπάνω στά παιδιὰ. Ἐκεῖνα ἐπαραμέρισαν τώρα περισσότερο. Καί τὸ σκυλί, πού εὗρηκε τὴν εὐκαιρία, ἐπῆρε δρόμο καί ἐχάθηκε. Τὰ παιδιὰ δέν εἶχαν τὸ θάρρος νά τὸ κυνηγήσουν.

Ὁ Γιαννάκης ἐξακολούθησε τὸ δρόμο του γιὰ τὸ σπίτι.

Ἄ, πόσο ἦτο εὐχαριστημένος καί ὑπερήφανος, πού ἔκαμε ἓνα τέτοιο καλό!

Μά, καθὼς ἐπήγαινε νά μπῆ στό δρόμο, πού ἦτο τὸ σπίτι του, εἶδε πάλι ἐμπρός του τὸ ἴδιο σκυλί.

— Ἐδῶ εἶσαι, κακομοίρη; τοῦ ἐμίλησε καί ἔσκυψε καί τὸ ἐχάδευσε.

Ὁ σκύλος ἐκίνησε τὴν οὐρά του καί, κάπως φοβισμένος ἀκόμη, ἐκοίταξε τὸ Γιαννάκη μὲ μάτια γεμάτα παράπονο. Ἐπροχώρησαν μαζί ὡς τρία βήματα. Μά ὁ σκύλος ἐσταμάτησε καί ἀπὸ τὴ θέση του ἐξακολούθησε νά βλέπῃ τὸ σωτήρα του, ὥσπου ἐκεῖνος ἐμπῆκε στό σπίτι.

Ἐκεῖνο τὸ βράδυ, ὁ Γιαννάκης εἶχε νὰ λέγη ὄλο γιὰ τὸ κακόμοιρο τὸ σκυλί.

Ὁ κύρ Ἀλέκος δὲν ἐμιλοῦσε πολλά, μὰ ἐφαίνετο, φῶς φανερό, πὼς ἦτο εὐχαριστημένος γιὰ τὴν πράξη τοῦ γιοῦ του.

— Εὖγε! τοῦ εἶπε στὸ τέλος. Πάλι καλά, πὸν ἐμπόρεσες καὶ τὰ ἔβαλες μὲ τόσα παιδιά. Ἀλλὰ ἔτσι εἶναι. Ὅποιος ἔχει τὸ δίκιο μαζί του, δὲν φοβᾶται κανένα.

3.

Τὴν ἄλλην ἡμέρα τὸ πρωί, ὁ Γιαννάκης βγαίνοντας ἀπὸ τὸ σπίτι, εἶδε πάλι τὸ σκυλί ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὴ θύρα των.

Δὲν ἐθάσταζε. Ἐγύρισε μέσα καὶ τὸ εἶπε στὴ μητέρα του.

— Εἶναι, μητέρα, ἓνα ὄμορφο καὶ καλὸ σκυλί. Νὰ τὸ πάρωμε, σὲ παρακαλῶ.

Νὰ μὴν τὰ πολυλογοῦμε, ὄλοι ἐμειναν σύμφωνοι, τὸ σκυλί νὰ τὸ πάρουν στὸ σπίτι. Τὸ ἐκαθάρισαν, τοῦ ἐγιάτρευσαν δυὸ πληγές, πὸν εἶχε ἀπὸ τὸ πετροβόλημα, τὸ ἐδυνάμωσαν μὲ καλὴ τροφή καὶ τὸ σκυλί σὲ δυὸ τρεῖς μῆνες ἔγινε ὁ δυνατὸς καὶ ὄμορφος Τόπ.

Ὁ κύρ Ἀλέκος τοῦ ἔκαμε ἓνα ξύλινο σπι-

τάκι και τοῦ τὸ ἔστησε στὴν αὐλή, κοντὰ στὴ σκάλα. Τὸ σπιτάκι τοῦ Τὸπ εἶναι πάντα καθαρὸ. Μέσα ἐκεῖ πηγαίνει και κοιμᾶται τὸ βράδυ.

Ὁ Τὸπ ποτὲ δὲν ἐδάγκασε κανένα. Τὴ νύκτα μόνο γαυγίζει θυμωμένα, ὅταν κανένας διαβάτης τύχη νὰ περάση πολὺ κοντὰ ἀπὸ τὰ κάγκελα τῆς αὐλῆς. Ὁ Τὸπ εἶναι ἕνας καλὸς και πιστὸς φύλακας τοῦ σπιτιοῦ.

Τὴν ἡμέρα, ὅταν ἡ κυρὰ Χρυσὴ πηγαίνει γιὰ τί φώνια της, τὸν παίρνει πολλὲς φορές μαζί της.

Πηγαίνουν μαζί στὸ παντοπωλεῖο, στὸ κρεοπωλεῖο. Ὅταν ὁ κρεοπώλης τοῦ πετάξῃ κανένα κοκκαλάκι, ὁ Τὸπ δὲν τὸ παίρνει, ἀν δὲν τοῦ δώσῃ τὴν ἄδεια ἡ κυρὰ Χρυσὴ.

Ὅ,τι τοῦ εἰποῦν, τὸ καταλαβαίνει. Καὶ μόνο ἡ μιλιὰ τοῦ λείπει. Ὅσο γιὰ τὰ παιγνίδια, τρελλαινεται, ὅταν τοῦ τύχουν. Μπορεῖ νὰ χαλάσῃ τὸν κόσμο, μπορεῖ νὰ μὴ φάγῃ καθόλου, γιὰ νὰ παίξῃ. Ὅλοι τὸν ἀγαποῦν, ὡς και ἡ γειτονιά. Μὰ περισσότερο τὸν ἀγαπᾶ ὁ Γιαννάκης.

Ἡ Ἀσπρούλα.

1.

Ὅταν ἐπρωτοῦντο στὸ σπίτι ὁ Τόπ, ἓνας μόνο δὲν ἔμεινε πολὺ εὐχαριστημένος, ἡ Ἀσπρούλα.

Θὰ τὴν ξέρετε βέβαια τὴν Ἀσπρούλα. Εἶναι ἡ ὁμορφὴ γάτα, μὲ τὰ φουντωτὰ κάτασπρα μαλλιά, ποὺ τόσο τὴν ἀγαπᾶ καὶ τὴν καλοκοιτάζει ἡ Φρόσω.

Εἶναι ὁ φόβος καὶ ὁ τρόμος τῶν ποντικῶν. Ποῦ νὰ ξεμυτίσῃ ποντικὸς στὸ σπίτι τοῦ κῆρ Ἀλέκου!

Ὅταν ἡ Ἀσπρούλα ἦτο ἀκόμῃ μικρὴ, ἡ ζωὴ της ἦτο ὄλο παιγνίδια. Δὲν ἄφηνε κουρελάκι, δὲν ἄφηνε μανδύλι, κορδελλίτσα, χαρτί, σπάγγο, ποὺ νὰ μὴν τὰ τραβήξῃ καὶ νὰ μὴν τὰ πετάξῃ ἀπὸ ἐδῶ καὶ ἀπ' ἐκεῖ.

— Ποῦ εἶναι πάλι ἡ ἄσπρη κουβαρίστρα μου; ἐφώναζε ἡ μαμά.

— Ξέρω ἐγώ, μητέρα; Ἡ Ἀσπρούλα θὰ τὴν ἐπῆρε.

Κάποτε ἡ Ἀσπρούλα ἐσκαρφάλωνε στὴν κουρτίνα τοῦ παραθυριοῦ καὶ ἀνέβαινε ὡς ἐπάνω.

Μιὰν ἡμέρα ὅμως ἡ κυρὰ Χρυσὴ τὴν ἐφοβέρισε.

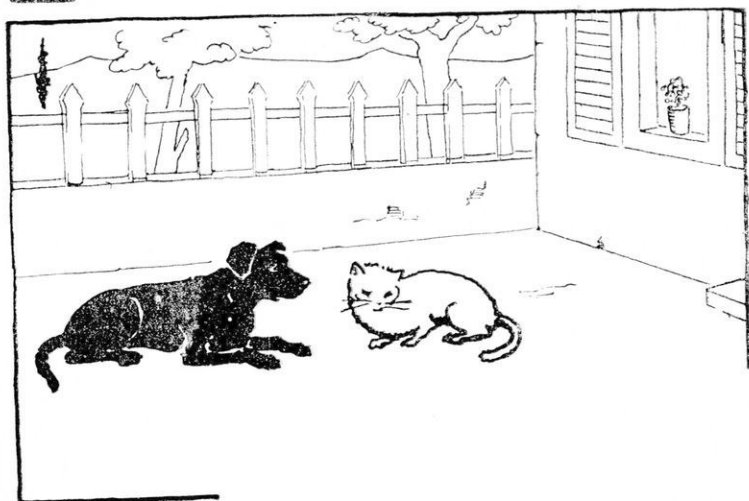
Ἀπὸ τότε, ὅταν ἡ Ἀσπρούλα ἔβλεπε, πῶς ἡ κυρὰ Χρυσὴ ἦτο κοντά, δὲν ἐτολμοῦσε νὰ σκαρφαλώσῃ στὴν κουρτίνα.

Ἔστερα, ὅταν ἡ Ἀσπρούλα ἐμεγάλωσε, ἄρχισε νὰ γίνεται πιὸ σοβαρὴ. Τότε ἤλθε στὸ σπίτι καὶ ὁ Τόπ.

2.

Στὴν ἀρχή, δὲν ἐμποροῦσε ἡ Ἀσπρούλα νὰ ὑποφέρῃ τὴν Τόπ. Ὅταν τὸν ἔβλεπε, ἀνοίγε τόσο τὰ μάτια της, ἀγρίευε καὶ ἔτρεχε νὰ χωθῆ κάτω ἀπὸ τὸν καναπέ μουγκρίζοντας.

Δυὸ τρεῖς φορὲς μάλιστα ἐγρατσούνισε καὶ τὴ μύτη τοῦ

καημένου του Τόπ. Ο Τόπ της έδειξε τὰ δόντια του, έγαύ-
γισε λίγο και έτραβήχθηκε θυμωμένος, χωρίς νά χυθή επάνω
της και νά τήν ξεσχίση.

Ο Τόπ έκαταλάβαινε, πώς ή γάτα εκείνη ήτο του σπι-
τιού και έκαμνε υπομονή.

Έτσι σιγά σιγά τὰ δυò ζώα άρχισαν νά συνηθίζουν τò
ένα τò άλλο και στο τέλος νά βγαίνουν και στην αύλή και
νά κάθονται μαζί στον ήλιο.

Τώρα είναι δυò πολù αγαπημένοι φίλοι. Τρώγουν μαζί
και καμμιά φορά μάλιστα και από τò ίδιο πιάτο, χωρίς νά
μαλώνουν.

Όταν ή Ασπρούλα πηγαίνει κάπου νά ξαπλώση, πη-
γαίνει κοντά και ξαπλώνει και ο Τόπ. Και αν έχη μάλι-
στα άρεξη και για παιχνίδια, γυρίζει και της δαγκάνει ταυτιά.

— Νιάου! κάμνει μοναχά ή Ασπρούλα, μισσοφαλά τὰ
μάτια της και κτυπά έδώ και εκεί τήν ουρά της.

Ποτέ πια δέν χύνεται νά κτυπήση με τὰ νύχια της τόν
Τόπ.

—Κοίταξε, λέγει συχνά ὁ κῆρ Ἀλέκος. Δυὸ ζῶα, ποὺ δύσκολα μονιάζουν, ὅταν συνηθίσουν νὰ ζοῦν μαζί στὸ ἴδιο σπίτι, πόσο ἀγαπημένα εἶναι μεταξύ των.

Δυὸ γατοῦλες.

Δυὸ γατοῦλες παχουλές
γιὰ ἓνα ποντικὸ μαλώνουν.
— Θὰ τὸν πάρω.—Τί μᾶς λές!
— Τὰ νυχάκια μου ἀγκυλώνουν.

— Ἔχω νύχια πιὸ γερά.
— Νὰ τὸ ἰδοῦμε, νὰ τὸ δείξεις.
— Μήτε τόσο ἀπ' τὴν οὐρά,
σοῦ τ' ὀρκίζομαι, θ' ἀγγίξεις.

Γρατσουνίσματα, κακὸ
καὶ φωνές οἱ γάτες. Κοίτα.
Γιὰ ἓνα ψόφιο ποντικὸ
θὰ χαλάσουν τὴ σοφίτα.

Μὰ καὶ ὁ σκύλος ὁ χονδρός,
ποὺ τὸν ὕπνο του ἔχουν πάρει,
γάβ, γάβ, γάβ, τίς βάζει ἐμπρός
καὶ τίς πάγει ὡς στὸ κελλάρι.

Τώρα λέγουν νηστικές!
— Σ' ἄρεσε; Καλὰ τραβοῦμε.
Γιὰ τί νάμαστε κακές
καὶ νὰ μὴν τὸν μοιρασθοῦμε;

Πρωτοβρόχια.

1.

Ἐνα ἀπόγευμα Κυριακῆς ὁ κύρ Ἀλέκος δὲν ἐβγήκε μὲ τὰ παιδιὰ, νὰ κάμουν τὸ συνηθισμένο των περίπατο. Ἀπὸ τὸ πρῶν ὁ οὐρανὸς ἦτο πολὺ συννεφιασμένος. Τόσο, ποὺ τὰ σύννεφα εἶχαν κατεβῆ ὡς στὴ ράχη τοῦ ἀντικρινοῦ βουνοῦ.

— Σὺν νὰ μοῦ μυρίζεται βροχή! ἐμουρμούριζε κάθε τόσο ὁ κύρ Ἀλέκος καὶ ἔβγαине καὶ ἐκοίταζε τὸν οὐρανό.

— Καλέ, δὲν πηγαίνετε λίγο στὸ περιβολάκι μας, νὰ ἰδῆτε τί γίνεται; ἔλεγε ἡ κυρὰ Χρυσώ. Ἔτσι καὶ ἔτσι δὲν εἶναι γιὰ νὰ βγῆτε ἔξω σήμερα. Ἄν σὰς πιάσῃ καὶ καμμιὰ βροχούλα, κοντὰ εἴσαστε, δὲν ἐχάθηκε ὁ κόσμος.

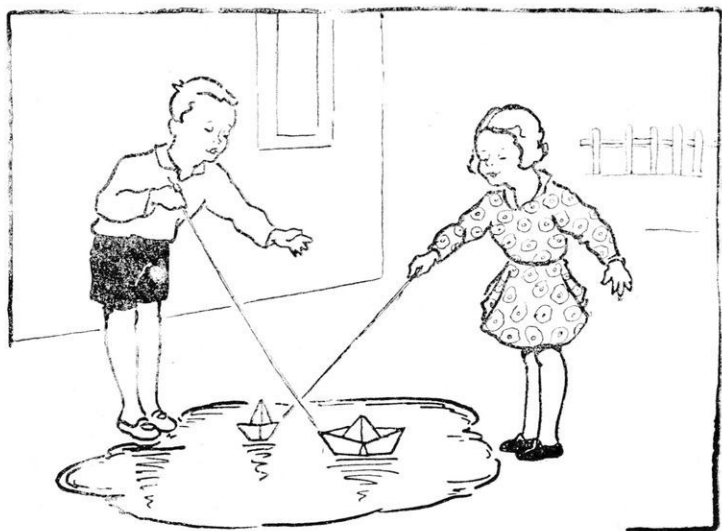
Ὁ κύρ Ἀλέκος δὲν εὗρῆκε ἀσχημὴ τὴ γνώμη τῆς γυναίκας του. Ἐπῆρε τὰ παιδιὰ καὶ κατέβηκαν στὸ περιβολάκι, ποὺ ἦτο ὀπίσω ἀπὸ τὸ σπίτι. Ἐκεῖ ἔσκαψαν, ἐσκάλισαν, ἐκλάδευσαν, ἐπότισαν ἀρκετὴ ὥρα.

Ἐξαφνα ἄρχισε νὰ ἀστράπτῃ καὶ νὰ βροντᾷ. Ἡ Φρόσω ἐτρόμαξε ἀπὸ τὶς βροντές.

— Ἐλα, πατέρα! Πάμε πιά μέσα! ἔλεγε κάθε τόσο.

Ἀλλὰ σὲ λίγο ἄρχισαν νὰ πέφτουν καὶ οἱ πρῶτες ψιχάλες, στὴν ἀρχὴ χονδρὲς καὶ ἀραιεῖς, ὕστερα πυκνότερες. Τὸ χῶμα ἄρχισε νὰ μυρίζῃ.

Ὁσπου νὰ σηκώσῃ ὁ κύρ Ἀλέκος τὸ ἀξινάρι, τὸ φυτᾶρι καὶ τὰ ἄλλα καὶ νὰ μποῦν ὄλοι μέσα στὸ σπίτι, ἡ μπόρα ἐξέσπασε δυνατῆ. Οἱ ἄνθρωποι στοὺς δρόμους ἔτρεχαν νὰ προφυλαχθοῦν κάτω ἀπὸ καμμιὰ σκέπη. Μερικὰ σπουργίτια, ποὺ ἐπετοῦσαν ξαφνιασμένα στὰ δένδρα, ἐζητοῦσαν νὰ τρυπώσουν ψηλά, στὶς τρυπὲς τῶν κεραμιδιῶν. Οἱ δρόμοι γρήγορα ἐγένεσαν ἀπὸ θαλὰ νερά, ποὺ ἐκυλοῦσαν καὶ ἔσυρναν μαζὶ πέτρες, σκουπίδια καὶ ὅ,τι ἄλλο εὔρισκαν ἐμπρὸς των.

Μὰ τὰ βουνὰ καὶ τὰ χωράφια εἶχαν ξεδιψάσει κιόλας.
Καὶ οἱ γεωργοὶ ἔκαμναν τὸ σταυρὸ των εὐχαριστημένοι.

2.

Ἰστέρα ἀπὸ καμμιά ὥρα ἡ βροχὴ ἐσταμάτησε καὶ ἐφάνηκε ὁ ἥλιος. Τὴ νύκτα ὅμως ἔπεσε καὶ ἄλλο, πολὺ νερό. Καὶ τὸ πρωὶ ἔλοι οἱ δρόμοι ἦσαν ὀλοκάθαροι.

Ὅταν τὸ μεσημέρι ὁ Γιαννάκης καὶ ἡ Φρόσω ἐγύρισαν ἀπὸ τὸ σχολεῖο, εἶδαν μὲ χαρὰ μέσα στὸ περιβολάκι των μιὰ μικρὴ λιμνούλα. Τὴν εἶχε κάμει ἡ βροχὴ τῆς νύκτας.

— Γιαννάκη, ἔλα νὰ ρίξωμε θαρκοῦλες, εἶπε ἡ Φρόσω καὶ ἐκτυποῦσε τὰ χέρια της.

Κατέβηκαν στὸ περιβόλι. Ὁ Γιαννάκης ἐπῆρε δυὸ χαρτιά καὶ ἐπροσπαθοῦσε νὰ κάμῃ τίς θαρκοῦλες. Ὁ ἥλιος ἔλαμπε. Ὡς τόσο ἡ Φρόσω δὲν ἐκαταλάβαινε, πῶς ἀπὸ τὰ κεραμίδια ἔπεφταν ἐκεῖνες οἱ μεγάλες στάλες καὶ ἔκαμναν ἔτσι, φλόκ, φλάκ. Ἐπῆγε κοντά, νὰ ἰδῇ καλύτερα τί τρέχει.

— "Ω! ἔβαλε ἔξαφνα μιὰ φωνή.

Μιὰ σταλαματιὰ κρύα, πολὺ κρύα, ἔπεσε καὶ ἔσπασε ἐπάνω στὸ μέτωπό της, καθὼς ἐκείνη εἶχε σηκώσει τὸ κεφάλι της καὶ ἔβλεπε πρὸς τὰ κεραμίδια.

Δὲν ἐπρόφθασε ὅμως ἡ Φρόσω νὰ τραβιγχθῇ καὶ ἔβαλε ἄλλη μιὰ φωνή. "Ὅπως εἶχε σκύψει νὰ σκουπίσῃ τὸ μέτωπό της, μιὰ ἄλλη στάλα ἔπεσε ἔξαφνα ἐπάνω στὸ λαιμό της καὶ ἐκύλισε μέσα καὶ μέσα στὴ ράχη της.

Ὁ Γιαννάκης ἔβαλε τὰ γέλια.

— "Ἐλα, Φρόσω, νὰ πάρῃς τώρα τὴ βαρκοῦλα σου καὶ φύγε γρήγορα ἀπὸ ἐκεῖ, γιὰ νὰ μὴ σοῦ ἔλθῃ καὶ ἄλλη στάλα.

Τὰ παιδιὰ ἔρριξαν τὶς χάρτινες βαρκοῦλες στὴ λιμνοῦλα καὶ σπρώχνοντας μὲ μιὰ βέργα, ἐδιασκέδασαν ἀρκετὴ ὥρα.

Στὸ τέλος ἀκούσθηκε ἡ φωνὴ τῆς μητέρας.

— Γιαννάκη, Φρόσω. Τὸ τραπέζι εἶναι ἕτοιμο. Ἐλάτε.

"Ὀλη ἡ γῆ εἶναι διψασμένη.

"Ὀλη ἡ γῆ εἶναι διψασμένη

καὶ μιὰ στάλα καρτερεῖ.

Μ' ἀπ' τὰ νέφη κατεβαίνει,

νά, ἡ βροχοῦλα δροσερή.

Πάλι ἀφρίζει τὸ ρυάκι

καὶ στὶς καλαμιές θροεῖ.

Μυρωμένο λουλουδάκι,

πιέ, νὰ πάρῃς νέα ζωή.

Σὰν θὰ παύσῃ πιὰ ἡ ψυχάλα

καὶ ἥλιος θὰ ξαναφανῇ,

στὰ κλαδάκια κάθε στάλα

διαμαντάκι θὰ γενῇ.

Ἡ σπορά.

Ἐπιπλέον ἀπὸ τῆ βροχῆ, ὁ καιρὸς εἶχε γίνεαι πολὺ ὥρατος. Γι' αὐτὸ στὸ σχολεῖο μιὰν ἡμέρα ἀποφάσισαν νὰ κάμουν μιὰ μικρὴ ἐκδρομὴ ὡς ἔξω στὰ χωράφια.

* Τὰ παιδιὰ, κρατώντας καλάθια, ἐξεκίνησαν πρῶτὸ μὲ τοὺς δασκάλους καὶ σὲ μισὴ ὥρα ἔφθασαν στὸ μικρὸ λόφο μὲ τὰ πεύκα καὶ μὲ τίς γέρικες ἐλιές. Ἐκεῖ ἐξεχύθησαν ὄλα μὲ φωνές καὶ μὲ γέλια καὶ ἄρχισαν ἀτελείωτα τραγοῦδια καὶ παιγνίδια κάτω ἀπὸ τὰ δένδρα ἢ σιμὰ στὰ χωράφια.

Οἱ γεωργοὶ ἀπὸ ἐνωρὶς εἶχαν πάει στὰ χωράφια των γιὰ τὴ σπορά. Μὲ τὸ ἀλέτρι εἶχαν χωρίσει κάθε χωράφι σὲ στενόμακρα κομμάτια. Ἀπὸ ἓνα σακκούλι ἔπαιρναν ὑστερα φουχιτιές τὸ σπέρρο καὶ τὸν ἐσκορποῦσαν στὴ γῆ. Τὸ ἀλέτρι

ἔξαναπερνοῦσε ἀποπάνω καὶ μὲ τὸ ὄνι ὄργωνε βαθιὰ τὴ γῆ καὶ ἐσκέπαζε τὸ σπόρο.

Κάπου ἓνας ἢ δυὸ ἐργάτες μ' ἀξινάρια ἔσκαβαν καὶ αὐτοὶ τὸ χῶμα ἢ ἔσπαζαν ὄσους βῶλους ἐκυλοῦσε στὸ δρόμο του τὸ ἀλέτρι.

Νά καὶ μερικὰ σπουργίτια, ποὺ ἐπτερούγιζαν γοργὰ στὰ χωράφια, ἔπαιρναν κανένα σπόρο καὶ ἔφευγαν πάλι μακριά.

Οἱ δάσκαλοι ἐπερνοῦσαν κοντὰ ἀπὸ τὰ χωράφια, ἐκαλημέριζαν καὶ ἐξηγοῦσαν στὰ παιδιά τί ἐγίνετο ἐκεῖ πέρα.

— Ὁ καλὸς Θεός, ἔλεγαν, εὐλογεῖ ὄλους αὐτοὺς τοὺς κόπους τοῦ γεωργοῦ καὶ κάμνει νὰ βλαστήσῃ πλοῦσιο τὸ σιτάρι, τὸ κριθάρι καὶ τὸ καλαμπόκι, γιὰ νὰ κάμωμε τὸ ψωμάκι μας.

Καθὼς ἐπροχωροῦσαν μερικὰ παιδιά μαζί μὲ τὸ δάσκαλο τοῦ Γιαννάκη, ἦλθε ἓνα παιδί καὶ τοὺς εἶπε :

— Ἐδῶ πίσω στὸ λόφο εἶναι κάποιες κουμαριές. Ἐλάτε.

— Πᾶμε, εἶπε ὁ δάσκαλος. Καὶ στὸ δρόμο ἔχομε νὰ εἰποῦμε καὶ ἄλλα πράγματα.

Ὁ Βασίλης ὁ Σιδηρόδρομος.

Σ' ἓνα ἀπὸ τὰ χωράφια εἶχαν πάρει γιὰ ἐργάτη καὶ τὸ Βασίλη τὸ Σιδηρόδρομο.

Καὶ ποῖδος δὲν ἤξερε τὸ Βασίλη, ποὺ ἐγύριζε ὅλη τὴν ἡμέρα στὴν πλατεῖα, νὰ βρῆ νὰ κάμῃ κανένα θέλημα, γιὰ νὰ πάρῃ καμμιά δραχμὴ ; Ποῖδος δὲν ἤξερε τὸ Βασίλη, ποὺ κάθε Κυριακὴ ἐβοηθοῦσε τὸν Παπαλευθέρη στὴν ἐκκλησίαι ;

Ὅταν ἦτο πολὺ μικρὸς ὁ Βασίλης, εἶχε ἀρρωστήσει βαριά καὶ ἡ ἀρρώστια του τὸν εἶχε κάμει τώρα νὰ θυμῶνῃ εὐκολα, ὅταν τὸν ἐπείραζε κανεὶς. Μὰ στὸ βᾶθος ἦτο πολὺ καλὸς καὶ ἀμέσως ἐξεθυμῶνε, ὅταν πάλι τοῦ ἐγλυκομιλοῦσαν.

Τίμος και γρήγορος στη δουλειά του ήτο ο Βασίλης. Πάντα τρεχάτος επήγγαινε στο θέλημα. Γι' αυτό τον είχαν βγάλει και Σιδηρόδρομο.

Μόλις τον είδαν στο χωράφι δυο παιδιά από την Τρίτη τάξη, επήγγαν κοντά, να γελάσουν μαζί του.

Ο Βασίλης είχε βγαλμένα τα παπούτσια του και τα είχε αφήσει σε μια γωνιά, στο φράκτη. Τα παιδιά είπαν τότε να πάνε να του πάρουν τα παπούτσια και να τα κρύψουν κάπου, για να τον κάμουν να τα ζητά και να φωνάζει.

Όπως είπαν, έτσι και έκαναν. Μα την ίδια στιγμή, ένας δάσκαλος από πέρα τα είδε και ήλθε γρήγορα κοντά των.

— Δεν είναι σωστό αυτό, πού κάμνετε, τους είπε. Έγώ λέγω καλύτερα να κάμνετε κάτι άλλο. Να βάλετε καθέννας σας από δυο δραχμές σε κάθε παπούτσι του Βασίλη. Και ελάτε ύστερα να κρυφθούμε ελοι πίσω απ' αυτά τα χαμόδενδρα, να ιδούμε τί θα γίνει;

Τὰ παιδιὰ ἔκαμαν, ὅπως τοὺς εἶπε ὁ δάσκαλος.

Σὲ λίγο ὁ Βασίλης ἄφησε τὸ ἀξινάρι καὶ ἐπῆγε γιὰ νὰ πιῇ νερό. Ὅταν ἔπιασε νὰ βάλῃ τὰ παπούτσια του, ἐσάστισε ποῦ εὗρηκε μέσα τὶς τέσσερες δραχμῆς. Τὰ μάτια του ἐβούρκωσαν. Ἐσήκωσε τὰ χέρια του στὸν οὐρανὸ καὶ εὐλογοῦσε τὸ καλὸ χέρι, ποῦ χωρὶς νὰ φανῇ, τοῦ ἔκαμε αὐτὴ τὴ βοήθεια.

Τὰ δυὸ παιδιὰ ἐγύρισαν καὶ ἐκοίταξαν συγκινημένα τὸν δάσκαλο, ποῦ τὰ ὠδήγησε νὰ κάμουν μιὰ τόσο καλὴ πράξι.

Γρήγορος γυρισμός.

1.

Τὸ μεσημέρι τὰ παιδιὰ ἀνοιξαν τὰ καλαθάκια των καὶ ἐκάθισαν νὰ φάγουν. Γέλια, φωνές, ἀστεία. Οἱ δάσκαλοι εἶχαν καθίσει λίγο παραπέρα.

Ὁ Ἡλίας, ποῦ ἐκαθάριζε ἓνα αὐγὸ, ἐφώναξε :

— Νὰ σὰς εἰπῶ ἓνα μάντεμα. Καὶ ὅποιος τὸ βρῇ, θὰ πάρῃ ἓνα αὐγὸ.

Μιὰ μάννα μὲ τὴν κόρη της
καὶ ἄλλη μιὰ μὲ τὴν κόρη της
ἔψησαν σήμερα ἔξι αὐγὰ
καὶ ἔφαγε δυὸ ἢ κάθε μιὰ.

Κανεὶς δὲν ἐμπόρεσε νὰ βρῇ, πῶς ἔγινε αὐτό.

— Ἄς τὸ φάγῃ ἢ θάλασσα! ἐφώναξαν ὅλα μαζί τὰ παιδιὰ.

Καὶ τότε ὁ Ἡλίας τοὺς εἶπε :

— Τὰ αὐγὰ ἦσαν ἔξι καὶ τὰ ἐμοιράσθησαν τρεῖς, ἡ γιαγιά, ἡ μητέρα καὶ ἡ ἐγγονή.

— Ἐγὼ θὰ σὰς εἰπῶ κάτι ἄλλο, εἶπε ὁ Θανάσης. Ποιὸς μπορεῖ νὰ εἰπῇ γρήγορα αὐτό :

Πέφτη έκοψα τόν πευκο,
Πέφτη πέφτει ο πευκος κάτω.

Ἡ αὐτό :

Καρακάξα μου καλή,
μὲ τὰ καρακαξόπουλα.

Τὰ γέλια, ποὺ ἔκαμαν ὅλα τὰ παιδιὰ μ' ἐκεῖνα τὰ μπερ-
δέματα τῆς γλώσσας !

Ἄφου ἀπόφαγαν, ἐσηκώθηκαν καὶ μερικά, πιὸ μεγάλα,
νὰ ἀρχίσουν τὸ χορὸ. Τὰ ἄλλα ἐκτυποῦσαν παλαμάκια καὶ
ἐτραγουδοῦσαν :

Γειά σας, χαρά σας, χειμαδιά,
γειά σας, χαρά σας, κάμποι.
Ψηλὰ ἂν χιονίζη στὰ βουνά,
σὲ σᾶς ὁ ἥλιος λάμπει.

Καὶ ἂν τὰ δενδρά σας μάδησαν,
ἐχλόησαν τὰ λιβάδια
καὶ ἦλθαν στολή σας καὶ χαρὰ
τάριθμητα κοπάδια.

Ἄλλα πάλι ἐπήγαν ἄλλοῦ νὰ παίξουν τὰ «Σικλαβάκια»
καὶ ἄλλα τὴν «Τυφλομύγα». Καὶ μερικὰ κοριτσάκια πιὸ πέρα
ἔκαμαν ἓνα μεγάλο κύκλο καὶ ἔπαιζαν τὴ «Γάτα μὲ τὸν
ποντικό». Μαζί των ἦτο καὶ ἡ Φρόσω, ἡ ἀδελφή τοῦ
Γιαννάκη.

2

Ἐξαφνα, ἐκεῖ ποὺ ξένοιαστα ὅλα ἐχώρευαν καὶ ἔπαιζαν,
ἀκούσθηκαν τρομακτικῆς φωνῆς ἀπὸ πέρα. Τὰ παιδιὰ ἐσταμά-
τησαν ἀμέσως τὰ παιγνίδια καὶ σαστισμένα ἔτρεξαν ὅλα κατὰ
ἐκεῖ. Ἕνας δάσκαλος ἐπετάχθηκε ὀρθὸς καὶ τρέχοντας καὶ
αὐτὸς ἐρωτοῦσε :

— Τί εἶναι ; Για τί οἱ φωνές αὐτές ;

Μά σέ λίγο ὄλοι ἐμάθαιναν τί εἶχε γίνει.

Ὁ Πᾶνος λίγο πιά πέρα ἐκυνηγοῦσε μέ τις πέτρες τὰ σπουργίτια. Μιά πέτρα σουδλερῆ ἐξέφυγε μιὰ στιγμή καί ἐπλήγωσε τή Φρόσω στό κεφάλι.

Στήν ἀρχή, κανεῖς δέν ἐκατάλαβε ἀπό ποῦ ἦλθε ἡ πέτρα, γιατί κανεῖς δέν εἶχε ἴδει τόν Πᾶνο. Ὅταν ὅμως ὁ Πᾶνος ἐπρόβαλε ἀπό τά δένδρα, κατακίτρινος ποῦ εἶδε τή μικρούλα μέσα στά αἵματα, ὄλοι ἐκατάλαβαν ποιός εἶχε κάμει τὸ κακό.

Ὁ δάσκαλος τὸν ἀγριοκοίταξε μιὰ στιγμή, χωρὶς νὰ τοῦ εἰπῆ οὔτε λέξη, καί ἀμέσως ἄρπαξε στήν ἀγκαλιά του τή Φρόσω. Τήν ἔφερε στό νερό, ποῦ ἔτρεχε παραπέρα, ἔπλυνε τὸ πρόσωπό της καί τῆς ἔδωσε τήν πληγή. Στίς ἐκδρομές ὁ δάσκαλος εἶχε πάντα μαζί του ἐπίδεσμο καί γιαιτρικά, γιά κάθε ἀνάγκη.

Ἐστερα ἐφώνησε γρήγορα τὸ Βασίλη τὸ Σιδηρόδρομο καί τοῦ εἶπε :

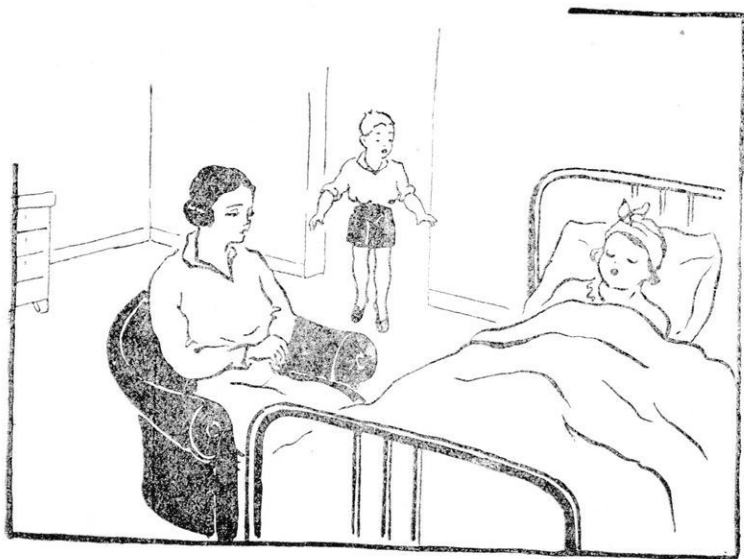
— Πάρε τὸ παιδί μέ προσοχή καί πήγαινέ το ἀμέσως στό σπίτι του, γιά νὰ φωνάξουν νὰ τὸ ἰδῆ ὁ γιαιτρός.

Ὁ Βασίλης ἐπῆρε στά χέρια του τή Φρόσω, ποῦ ἐθογγοῦσε ἀκόμη μ' ἀναφυλλητά, καί ἔφυγε σάν ἀστραπή. Πίσω του σάν τρελλός ἔφυγε καί ὁ Γιαννάκης.

Μ' αὐτὸ ποῦ ἔγινε, κανεῖς πιά δέν εἶχε ὄρεξη νὰ παίξῃ. Ὅλη ἡ διάθεση τῶν παιδιῶν εἶχε χαλάσει. Καί ὄλοι ἐμιλοῦσαν πικρά γιά τόν Πᾶνο, ποῦ καθισμένος τώρα σέ μιὰ πέτρα, μέ τὸ πρόσωπο μέσα στά χέρια του, ἔκλαιε σιγά.

Τρεῖς ἀπὸ τὸ μεσημέρι ἀκόμη καί τὰ παιδιὰ εἶχαν ξεκινήσει, γιά νὰ γυρίσουν πίσω.

Ἡ Φρόσω στὸ κρεβάτι.

Ἐνα δλόκληρο μῆνα ἔκαμε ἡ Φρόσω στὸ κρεβάτι. Τῆς εἶχε ἔλθει δυνατὸς πυρετὸς καὶ ὁ γιατρὸς ἀνησύχησε πολὺ.

Μὰ ποῖος μπορεῖ νὰ φαντασθῆ τὴ λύπη καὶ τὴν ἀνησυχία ὄλων στὸ σπίτι τῆς Φρόσως; Ὁ καημένος ὁ πατέρας ἔτρεχε στὸ φαρμακεῖο κάθε τόσο. Ἡ μητέρα ἐξαγρυπνοῦσε τὶς περισσότερες νύκτες σκυμμένη στὸ προσκέφαλο τοῦ παιδιοῦ τῆς. Καὶ ὁ Γιαννάκης ἦτο ἀπαρηγόρητος.

— Μαμά, θὰ γίνῃ καλὰ ἡ ἀδελφούλα μου; ἐρωτοῦσε ὄλη τὴν ὥρα καὶ ἐσκοῦπιζε τὰ δάκρμά του.

— Πήγαινε, παιδί μου, νὰ πλαγιάσῃς. Μὴν ἀγρυπνάς καὶ σὺ μαζί μου! ἔλεγε ἡ κυρὰ Χρυσώ.

Ὁ Γιαννάκης ἐπλάγιαζε, μὰ δὲν ἐμποροῦσε νὰ κοιμηθῆ. Ὅλο ἐσηκώνετο στὸ κρεββατάκι του καὶ γονατιστὸς ἐπαρκαλοῦσε τὴν Παναγία.

Στὸ σχολεῖο του ἐπήγαινε τώρα μόνος, χωρὶς τῆ συντροφιά καὶ χωρὶς τὰ γέλια τῆς Φρόσως.

“Ὅλα τὰ παιδιὰ στὸ σχολεῖο τὸν ἐρωτοῦσαν γιὰ τὴν ἀρρώστια τῆς ἀδελφῆς του. Καὶ ἡ δασκάλα καὶ οἱ δάσκαλοι ὅλοι κάθε ἡμέρα ἐπερνοῦσαν ἀπὸ τὸ σπίτι, γιὰ νὰ μάθουν νέα.

Πιὸ ἀξιολύπητος ὅμως ἀπ’ ὅλους ἦτο ὁ Πάνος. Οὔτε μυαλὸ εἶχε νὰ διαβάσῃ οὔτε στὸ σχολεῖο ἐπήγαινε. Μόνον ἀνήσυχος, τρομασμένος ἀκόμη, ἐξεκινοῦσε ἀργὰ κάθε βράδυ ἀπὸ τὸ σπίτι του καὶ ἦρχετο σὰν ἕνας ἥσκιος ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ κυρ’ Ἀλέκου, νὰ ἰδῆ κανέναν καὶ νὰ μάθῃ. “Ἐβλεπε τὸ φωτισμένο παράθυρο ψηλὰ καὶ ἔνοιωθε, πῶς ἐκεῖ μέσα ὁ πυρετὸς ἔψηνε τὴ Φρόσω ἐξ αἰτίας του. Καὶ ἐδάγκανε τὰ χεῖλη του πικραμένος καὶ ἔλεγε μὲ δάκρυα.

— Τί ἔκαμα! “Ἄχ, τί ἔκαμα!

Τὸ λουλούδι, ποὺ χαρίζει ὁμορφιά.

1.

Λίγες ἡμέρες πρὶν σηκωθῆ ἡ Φρόσω ἀπὸ τὸ κρεβάτι, εἶχε ἰδεῖ σ’ ἕνα καθρεφτάκι τὸ πρόσωπό της. Ἦτο ἀδυνατισμένο καὶ τὰ μάτια της ἦσαν βαθουλωτά. Ἐτρόμαξε καὶ τὸ εἶπε στὴ μητέρα της.

Ἐκεῖνο τὸ βράδυ δὲν εἶχε ὕπνο ἡ Φρόσω.

— Κοιμήσου, παιδί μου, τῆς ἔλεγε ἡ κυρὰ Χρυσώ. Κοιμήσου, νὰ ἔλθουν ξανά τὰ ὁμορφα χρώματα στὸ πρόσωπό σου. “Ἐλα, νὰ σοῦ εἰπῶ καὶ ἕνα παραμυθάκι, νὰ σὲ πάρῃ σιγὰ σιγὰ ὁ ὕπνος.

Καὶ ἡ κυρὰ Χρυσώ τῆς εἶπε αὐτὸ τὸ παραμυθάκι.

— Μιὰ φορὰ καὶ ἕναν καιρό, ἦτο μιὰ ἀρχόντισσα, ποὺ εἶχε μιὰ πολὺ ἀσχημὴ κόρη.

— "Ὅπως εἰμι' ἐγὼ τώρα. "Ἐ, μαμά ;

— "Ὅχι, παιδί μου. Ἐσὺ δὲν εἶσαι ἄσχημη, εἶπε ἡ κυρὰ Χρυσὴ καὶ ἔχαμογέλασε. Ἐσὺ, ὅταν θὰ γίνῃς ὀλό-
τελα καλὰ, θὰ εἶσαι πάλι ὁμορφη ὡς πρῶτα. Μὰ ἡ κόρη
τῆς ἀρχόντισσας εἶχε γεννηθῆ ἄσχημη. Γι' αὐτὸ ἡ μητέρα
τῆς ὀλο ἔλεγε μὲ λύπη : «Κανεῖς δὲν θὰ θέλῃ νὰ βλέπῃ
τὴν κόρη μου !»

Κάποτε ἀπὸ τὸν κῆπο τῆς ἀρχόντισσας ἐπέρασε μιὰ
Μοῖρα. Τὴν εἶδε, πού ἔκλαιε, τὴν ἐρώτησε γιὰ τί, καὶ ὅταν
ἔμαθε τὴν αἰτία, ἔχαμογέλασε.

— Ἀρχόντισσά μου, τῆς εἶπε, μὴν κλαίῃς. Ἐγὼ θὰ
σοῦ δώσω ἓνα σπόρο, νὰ τὸν σπείρῃς στὴν καρδιά τῆς κόρης
σου. Ἐκεῖ μέσα ἀπὸ τὸ σπόρο θὰ φυτρώσῃ σιγὰ σιγὰ ἓνα
μικρὸ φυτὸ, πού θὰ βγάλῃ ἓνα ὁμορφο λουλουδάκι. Αὐτὸ
τὸ λουλουδάκι θὰ κάμῃ τὴν κόρη σου νὰ ἀγαπηθῆ ἀπ' ὀλο
τὸν κόσμο.

Ἐχάρηκε πολὺ μ' αὐτὸ ἡ ἀρχόντισσα καὶ ἐσκούπισε τὰ
δάκρυά τῆς.

2.

— Καὶ ὕστερα, τί ἀπόγινε, μαμά ; ἐρώτησε ἡ Φρόσω.

— Ἡ ἀρχόντισσα ἔκαμε, ὅπως τῆς ἐπαράγγειλε ἡ Μοῖρα.
Καὶ μέσα στὴν καρδιά τῆς κόρης τῆς ἐφύτρωσε γρήγορα τὸ
φυτὸ μὲ τὸ λουλουδάκι καὶ ἐμεγάλωνε, ὅσο ἐμεγάλωνε μὲ
τὰ χρόνια καὶ τὸ κορίτσι.

Στὸ σχολεῖο ὄλα τὰ παιδιὰ ἤθελαν τώρα νὰ παίζου
μαζί του. Καὶ οἱ μητέρες ὀλο εὐχῆς τοῦ ἔδιναν γιὰ τὰ καλὰ,
πού ἔκαμνε στὰ παιδιὰ των.

Κανεῖς πιά δὲν εὔρισκε, πὼς ἡ ἀρχοντοπούλα εἶχε ἄσχη-
μα μάτια ἢ ἄσχημο στόμα. Ὅλοι ἔλεγαν : «Τί γλυκεῖά μα-
τιά ! Τί γλυκὸ χαμόγελο, πού ἔχει αὐτὸ τὸ κορίτσι !»

Ἡ ἀρχόντισσα ἦτο εὐτυχησμένη καὶ εὐχαριστοῦσε τὴ
Μοῖρα, πού τῆς ἔκαμε αὐτὸ τὸ μεγάλο δῶρο.

— Ποιὸ ἦτο, μαμά, αὐτὸ τὸ δῶρο, τὸ ὀμορφο αὐτὸ λουλούδι, ποὺ ἔκαμνε ἔλους νὰ ἀγαποῦν τὴν ἀρχοντοπούλα καὶ νὰ ξεχνοῦν τὴν ἀσχημιὰ της; ἐρώτησε ἡ Φρόσω.

— Ἡ καλωσύνη, παιδί μου. Μὰ ἔλα, κοιμήσου τώρα. Κοιμήσου, νὰ σὲ νανουρίσω, ὅπως σὲ ἐνανούριζα, ὅταν ἦσουν πολὺ μικρούλα ἀκόμη.

Ἡ Φρόσω εἶδε τὰ μάτια τῆς μαμᾶς της, ποὺ τὴν ἐκοίταζαν μὲ τόση ἀγάπη. Ἐκλείσε τὰ δικά της μάτια καὶ εἶπε σιγά :

— Θὰ κοιμηθῶ.

Καὶ ἡ μαμά της ἔγειρε στὸ προσκέφαλό της καὶ ἐτραγούδησε γλυκὰ γλυκὰ :

Κοιμᾶται τὸ μικράκι μου
καὶ ἐγὼ τὸ νανουρίζω.
Καὶ ἐγὼ τὴν κούνια του κουνῶ
καὶ τὸ γλυκοκοιμίζω.

Ἦλπε, ποὺ παίρνεις τὰ μικρά,
ἔλα, πάρε καὶ τοῦτο.
Μικρὸ σοῦ τὸ παράδωκα,
μεγάλο φέρε μού το.

Μεγάλο σὰν ψηλὸ βουνό,
ἴσιο σὰν κυπαρίσσι,
καὶ οἱ κλῶνοι του ν' ἀπλώνονται
σ' ἀνατολὴ καὶ δύση.

Μοῦ ἐκόστισε πολὺ αὐτό, ποὺ ἔκαμα.

Ἐπέρασαν ἀκόμη μερικὲς ἡμέρες. Ἡ Φρόσω πιά εἶχε σηκωθῆ ἀπὸ τὸ κρεβάτι. Ἀλλὰ ἀκόμη δὲν εἶχε ἀρχίσει νὰ πηγαίνει στὸ σχολεῖο. Ὁ γιατρός εἶχε εἶπει, πὼς ἔπρεπε νὰ δυναμώσει καλὰ, πρὶν βγῆ ἀπὸ τὸ σπίτι.

Ἡ χαρὰ ἔλαμπε πάλι στὸ σπιτικό τοῦ κυρ Ἀλέκου. Ὡς καὶ ὁ Τόπ, ποὺ ἓνα μῆνα τώρα δὲν εἶχε ὄρεξη οὔτε νὰ παίξει οὔτε νὰ γαυγίση, ἀρχισε πάλι τὴν τρελλή του ζωή. Ἐτρεχε, ἐπηδοῦσε, ἐγαύγιζε χαρούμενα καὶ ἔλο ἐπείραζε τὴν καθημένη τὴν Ἀσπούλα.

Ἐνα πρωί, στὸ σπίτι τοῦ κυρ Ἀλέκου ἦλθε ὁ Πᾶνος μαζί μὲ τὸν πατέρα του. Μόλις εἶδε τὴν κυρὰ Χρυσώ, ἔτρεξε, ἐγονάτισε ἐμπρὸς της καὶ τῆς ἐφίλησε τὸ χέρι.

— Συγχαρῆστε με, εἶπε μὲ φωνή, ποὺ ἔτρεμα. Συγχαρῆστε με ἔλοι γιὰ τὸ κακό, ποὺ σὰς ἔκαμα.....

Ὁ Γιαννάκης, ποὺ ἐκοίταζε ἀκίνητος ἀπὸ μακριά, ἐπῆγε κοντά, ἔπιασε τὸν Πᾶνο ἀπὸ τὸν ὄμο καὶ τὸν ἐσῆκωσε. Τὰ δυὸ παιδιὰ ἀγκαλιάσθηκαν καὶ ἐφιλήθηκαν μὲ δάκρυα.

— Μοῦ ἐκόστισε πολὺ αὐτό, ποὺ ἔκαμα! εἶπε ὁ Πᾶνος. Τώρα πάει. Θέλω ὅμως νὰ πιστεύσης, θέλω νὰ πιστεύετε ἔλοι σας, πὼς θὰ ἀλλάξω, θὰ ἀλλάξω πολὺ.

— Καλὰ, καλὰ! ἐφιθύρισε ὁ Γιαννάκης.

Ἡ Φρόσω, γελαστή, ἦλθε τότε καὶ ἐκαίνη κοντὰ καὶ ἔπιασε τὸ χέρι τοῦ Πᾶνου.

— Δὲν θὰ πετᾶς πιά πέτρες στὰ πουλάκια. Ἔ; Καὶ ἀπὸ ἐδῶ καὶ ἐμπρὸς θὰ ἔρχεσαι κάθε ἡμέρα μὲ τὴν ἀδελφοῦλα σου, νὰ μᾶς παίρνης, νὰ πηγαίνωμε ἔλοι μαζί στὸ σχολεῖο.

Τὸ γράμμα τῆς γιαγιάς.

Ἐνα ἀπόγευμα, τὸ κουνδούνι τῆς ἐξώθυρας ἐκτύπησε.

— Ντρίν, ντρίν.

Ἡ Φρόσω ἔτρεξε καὶ ἀνοίξε. Μαζὶ τῆς ἔτρεξε καὶ ὁ Τόπ, γαυγίζοντας.

— Ταχυδρόμος! ἐφώναξε ἓνας ἄνθρωπος μὲ στακτὶ φόρεμα καὶ μὲ πηλὴκιο στὸ κεφάλι.

Ἀπὸ τὸν ὄμο του εἶχε κρεμασμένο ἓνα μεγάλο πέτσινο σάκκο, γεμάτο γράμματα καὶ ἐφημερίδες. Ἐβγαλε καὶ ἔδωκε ἓνα γράμμα στὴ Φρόσω.

— Πάρε το, παιδί μου, εἶπε. Εἶναι δικό σας.

Ἡ Φρόσω τὸ ἐπῆρε καὶ ἔτρεξε μέσα. Ἡ κυρὰ Χρυσὴ ἐκοίταξε καλὰ καλὰ τὸ φάκελλο καὶ τὴ σφραγίδα καὶ ἐφώναξε :

— Είναι από τή γιαγιά!

— Ὑστερα τὸ ἀνοιξε, τὸ ἐδιάβασε γρήγορα καὶ εἶπε στὰ παιδιὰ χαρούμενη.

— Θὰ ἔλθῃ. Γράφει πὼς θὰ ἔλθῃ τὰ Χριστούγεννα. Θέλει νὰ μᾶς ἰδῇ. Εἶναι, λέγει, γεμάτη χαρά, ποὺ ἡ Φρόσω εἶναι πιὰ δλότελα καλά.

Ἐμποροῦσε νὰ γίνῃ πιὸ χαρούμενο γράμμα;

Καὶ τὰ δυὸ παιδιὰ, ἀπὸ τή χαρά των, ἐχοροπηδοῦσαν ὡς στὸ βράδυ, ποὺ ἦλθε ὁ πατέρας.

— Ἔ, καλά! εἶπε ὁ κὺρ Ἀλέκος. Μὴν κάμνετε πιὰ καὶ ἔτσι. Ἐσύ, Γιαννάκη, ποὺ γράφεις τώρα καλά, νὰ πάρῃς ἓνα χαρτί καὶ νὰ γράψῃς στή γιαγιά σου. Νὰ τῆς γράψῃς, πὼς τὴν περιμένομε νὰ ἔλθῃ γρήγορα.

— Νὰ ἰδοῦμε πάλι, τί θὰ σᾶς φέρῃ; εἶπε ἡ μαμά.

— Μέλι, μαμά, μέλι θὰ μᾶς φέρῃ, γιὰ νὰ κάμωμε τὰ γλυκά μας, ἐφώνασε ἡ Φρόσω.

Καὶ ἄρπαξε ἓνα σκαμνάκι, τὸ ἐσήκωσε στὸν ὄμο της καὶ ἔκαμε πὼς ἐπωλοῦσε μέλι, περπατώντας γύρω μέσα στὸ δωμάτιο.

— Πάρετε μέλι, θυμαρίσιο μέλι.

ἘΟ Γιαννάκης στέλλει τὸ γράμμα του.

Τὴν ἄλλῃν ἡμέρα ὁ Γιαννάκης ἐκάθισε καὶ ἔγραψε στή γιαγιά του:

«Καλή μας γιαγιά,

Ἐπήραμε τὸ γράμμα σου. Ὅλοι σὲ περιμένομε μὲ χαρά. Μὴν ἀργήσῃς νὰ ἔλθῃς. Περιμένομε νὰ μᾶς εἰπῆς πολλὰ παραμῦθια. Σοῦ φιλοῦμε τὸ χέρι, καθὼς καὶ τὸ χέρι τοῦ παπποῦ.

Γιαννάκης καὶ Φρόσω».

Ἐδίπλωσε ὕστερα τὸ γράμμα μὲ προσοχή, τὸ ἔκλεισε στὸ φακέλλο καὶ ἔγραψε ἐπάνω καὶ τὴ διεύθυνση τῆς γιαγιάς, ὅπως τοῦ τὴν εἶχε γράψει ἡ μητέρα. Στὴν ἐπάνω δεξιά γωνιά τοῦ φακέλλου ἐκόλλησε καὶ τὸ γραμματόσημο.

— Πηγαίνετε, παιδιά, εἶπε ἡ μητέρα, νὰ τὸ ρίξετε στὸ γραμματοκιβώτιο, ποὺ εἶναι δίπλα στὸ παντοπωλεῖο.

— Δὲν εἶναι καλύτερα, λέγει ἡ Φρόσω, νὰ τὸ δώσωμε στὸν ταχυδρόμο, γιὰ νὰ τὸ πάη ὁ ἴδιος στὴ γιαγιά;

Ἐγέλασε ἡ μητέρα.

— Μὰ νομίζεις, τῆς λέγει, πὼς ὁ ἴδιος ὁ ταχυδρόμος θὰ πάη τὸ γράμμα τῆς γιαγιάς; Ποῦ νὰ προφθάσῃ νὰ μοιράσῃ τόσα γράμματα ἑναὶ ταχυδρόμος σὲ τόσες πολιτεῖες καὶ χωριά;

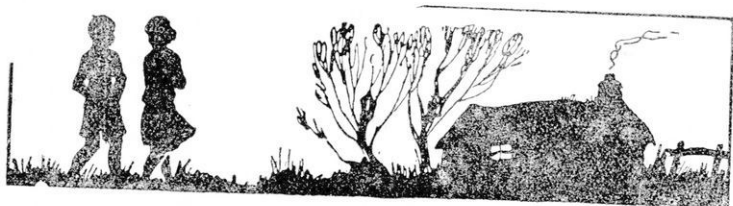
Τὰ γράμματα, ποὺ παίρνουν οἱ ταχυδρόμοι ἀπὸ τὰ γραμματοκιβώτια, τὰ πηγαίνουν στὸ ταχυδρομεῖο. Ἐκεῖ τὰ βάζουν μέσα σὲ σάκκους καὶ μὲ τὸ τραῖνο ἢ μὲ τὸ πλοῖο ἢ μὲ αὐτοκίνητο στέλλουν τοὺς σάκκους στὶς διάφορες πολιτεῖες. Ἐκεῖ εἶναι ἄλλα ταχυδρομεῖα, ποὺ ἀνοίγουν τοὺς σάκκους καὶ ξεχωρίζουν τὰ γράμματα κάθε χωριοῦ καὶ κάθε συνοικίας. Ἔτσι τὰ μοιράζουν ὅπου πρέπει.

Ὁ ἀγροτικὸς ταχυδρόμος, ποὺ πηγαίνει στὸ χωριὸ τῆς γιαγιάς, τῆς δίνει τὰ δικά μας γράμματα καὶ παίρνει ἐκεῖνα, ποὺ μᾶς στέλλει ἐκεῖνη.

— Ποιῶ! ἔκαμαν τὰ παιδιά! Καὶ ὅλο αὐτὸ τὸ ταξίδι τὸ κάμνει τὸ γράμμα μὲ τρεῖς δραχμῆς;

— Ναί, μὰ συλλογισθῆτε, πόσα γράμματα μαζί πηγαίνουν κάθε ἡμέρα σὲ ὅλα τὰ μέρη τῆς πατρίδας μας.

Κοντά στη φωτιά.

Ήτο πιά Δεκέμβρης. Τò κρύο άρχισε νά γίνεται τσουικτερό και ανάγκασε τόν κόσμο νά φορέση τά χονδρά του ρούχα.

Ό κύρ Άλέκος έσφαλούσε τώρα τò μαγαζί του ένωρίτερα, γιά νά είναι πιό ένωρίς στό σπιτάκι του, πού τόν έπερίμεναν τά παιδιά του νά ανάψη τò τζάκι.

Τού είχαν πάντοτε έτοιμα εκεί στό πλάι άρκετά ξερά κούτσουρα και μερικά πελεκούδια γιά προσάναμμα.

Μετά τò φαγητό, έβλη ή οίκογένεια τού κύρ Άλέκου έτριγύριζε τή φωτιά και έζεσταίνετο γλυκά στίς φλόγες της, πού ροδοκίτρινες ανέβαιναν με βοή και έγλειφαν τόν τοίχο τού τζακιού.

Καμμιά φορά κανένα κλαδάκι, πού δέν ήτο και πολύ ξερό, έτριζοβολούσε στην άκρη, σάν νά έλεγε τò τραγούδι τής φωτιάς.

Ό Τόπ, πού εξάπλωνε και αύτος κοντά νά ζεσταίνεται μαζί με τήν Άσπρούλα. άκουε τò τριζοβόλημα τού κλαδιού και τού έφάνετο περίεργο. Έγερνε έτσι τò κεφάλι του και έτέντωνε λίγο τò ένα του αυτί και κάποτε έμούγκριζε παράξενα.

Ό κύρ Άλέκος έδιάβαζε τήν έφημερίδα του και έπινε τόν καφέ του. Η κυρά Χρυσώ έπλεκε μιá μάλλινη φανέλλα ή έμπάλωνε τά ρούχα τών παιδιών.

Καὶ τὰ παιδιὰ ἐδιάβαζαν ἄλλη μιὰ φορά τὸ μάθημά των ἢ ἔκαμναν διάφορα παιγνιδάκια μὲ χαρτιά. Κάποτε ἄκουαν καὶ καμμιὰ ἱστορία τοῦ πατέρα. Μὰ στὸ τέλος κάθε φορά τὸν ἄκουαν νὰ λέγῃ :

— Αὐτὴ τὴν ἱστορία ἀλλιῶς τὴ λέγω ἐγὼ καὶ ἀλλιῶς τὴ λέγει ἡ γιαιγιά σας. Ἐπρεπε νὰ ἀκούσετε νὰ τὴ λέγῃ ἡ γιαιγιά σας, νὰ ἰδῆτε τί ὁμορφὴ ποὺ εἶναι.

Ἐνα κουδούνι γιὰ τὴ γάτα.

Στὸ σχολεῖο τὰ παιδιὰ ἔκαμαν μιὰ παράσταση, γιὰ νὰ συνάξουν μερικά λεπτὰ, νὰ δώσουν τὰ Χριστούγεννα στὰ πτωχὰ παιδάκια.

Μαζὶ μὲ ἄλλα ἔπαιξαν καὶ τὸ «Κουδούνι γιὰ τὴ γάτα». Ὁ Γιαννάκης σ' αὐτὸ ἔκαμε, πὼς εἶναι ὁ Σουβλερομύτης ποντικός.

* *
*

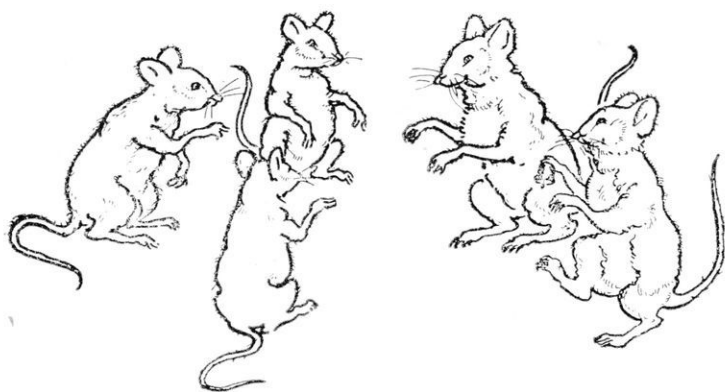
Σὲ μιὰ ἀποθήκη εἶναι μερικά ποντικάκια καὶ μιλοῦν.
Πρῶτο ποντικάκι. Πὼς φοβάμαι τὴ γάτα! Ὅλο κρύβομαι, γιὰ νὰ μὴ μὲ βρῇ πουθενά.

Δεύτερο ποντικάκι. Καὶ ἐγὼ τὴ φοβάμαι! Πάντοτε ψάχνει, γιὰ νὰ μᾶς βρῇ.

Τρίτο ποντικάκι. Ἄν ἐμπορούσαμε νὰ τὴν ἀκούαμε, ὅταν ἔρχεται, θὰ ἐτρέχαμε νὰ κρυφθοῦμε.

Μεγάλος ποντικός. Ἡ γάτα ἔχει πόδια μαλακά. Γι' αὐτὸ δὲν τὴν ἀκούομε, ὅταν ἔρχεται.

Σουβλερομύτης. Ξέρετε; Ἐχω μιὰ ἰδέα. Νὰ κρεμάσωμε στὸ λαιμὸ τῆς γάτας ἓνα κουδούνι. Καθὼς θὰ περπατῇ, τὸ κουδούνι θὰ κτυπᾷ καὶ ἔτσι θὰ ξέρωμε πὼς ἔρχεται. Καὶ τότε, πρὶν μᾶς ἰδῆ, θὰ χανώμαστε στὶς τρύπες μας.

“Όλα τὰ ποντικάκια. Καλή ιδέα! Έτσι θά γλυτώσωμε.

Μεγάλος ποντικός. Καί ποῦ θά εὔρωμε κουδούνι;

Σουβλερομύτης. Ἐγὼ θά σᾶς εὔρω. Ἐνα παιδί ἄφησε ἓνα κουδούνι στὰ σκαλιὰ τῆς ἀποθήκης. (Φεύγει καί ξαναγυρίζει μ’ ἓνα κουδούνι). Νάτο τὸ κουδούνι!

Γέρος ποντικός. Ἐσύ, ποῦ μᾶς ἔδωκες μιὰ τόσο καλή συμβουλή, ἐσύ νὰ κρεμάσης τὸ κουδουνάκι στὸ λαιμὸ τῆς γάτας.

Σουβλερομύτης. Θὰ τὸ ἐκρεμοῦσα, μὰ δὲν ἔχω καιρό. Ἐχω νὰ πάω νὰ βρῶ φαγητὸ γιὰ τὰ παιδιὰ μου. (Φεύγει, μὲ τρόπο).

Μεγάλος ποντικός. Καί ἐγὼ θά πάω στὸ παντοπωλεῖο, νὰ φωνίσω γιὰ τὸ σπιτί. (Φεύγει).

Πρῶτο ποντικάκι. Ἐγὼ εἶμαι πολὺ μικρό. Δὲν φθάνω νὰ κρεμάσω τὸ κουδούνι στὸ λαιμὸ τῆς γάτας. (Φεύγει).

Τρίτο ποντικάκι. Δὲν λέγετε καλύτερα, πὼς φοβᾶσθε τὴ γάτα! Ἐγὼ θὰ τὸ ἐκρεμοῦσα, μὰ δὲν φαίνεται πουθενὰ ἡ γάτα.

Ἐξαφνα ἀπὸ μακριὰ ἀκούεται ἓνα «νιάου». Ὅσα ποντικάκια ἔχουν μείνει, παίρνουν δρόμο.

Ἔρχεται ἡ γιαγιά.

Ἐπλησίαζαν τὰ Χριστούγεννα.

Ἐνα ἀπομεσήμερο μὲ λιακάδα, ὁ Γιαννάκης μὲ τὴ Φρόσω ἦσαν στὴν ἀδελή καὶ ἐπροσπαθοῦσαν νὰ χρωματίσουν τὸ σπιτάκι τοῦ Τόπ.

Ἐξαφνα ἓνα αὐτοκίνητο ἐσταμάτησε στὴ θύρα.

Ἦτο φορτωμένο μὲ δέματα, μὲ καλάθια καὶ μ' ἓνα μπαούλο.

— Ἢ γιαγιά, ἡ γιαγιά! ἐφώναξαν τὰ παιδιὰ καὶ ἔτρεξαν στὴ θύρα.

Ἐπεσαν στὴν ἀγκαλιὰ τῆς γιαγιάς καὶ ἐκείνη τὰ ἐφιλοῦσε δακρυσμένη.

— Καλῶς τὴ μητέρα μου! ἐφώναξε καὶ ἡ μαμά, ποὺ ἦλθε στὴ θύρα τρεχάτη. Καλῶς ὤρισε, Λάμπρο μου!

Τὰ παιδιὰ ἐξαφνίσθησαν. Ἀπὸ τὴ χαρὰ των δὲν εἶχαν προσέξει, πῶς μέσα στὸ αὐτοκίνητο ἦτο καὶ ὁ Λάμπρος.

Ὁ Λάμπρος ἦτο τὸ ἐξαδελφάκι των, ποὺ μαζί του ἔπαιζαν κάθε καλοκαίρι, ἔταν ἐπήγαιναν στὸ χωριό. Μιὰ ποὺ θὰ ἔκλειε καὶ τὸ σχολεῖο τοῦ χωριοῦ, ἡ γιαγιά εἶπε νὰ τὸν πάρη μαζί της στὶς γιορτές, γιὰ νὰ ἰδῆ καὶ ἄλλα μέρη, ποὺ δὲν τὰ ἤξερε.

Σὲ λίγο ἡ τραπεζαρία ἐγέμισε ἀπὸ ἕνα σωρὸ πράγματα. Πωπὼ! τί ἔφερε ἡ γιαγιά! Ὁμορφα σκεπάσματα ὕφαντὰ γιὰ τὸ Γιαννάκη καὶ γιὰ τὴ Φρόσω. Ἀρμαθιὲς ἀπὸ ξερὰ σῦκα, μουσταλευριές, μουστοκούλουρα, κάστανα, καρύδια, ἀμύγδαλα. Ἀκόμη καὶ ψωμί ζυμωμένο ἀπὸ τὰ χέρια της.

Νά καὶ ἕνα κουτί μέλι. Ἡ Φρόσω τὸ ἄρπαξε στὰ χέρια της μὲ γέλια καὶ ἐφώναξε.

— Μαμά, τὸ μέλι γιὰ τὰ γλυκά.... Πάρετε μέλι, θυμαρίσιο μέλι.

Τὸ βράδυ ἐκάθισαν ὅλοι γύρω στὸ τζάκι. Πόσα εἶχαν νὰ εἰποῦν ὅλοι των, γιὰ τὸ χωριό, γιὰ τὸν παπποῦ, γιὰ τὰ σχολεῖα!

Ἡ καλὴ γιαγιά.

Τί καλὴ ἡ γιαγιά μου, ἀλήθεια.
Ξέρει τόσα παραμύθια
ἡ καλὴ γιαγιά.

Χθὲς τὸ βράδυ μοῦ εἶπε πάλι
δίπλα στὸ μικρὸ μαγκάλι
γιὰ τὰ δυὸ τραγιά.

Ἐγὼ σκάλιζα τὴ στάχτη
καὶ αὐτὴ δὸς του μὲ τ' ἀδράχτι
ἔκλωθε μαλλί.

Καὶ τὰ κάστανά μας τρίζαν.
μὲς στὴ στάχτη καὶ μυρίζαν.
Μ' ἄρεσαν πολὺ.

Κόκκινη κλωστή δεμένη,
στὴν ἀνέμη τυλιγμένη. . . .
Νύσταξε ἡ γιαγιά.

Κοιμηθήκαμε καὶ οἱ δύο μας
καὶ εἶδαμε καὶ στ' ὄνειρό μας
καὶ τὰ δύο τραγιά.

Ταξιδάκι μὲ τὸ τράμ.

1.

Ἀπὸ χθὲς τὰ παιδιὰ ἔμειναν στὸ σπίτι, γιατί τὸ σχολεῖο εἶχε κλείσει. Σὲ δύο ἡμέρες θὰ ἦσαν Χριστούγεννα.

Τὸ πρωὶ ἡ κυρὰ Χρυσὴ εἶπε :

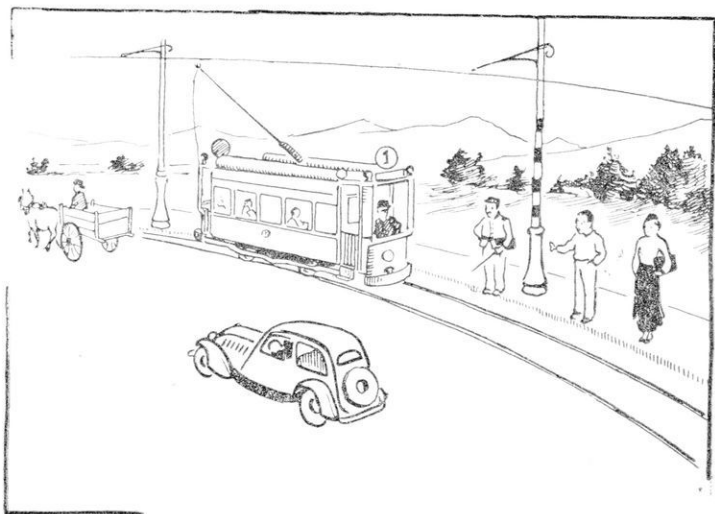
— Νὰ ἐτοιμασθῆτε, παιδιὰ, γιατί σὲ λίγο θὰ πάμε στὴν πόλη, νὰ φωνίσουμε. Ἔτσι θὰ ἴδῃ καὶ ὁ Λάμπρος τὴν πόλη, ποὺ δὲν τὴν ξέρει.

Ἐνα ἀμάξι ἦλθε καὶ ἐπῆρε ἀπὸ τὸ σπίτι τὴ γιαγιά, τὴν κυρὰ Χρυσὴ καὶ τὰ τρία παιδιὰ.

Τοὺς ἐπῆγε ὡς ἔξω, ἐκεῖ ποὺ εἶναι ἡ στάση τοῦ τράμ. Τὴν ἴδια στιγμή ἔφθανε καὶ τὸ τράμ ἀπὸ τὴν πόλη.

Ὁ Λάμπρος ἤξερέ ἀπὸ αὐτοκίνητα καὶ ἀπὸ ἀμάξια, γιατί τέτοια ἦσαν καὶ στὸ χωριό του.

Μὰ τράμ πρώτη φορά ἔβλεπε τώρα. Καὶ γι' αὐτὸ μὲ περιέργεια ἐκοίταξε τὸ βαγόνι, ποὺ ἔτρεχε ἐπάνω σὲ σιδηρῆς γραμμές, ὅπως ὁ σιδηρόδρομος, καὶ εἶχε καὶ στὴ στέγη

του ένα σιδηρένιο ραβδί, που έφθανε ψηλά ως σ' ένα χονδρό σύρμα.

— Νά! είπε ή μαμά. 'Από εκείνο τὸ σύρμα παίρνει τὸ τράμ μιὰ δύναμη καὶ μπορεῖ νὰ τρέχει ἐπάνω στὶς γραμμές. Κοιτάξετε σπίθες, πὸν βγάζει ἀπὸ τὶς ρόδες του.

Τὸ τράμ τώρα ἐσταμάτησε καὶ ὅσοι ἦσαν μέσα, κατέβηκαν. Ἡ κυρὰ Χρυσὴ μὲ τὴ γιαγιά καὶ μὲ τὰ παιδιὰ ἀνέβηκαν τότε καὶ ἐκάθισαν σὲ δυὸ σειρὲς καθίσματα. Ἀνέβηκε μαζί των καὶ ἄλλος κόσμος.

— Ντίγκ! ντίγκ! ἔκαμε σὲ λίγο ἓνα κουδούνι, σὰν νὰ ἔλεγε «Ἐμπρός», καὶ τὸ τράμ ἐξεκίνησε πάλι καὶ ἐγύριζε πίσω γιὰ τὴν πόλη.

Ὁ Λάμπρος κάποια στιγμή ἔκαμε νὰ σηκωθῆ, μὰ νὰ τον πάλι, ἔπεσε ἐπάνω στὸ κάθισμα. Τὰ παιδιὰ ἐγέλασαν, γιὰτὶ καὶ αὐτὰ πολλὲς φορὲς τὸ εἶχαν πάθει αὐτό.

Τὸ τράμ ἔτρεχε γρήγορα, πὸν γρήγορα καὶ ἀπὸ τὸ ἀμάξι. Τὰ παιδιὰ ἔβλεπαν δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ μέσα ἀπὸ τὰ με-

γάλα τζάμια τοῦ τράμ καὶ τοὺς ἐφαίνετο, πῶς τὰ δένδρα καὶ τὰ σπίτια ἔτρεχαν, ἔτρεχαν ἀνάποδα.

Νά καὶ ἓνα κάρρο, γεμάτο κοφίνια μὲ πορτοκάλια καὶ λεμόνια. Οἱ ρόδες του ἐκυλοῦσαν γοργὰ ἐπάνω στὸν καλοστρωμένο δρόμο, πλάϊ στὶς γραμμὲς τοῦ τράμ. Μὰ σὲ λίγο τὰ παιδιὰ τὸ ἔχασαν καὶ αὐτὸ πίσω των.

Μόνο ταυτοκίνητα ἐμποροῦσαν νὰ τρέχουν γρηγορώτερα ἀπὸ τὸ τράμ, κάποια μεγάλα αὐτοκίνητα γυαλιστερά.

Μέσα στὸ τράμ, ἓνας ἄνθρωπος μὲ πηλήκιο, ντυμένος μὲ ροῦχα χακὶ καὶ μ' ἓνα πέτσινο σάκκο κρεμασμένο ἀπὸ τὸν ὦμο του, ἐπερνοῦσε καὶ ἔκοβε γιὰ τὸν κάθε ἐπιβάτη καὶ ἓνα χαρτάκι.

— Τὰ εἰσιτήριά σας! ἐψιθύριζε.

Ἡ κυρὰ Χρυσῶ ἐπλήρωσε καὶ ἐπῆρε πέντε τέτοια χαρτάκια.

Σὲ μιὰ στάση ἀνέβηκαν στὸ τράμ καὶ ἓνας γέρος μὲ μιὰ κυρία. Πουθενὰ δὲν ἦτο κάθισμα γιὰ νὰ καθίσουν. Ἀμέσως τὰ παιδιὰ ἐσηκώθησαν καὶ ἔδωκαν τὴ δική των θέση καὶ αὐτὰ ἐμαζεύθησαν κοντὰ στὴ μητέρα καὶ στὴ γιαγιά των.

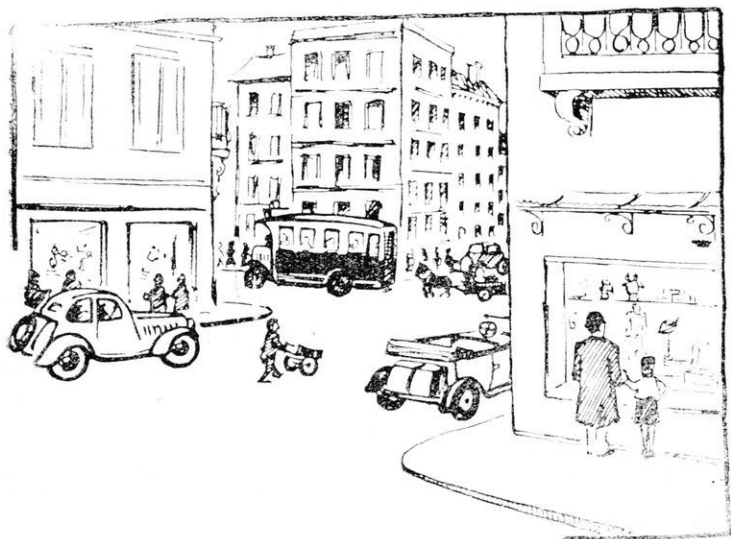
Σὲ εἴκοσι λεπτὰ τῆς ὥρας τὸ τράμ ἔμπαινε πιά στὴν πόλη. Λίγο πρὶν ἀπὸ τὴν τελευταία στάση, ἡ κυρὰ Χρυσῶ εἶπε :

— Θὰ κατεβούμε ἐδῶ. Προσέχετε ὅμως, πρῶτα νὰ σταματήση τὸ τράμ. Θὰ κατεβῶ πρώτη ἐγὼ καὶ θὰ σὰς βοηθήσω νὰ κατεβῆτε ὅλοι σας πιὸ γρήγορα.

Κατέβηκαν.

— Ντίγκ, ντίγκ! ἀκούσθηκε πάλι τὸ κουδούνι καὶ τὰ παιδιὰ ἀπὸ τὸ πεζοδρόμιο ἐκοίταζαν περίεργα τὸ τράμ, καθὼς ἔφευγε γιὰ τὴν τελευταία του στάση.

Μέσα στο δόρυβο τῆς πόλης.

Ἡ μητέρα, ἡ γιαγιά καὶ τὰ παιδιὰ ἐπροχώρησαν στὸ πεζοδρόμιο τοῦ μεγάλου δρόμου. Ἐνα πλατὺ πεζοδρόμιο, στολισμένο στὴν ἄκρη του μὲ δενδράκια.

Ὁ Λάμπρος ἔβλεπε τὰ σπίτια τὰ ψηλά, πὺδ ψηλά καὶ ἀπὸ τὸ κωδωνοστάσιο τῆς ἐκκλησίας των, μὲ πολλὰ καὶ μεγάλα παράθυρα. Ἐβλεπε αὐτοκίνητα νὰ ἀνεβοκατεβαίνουν στὴ σειρά, ἄλλα μεγάλα καὶ ἄλλα μικρά.

Ἐμπήκαν ὕστερα σ' ἓνα πὺδ στενὸ δρόμο. Κόσμος πολὺς ἦτο ἐκεῖ καὶ ἐφώνιζε γιὰ τὶς γιορτές. Τί θόρυβος ἦτο ἐκεῖνος; Τί φωνές καὶ τί κίνηση; Ὁ Λάμπρος ἐσάστισε. Ἐκρατοῦσε σφιχτὰ τὸ χέρι τῆς θείας του, γιὰ νὰ μὴ χαθῆ, καὶ ἔβλο ἐξάρωνε κοντὰ τῆς, νὰ μὴ τὸν πατήσουν. Ἐξαλλίσθηκε νὰ βλέπῃ τὰ καταστήματα μὲ τὶς ὥραιες βιτρίνες, στολι-

σμένες μ' ένα σωρό πράγματα, πού πρώτη φορά τὰ ἔβλεπε
στή ζωή του.

Σὲ μιὰ βιτρίνα τὰ παιδιὰ εἶδαν πολλὰ παιγνίδια καὶ
ἐστραμάτησαν. Κοῦκλες, σκυλάκια, τόπια, καροτσάκια, αὐτο-
κίνητα, ἀεροπλάνα, στρακιωτάκια, σάλπιγγες. Νά καὶ ἕνας
σιδηρόδρομος ἐπάνω σὲ σιδηρένιες γραμμές.

— Ποιὸς εἶν' αὐτὸς ὁ γέρος μὲ τὰ κόκκινα, πού ἔχει
στή ράχη του ἕνα καλάθι μὲ παιγνίδια; ἐρώτησε ὁ Λάμι-
προς περίεργα.

— Αὐτὸς εἶναι ὁ Ἅγιος Βασίλης, εἶπε ἡ κυρὰ Χρυσώ.

Νά καὶ ἕνα κατάστημα γεμάτο ρολόγια. Ρολόγια τῆς
τσέπης καὶ τοῦ τοίχου, μεγάλα καὶ μικρά. Σ' ἕνα ἄλλο,
πλάϊ, πωλοῦν παπούτσια καὶ φορέματα.

Ἐμπήκαν ὄλοι μέσα. Ἡ μητέρα ἀγόρασε παπούτσια
γιὰ τὰ παιδιὰ καὶ ἡ γιαγιά πλεκτὲς μάλλινες φορεσιές. ὦ!
εἶναι γεμάτα χαρὰ τὰ παιδιὰ, γιατί τὰ Χριστούγεννα θὰ φο-
ρέσουν καινούργια ροῦχα καὶ καινούργια παπούτσια.

Τὸ κόκκινο μπαλόني.

1.

Καθὼς ἔβγαιναν ἀπὸ τὸ κατάστημα, εἶδαν ἕνα παιδί νὰ
πωλῆ μπαλόνια μὲ λογιῶν λογιῶν χρώματα. Ἐκρατοῦσε τὶς
κλωστὲς των τυλιγμένες στὴ φούχτα του καὶ αὐτὰ ἐκουνοῦ-
σαν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, σὰν νὰ ἤθελάν νὰ φύγουν καὶ νὰ ἀνεβοῦν
ψηλά.

— Πόσο αἱ φούσκες; ἐρώτησε ἡ κυρὰ Χρυσώ.

— Πέντε δραχμὲς ἢ μία! εἶπε ὁ μικρὸς καὶ ἔφερε κοντὰ
τὶς χρωματιστὲς φούσκες. Εἶναι φθηνές, κυρὰ μου. Παρακάτω
θὰ τὶς βρῆτε πιδ ἀκριβές.

— Ἄν μοῦ τὶς δώσης ἀπὸ τέσσερες δραχμὲς, εἶπε πάλι
ἡ κυρὰ Χρυσώ, θὰ πάρω τρεῖς.

— Πάρετέ τις, για να ευχαριστηθούν και τα παιδιά, είπε ο μικρός και εξεχώρισε τρεις κόκκινες φούσκες.

Τα παιδιά είχαν τρελλαθῆ ἀπὸ τῆ χαρά των. Τώρα ἐπερπατοῦσαν καὶ δὲν εἰκοίταζαν πιά τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὰ μπαλόνια των. Γι' αὐτὸ πολλές φορές ἐσκόνταψαν ἐπάνω στοὺς διαβάτες.

— Μὰ προσέχετε, ἔλεγε ἡ κυρὰ Χρυσώ. Καὶ ἔχετε καὶ τὸ νοῦ σας νὰ μὴ σᾶς φύγη ἢ κλωστή ἀπὸ τὸ χέρι σας, γιατί τὸ μπαλόνι μπορεῖ νὰ φύγη καὶ νὰ μὴν τὸ ξαναδῆτε.

Ὁ Γιαννάκης σὰν νὰ μὴν τὸ ἐπίστευσε καὶ πολὺ, πὼς τὸ μπαλόνι ἐμποροῦσε νὰ φύγη τόσο γρήγορα.

— Ἔτσι νὰ κάμω, ἔλεγε ἀπὸ μέσα του, θὰ τὸ πιᾶσω πάλι καὶ θὰ τὸ ἔχω μὲς στὰ χέρια μου.

Καὶ ἐδοκίμασε νὰ ξετυλίξῃ ἀπὸ τὸ δάκτυλό του τὴν κλωστή. Ἔ, αὐτὸ ἦτο ὄλο. Τὸ μπαλόνι ἀμέσως ἐξέφυγε ἀπὸ τὸ χέρι του καὶ ἐπῆρε δρόμο γιὰ τὰ ἐπάνω.

— Τὴν ἔπαθα! εἶπε ἀπὸ μέσα του ὁ Γιαννάκης. Καὶ ἔκαμε νὰ πηδῆξῃ, ν' ἀρπάξῃ τὴν κλωστή. Μὰ πού; Ἡ φούσκα εἶχε φθάσει κιόλας ψηλά, ἐπέρασε ἐπάνω ἀπὸ μιὰ στέγη καὶ ἐχάθηκε.

2.

Ἡ κυρὰ Χρυσώ μὲ τὴν γιαγιά καὶ τὰ παιδιά ἐμπῆκαν ὕστερα σ' ἓνα ζαχαροπλαστεῖο.

Μὰ οὔτε ἡ σοκολάτα οὔτε οἱ καραμέλες ἐπαρηγόρησαν τὸ Γιαννάκη. Καὶ ἂν δὲν ἦσαν τόσοι ἄνθρωποι γύρω του, θὰ ἄφηνε νὰ τρέξουν τὰ δάκρυά του.

Ἄμικητος τώρα καὶ πικραμένος ἐγύριζε μὲ τοὺς ἄλλους, γιὰ νὰ πάρουν πάλι τὸ τράμι. Καὶ κάθε τόσο ἐδάγκανε τὰ χεῖλη του καὶ ἀνεστενάζε κρυφά. Μὰ δὲν ἦτο καὶ λίγο, σὰ καλὰ καθούμενα νὰ χάσει τὸ μπαλόνι του ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὰ χέρια του, γιὰ μιὰ ἀνοησία του.

Ὅταν ἐφθασαν στὸ σπίτι, ἡ μητέρα του τοῦ εἶπε :

— "Ἐλα τώρα, Γιαννάκη, μὴν κάμνης καὶ ἔτσι. Ὅ,τι ἔγινε ἔγινε. Δὲν μπορῶ νὰ σὲ βλέπω πικραμένο. Μπᾶ, σὲ καλό σου !

"Ἐ, αὐτὸ ἦτο.

Στὰ λόγια τῆς μητέρας του ὁ Γιαννάκης ἐξέσπασε σ' ἓνα δυνατὸ κλάμα. Μὰ τὸν ὠφέλησε πολὺ αὐτό. Τοῦ ἐφάνηκε, πῶς ἀλάφρωσε λιγάκι ἡ καρδιά του, πού εἶχε φουσκώσει.

Ὁ Λάμπρος τότε τὸν ἐπλησίασε καὶ τοῦ εἶπε :

— "Ἀκουσε, Γιαννάκη. Ἄν θέλῃς, πάρε τὸ δικό μου μπαλόνι. Δὲν μὲ μέλει ἐμένα. Μόνο ἐσένα δὲν θέλω νὰ βλέπω λυπημένο.

Δὲν ἐπρόφθασε νὰ εἰπῇ «εὐχαριστῶ» ὁ Γιαννάκης καὶ ἔτρεξε κοντὰ ἡ Φρόσω.

— "Ὅχι, εἶπε. Κράτησε ἐσὺ τὸ μπαλόνι σου, Λάμπρο. Ἐγὼ μὲ τὸν ἀδελφό μου μποροῦμε νὰ ἔχωμε τὸ ἴδιο μπαλόνι. Δὲν εἶναι ἔτσι ;

Καὶ ἐτύλιξε τὴν κλωστή τοῦ μπαλονιοῦ της στὸ δάκτυλο τοῦ Γιαννάκη.

Ὁ Γιαννάκης τώρα ἦτο πολὺ εὐχαριστημένος.

Παραμονή Χριστουγέννων.

1.

Όλες αἱ ἐτοιμασίαι γιὰ τὴ γιορτὴ τῶν Χριστουγέννων εἶχαν τελειώσει. Ἡ μητέρα εἶχε ἐτοιμάσει τὰ μελομακάρονα καὶ τὸ χριστόψωμο καὶ ἔταν τὰ ἔφεραν ἀπὸ τὸ φούρνο, ἐμοσχοβόλησε ὅλο τὸ σπίτι.

Τὸ βράδυ τὸ τζάκι ἐλαμποκοποῦσε καὶ ὅλη ἡ οἰκογένεια, εὐτυχισμένη, εἶχε τριγυρίσει πάλι τὴ λαμπερὴ φωτιά.

Τὰ παιδιὰ ὅλο καὶ ἐμιλοῦσαν μὲ τὴ γιαιγιὰ καὶ τῆς ἔλεγαν ἀτελείωτα πράγματα. Μιὰ στιγμὴ ἡ Φρόσω ἐφώνηξε:

— Παιδιά, νὰ σὰς εἰπῶ ἓνα ὄνειρο, ποὺ εἶδα χθὲς τὸ βράδυ. Εἶδα, λέγει, πὼς εἶχα καὶ ἔτρωγα μιὰ κουλούρα μεγάλη τόση, σὰν τὸ σπίτι. Ἐξαφνα ἦλθε, λέγει, κοντά μου ὁ Γιαννάκης καὶ ἤθελε νὰ μοῦ τὴν πάρῃ. Τρέχω λοιπὸν καὶ ἐγὼ καὶ χώνομαι μὲ τὴν κουλούρα μου μέσα στὸ μπαούλο τῆς γιαιγιᾶς.

— Σὰν νὰ μᾶς τὰ παραλέγεις, Φρόσω! εἶπε ὁ Γιαννάκης καὶ ἔβαλε τὰ γέλια. Πῶς ἐχώρεσες μὲ τόση κουλούρα μὲς στὸ μπαούλο;

— Ἐχώρεσα, καημένε. Ἄφου, σοῦ λέγω, τὸ εἶδα στὸ ὄνειρό μου...

— Δὲν εἶναι ἀλήθεια! εἶπε ὁ Γιαννάκης. Ἡ μισὴ κουλούρα σου ἔμεινε ἀπέξω καὶ ἦλθα ἐγὼ καὶ σοῦ τὴν ἔφαγα.

— Ἄ!... Γιατί νὰ μοῦ τὴν φάγῃς, κακέ; Πταίω τώρα καὶ ἐγὼ νὰ σοῦ πάρω αὔριο τὸ μισό σου χριστόψωμο;

Ὁ Λάμπρος ἄκουε καὶ ὅλο ἐγελοῦσε. Εἶχε καθίσει πολὺ κοντὰ στὴ φωτιά καὶ ἡ δουλειὰ του ἦτο νὰ ψήνη κάστανα. Ὑστερα τὰ ἔβγαζε, τὰ ἐκαθάριζε καὶ τὰ ἐμοίραζε σ' ὅλους, μυρωδάτα καὶ ζεστά.

— Ἐλα, γιαιγιὰ! εἶπε ὁ πατέρας μιὰ στιγμὴ. Πές μας

ἀπόψε κάτι, ὅτι θέλεις εἰσὶν, ὥσπου νὰ πᾶμε νὰ πλαγιάσωμε. Θὰ ξυπνήσωμε νύκτα γιὰ τὴν ἐκκλησία.

— Θὰ σᾶς εἰπῶ, εἶπε ἡ γιαγιά. Θὰ σᾶς εἰπῶ κάτι γιὰ τὸ Χριστούλη μας. Μὰ νὰ φάγω πρῶτα τὸ κάστανό μου, γιατί δὲν μπορῶ νὰ μασήσω καὶ καλά.

2.

Ἰστορία ἀπὸ λίγο, ἡ γιαγιά ἄρχισε νὰ λέγῃ :

— Ἦτο μιὰ νύκτα σὰν ἀπόψε καὶ ἔκαμνε κρύο πολύ. Μέσα σ' ἓνα σκοτεινὸ στάβλο ἐμπήκαν νὰ ξεκουραθοῦν ἀπὸ τὸ δρόμο καὶ νὰ προφυλαχθοῦν ἀπὸ τὴν παγωνιά ἢ καλὴ Παναγία μαζί με τὸν ἄνδρα τῆς τὸν Ἰωσήφ.

Ἄργα τῆ νύκτα, μέσα ἐκεῖ ἐγεννήθηκε ὁ Χριστούλης. Ἡ Παναγία τὸν ἐκρατοῦσε στὴν ἀγκαλιά τῆς, γιὰ νὰ τὸν ζεστάνῃ. Ἰστορία τοῦ ἔκαμε κούνια μιὰ φάτνη ζώου καὶ γιὰ στρωματάκι του ἔβαλε μέσα λίγο σανό.

Τότε ἦλθαν σιμὰ στὸ Χριστούλη ὄλα τὰ ζῶα τοῦ στά-

βλου και έσκυψαν, για να τον ζεστάνουν με την αναπνοή των. Ἀποπάνω του πάλι έπετούσαν κάποια περιστέρια και έμαδοῦσαν τὰ άσπρα πούπουλά των.

Ἐνα σκαθαράκι, με πολὺ κόπο και σιγά σιγά, έκουδάλησε και αὐτὸ ένα μικρούτσικο φύλλο και ἤλθε και τὸ ακούμπησε προσεκτικὰ έπάνω στὸ παιδάκι. Ἐκείνη τῆ στιγμή, ἀπὸ μιὰ χαραμάδα έμπῆκε στὸ στάβλο τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ και έπεσε ἴσια ἴσια έπάνω στὸ μικρούλικο μαμούδι με τὸ φυλλαράκι. Ὁ Χριστούλης τὸ εἶδε. Ἐσήκωσε τότε τὸ χεράκι του και άγγιξε άπαλά άπαλά τὸ σκαθαράκι.

Ἐξαφνα τὸ μικρὸ εκείνο ζωντανὸ έπῆρε ένα ἄμορφο φῶς. Ἀές και εἶχε ανάψει ὁ Χριστούλης μιὰ μικρὴ λαμπίτσα. Ἀπὸ τότε τὸ καλὸ μαμούδι δέν ἔχασε αὐτὸ τὸ φῶς του. Λάμπει στὸ δρόμο του και γι' αὐτὸ τὸ λέγουν λαμπυρίδα.

— Ἀ, τὴν ξέρω τῆ λαμπυρίδα, έφώναξε ἡ Φρόσω. Τὴν εἶδαμε στὸ χωριὸ τὸ καλοκαίρι. Θυμᾶσαι, Γιαννάκη; Θυμᾶσαι κάποια μαμούδια, ποὺ τὸ βράδυ ἔλαμπαν ἄμορφα μέσα στὰ χορτάρια; Ἐκείνα εἶναι. Ἄ, ξέρεις, δέν πρέπει πιά να τὰ πειράζουμε καθόλου, άφοῦ και ὁ Χριστούλης τὰ άγάπησε τόσο.

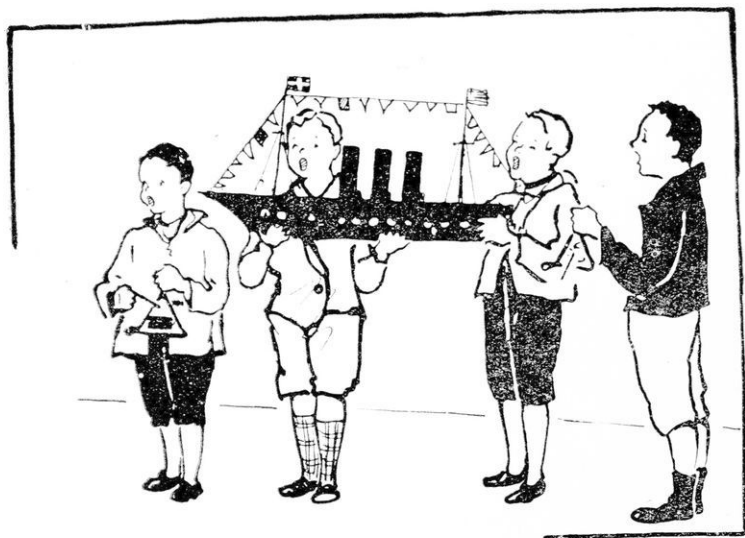
3.

Δέν έπρόφθασε να τελειώσει τὴν ὀμιλία της ἡ Φρόσω και ακούσθηκαν φωνές στὴν εξώθυρα.

— Να τὰ ποῦμε; Να τὰ ποῦμε;

Τὰ παιδιὰ άφήνουν τὸ τζάκι και τρέχουν γρήγορα να άνοιξουν τὴ θύρα. Ὁ Τὸπ έγαύγιζε δυνατὰ, με τὸν έφώναξε πίσω ὁ πατέρας και ὁ Τὸπ ἤλθε πάλι και έξάπλωσε κοντὰ στὴ φωτιά, μουρμουρίζοντας με παράπονο, ποὺ δέν τὸν άφησαν να κάμει τὴ δουλειά του.

Τέσσερα πτωχόπαιδα έμπῆκαν σὲ λίγο στὴν τραπεζαρία. Ἐκρῶναν και εἶχαν χωμένα ταῦτιά των στὸ σακ-

κάκι των. Τὰ δυὸ ἐκρατοῦσαν τρίγωνα καὶ τὰ ἄλλα δυὸ ἓνα μεγάλο καράβι ἀλόφωτο, ἀπὸ χρωματιστὰ χαρτιά. Μόλις ἐμπήκαν, ἡ τραπεζαρία ἐγένευσε μ' ἓνα παράξενο φῶς.

— Μπα; Καὶ σὺ, Πᾶνο, μαζί μὲ τὰ παιδιὰ; ἐφώναξε ἔξαφνα ὁ Γιαννάκης. Καὶ δὲν σὲ ἐστοχασθήκαμε τόσην ὥρα.

Κανεὶς δὲν τὸν εἶχε ἰδεῖ τὸν Πᾶνο ὡς τώρα, γιὰ τὸ καράβι μὲ τὸν ὄγκο του τὸν ἔκρυβε.

— Ἐβγήκα, ἔσκυψε καὶ εἶπε σιγὰ στὸ Γιαννάκη ὁ Πᾶνος, ἐβγήκα γιὰ νὰ βοηθήσω καὶ ἐγὼ τὰ παιδιὰ. Εἶναι πολὺ πτωχά, ἔξερεις. Ἐγὼ τὸς ἔκαμα καὶ τὸ καράβι, ποὺ βλέπεις.

— Εὗρε σου, Πᾶνο, εἶπε ὁ Γιαννάκης καὶ τοῦ ἔσφιξε τὸ χέρι.

— Δὲν σοῦ εἶπα, Γιαννάκη, πὼς θὰ ἀλλάξω πιά;

Ὅλα τὰ παιδιὰ τώρα, μαζί καὶ ὁ Γιαννάκης καὶ ὁ Λάμπρος καὶ ἡ Φρόσω, ἔλεγαν μὲ δυνατὴ φωνή:

Καλὴν ἐσπέραν, ἄρχοντες,
 ἂν εἶναι ὄρισμός σας,
 Χριστοῦ τὴ θεία γέννηση
 νὰ πῶ σὶ' ἄρχοντικό σας.

Ἡ μητέρα ἔδωκε σὰ ξένα παιδιὰ γλυκὰ καὶ πορτοκάλια καὶ ἔρριξε καὶ στὸν κουμπάρῳ τῶν ἀρκετῶς δραχμῆς.

— Καὶ τοῦ χρόνου! εἶπαν τὰ παιδιὰ καὶ ἔφυγαν εὐχαριστημένα.

Ὁ Λάμπρος ἐνθουσιάσθηκε. Καὶ ἔταν ἦλθαν πάλι ἔλαι κοντὰ στὸ τζάκι, ἄρχισε νὰ τραγουδῇ καὶ αὐτὸς τὰ «Χριστούγεννα», ἓνα τραγούδι, ποὺ τὸ ἔλεγαν στὸ σχολεῖο του.

Χριστούγεννα.

Στὴ γωνιά μας κόκκινο
τ' ἀναμμένο τζάκι.
Τοῦφες χιόνι πέφτουνε
στὸ παραθυράκι.

Ὅλο ἀπόψε ξάγρουλο
μένει τὸ χοριό
καὶ κτυπᾷ Χριστούγεννα
τὸ καμπαναριό.

Ἔλα, ἐσύ, ποὺ Ἀρχάγγελοι
σ' ἀνυμνοῦνε ἀπόψε.
Πάρε ἀπὸ τὴν πίττα μας,
ποὺ εὐωδιᾷ, καὶ κόψε.

Ἔλα καὶ ἡ γωνίτσα μας
καρτερεῖ νάλθῃς.
Σοῦ ἔστρωσα, Χριστούλη μου,
γιὰ νὰ ζεσταθῇς.

Πέφτει χιόνι.

Ἀνήμερα Πρωτοχρονιᾶ ἄρχισε νὰ πέφτῃ ἓνα φιλό χιόνι. Τόσο φιλό, ποῦ δὲν εἶχε τὴ δύναμη νὰ στρωθῇ. Ἐλυωνε, μόνις ἔπεφτε στὸ χῶμα.

Ἀπὸ χθὲς ὅμως τὴ νύκτα τὸ χιόνι ἐστρώθηκε γιὰ καλὰ. Καὶ σήμερα τὸ πρωὶ οἱ στέγες ὄλων τῶν σπιτιῶν καὶ οἱ δρόμοι ἦσαν κάτασπροι. Τὰ δένδρα, χιονισμένα καὶ αὐτά, ἔμοιαζαν σὰν παραμυθένια.

Τὰ παιδιὰ ἐβγήκαν νὰ κάμουν ἓνα περίπατο. Ἀπὸ μερικὰ παράθυρα ἔφαγαν δυὸ τρεῖς χιονιές.

Μὰ ὁ χιονοπόλεμος ἦτο γενναῖος στὴν πλατεῖα.

Ἐκεῖ ὁ Βασίλης ὁ Σιδηρόδρομος ἐθαυματοουργοῦσε.

Ἐπαιξε χιονιές καὶ εἶχε καὶ τὸ νοῦ του νὰ φτειάσῃ τὸ χιονάνθρωπο.

Ἰστέρα ἀπὸ τὸ μεσημέρι ἦλθε στὸ σπίτι τοῦ κὺρ Ἀλέκου καὶ ὁ Πᾶνος μὲ τὴν ἀδελφή του. Τὰ παιδιὰ ἐμίλησαν γιὰ τὰ χιόνια καὶ ἔπαιξαν ἓνα σωρὸ παιγνίδια. Ὁ Λάμπρος ἔδειξε καὶ τὸ βιβλίον του μὲ τίς χρωματιστὲς εἰκόνες, ποῦ τοῦ τὸ εἶχε χαρίσει τὴν Πρωτοχρονιᾶ ὁ θεῖος του.

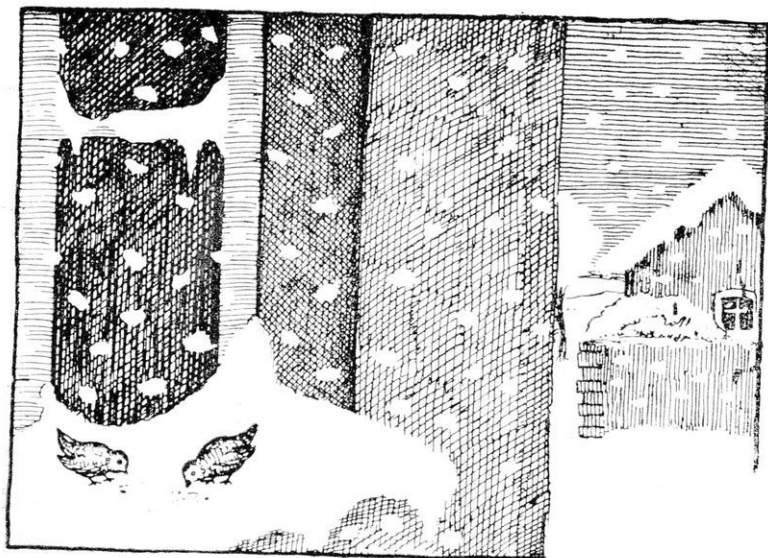
— Ἐμένα, εἶπε ὁ Γιαννάκης, ὁ πατέρας μου μοῦ ἔφερε ἓνα ὠραῖο Λεύκωμα, γιὰ νὰ γράφω μέσα ποιήματα καὶ ὅ,τι ἄλλο μ' ἀρέσει ἀπὸ ἐκεῖνα, ποῦ διαβάζω.

Τὸ χιόνι ὄλο καὶ ἔπεφτε. Καὶ τὰ παιδιὰ ἐμαζεύθηκαν στὸ παράθυρο νὰ θλέπουν.

— Ποῦ νὰ ἰδῆτε στὸ χωριό μας τί χιόνι πέφτει! εἶπε ὁ Λάμπρος. Καμμιά φορὰ μάλιστα μᾶς φράζει καὶ τὴν ἐξώθυρα καὶ δὲν μπορούμε οὔτε νὰ βγοῦμε. Ἀφήστετε πιά, ποῦ κατεβαίνουν καμμιά φορὰ καὶ λύκοι.

Ἐξαφνα δυὸ σπουργιτάκια ἐπέταξαν στὸ παράθυρο καὶ ἐκοίταξαν ἀπὸ τὸ τζάμι.

— Πεινοῦν! εἶπε ὁ Πᾶνος. Δὲν εὗρήκαν, φαίνεται, μὲ τὸ χιόνι τίποτε καὶ ἔρχονται νὰ ζητήσουν ἀπὸ μᾶς.

Ἡ Φρόσω ἔτρεξε καὶ ἔφερε μιὰ φέτα ψωμί. Ὁ Πάνος τότε ἀνοίξε τὸ τζάμι σιγά, μὰ τὰ πουλάκια ἐπέταξαν στὰ κάγκελα τῆς αὐλῆς.

Τὰ παιδιὰ ἐκομμάτιασαν τὴ φέτα καὶ ἄφησαν τὰ κομματάκια ἔξω ἀπὸ τὸ παράθυρο. Μόλις ἔκλεισαν τὸ τζάμι, τὰ σπουργίτια ἦλθαν πάλι στὸ παράθυρο καὶ ἐπῆραν ἀπὸ τὸ ψωμάκι νὰ φάγουν.

Χιονοπόλεμος.

Χιόνισε καὶ ἐκάμαμε
μιὰ ἄσπρη στίβα τόση!
Τέτοιο χιόνι λούπουλο,
Θεέ μου, νὰ μὴ λυώση.

Ἔ, μὲ τὸ χιονάνθρωπο,
τραβηχθῆτε πέρα.
Ἄναψεν ὁ πόλεμος,
πάρτε πρώτη σφαῖρα.

Ἄν βαστοῦν τὰ κότσια σας,
πιάστε μετερίζι.
Ὅπου πέση ἡ μπάλα μας,
μύτες κοκκινίζει.

Πῶς; Γελάτε; Πάρτε τη
πάνω στὸ στομάχι.
Φρόπ, καὶ σκάζει ἡ δεύτερη
στοῦ ἀρχηγοῦ τὴ ράχη.

Φρόπ, καὶ ἀπ' τὰ κεφάλια των
πέφτουν κάτω οἱ κοῦκοι.
Φρόπ, καὶ τοῦ χιονάνθρωπου
σπάζει τὸ τσιμπούκι.

Τὰ παιδιὰ καθαρίζουν τοὺς δρόμους.

Τὸ χιόνι ἔπεφτε ὡς στὴν ἄλλην ἡμέρα τὸ πρωί. Λίγο πρὶν ἀπὸ τὸ μεσημέρι, ἦλθε στὸ σπίτι τοῦ Γιαννάκη ὁ Πάνος.

— Ἄκουσε, Γιαννάκη, τοῦ λέγει. Ἐμαθες, πὼς ἡ γειτονισά μας, ἡ κυρὰ Ἀστέρω, ἔπεσε καὶ ἐκτύπησε; Ἐβγαλε, λέγουν, τὸ χέρι της.

— Πώς; ἐρώτησε ὁ Γιαννάκης.

— Νά. Ἐπῆγε νὰ βγῆ ἀπὸ τῆ θύρα τῆς μ' αὐτὸ τὸ χιόνι καὶ ἐγλίστησε.

— Τὴν εὐλογημένη! εἶπε ὁ Γιαννάκης καὶ ἐστάθηκε συλλογισμένος. Καὶ τώρα;

— Ξέρεις γιὰ τί ἦλθα; Λέγω νὰ σὲ πάρω, νὰ πάμε νὰ συνάξωμε τὰ παιδιά τῆς γειτονιάς μας καὶ νὰ πιάσωμε νὰ καθαρίσωμε τὸ ἕνα πεζοδρόμιό μας. Τί λέγεις ἐσύ;

— Καλὰ λέγεις, Πᾶνο. Στάσου νὰ τὸ εἰπῶ στὴ μητέρα μου. Ξέρει κανεὶς τί γίνεται; Μπορεῖ τὸ ἴδιο νὰ πάθῃ καὶ κανένας ἄλλος. Καὶ αὐτὸς ὁ ἄλλος μπορεῖ νὰ εἶναι—ὁ Θεὸς νὰ μὴν τὸ δῶσῃ—ὁ πατέρας μου, ὁ πατέρας σου. Νὰ πάμε γρήγορα νὰ καθαρίσωμε τὸ δρόμο μας.

Ὁ Γιαννάκης ἐπῆρε τὴν ἄδεια τῆς μητέρας του, ἐφόρεσε ἕνα χονδρὸ ροῦχο καὶ ἔφυγε μὲ τὸν Πᾶνο.

Σὲ μιὰ ὥρα ὁ δρόμος ἀπὸ τὸ ἕνα πεζοδρόμιον ἦτο καλὰ καθαρισμένος ἀπὸ τὸ χιόνι. Ἐτρεξάν ἐκεῖ καὶ ἐβοήθησαν πολλὰ παιδιά μὲ φτυάρια καὶ μὲ ἀξινάρια.

Μὰ τὸ σπουδαῖο ἦτο, πὼς καὶ σ' ἄλλους δρόμους ἄλλα παιδιὰ ἔκαμαν τὸ ἴδιο, μόλις ἔμαθαν ἐκεῖνο, ποῦ ἐγίνετο στὸ δρόμο τοῦ Πάνου καὶ τοῦ Γιαννάκη.

“Ὅταν ὁ Γιαν. ἄκης ἐγύρισε στὸ σπίτι, ἦτο κατακόκκινος.

— Ἐκρῶσες; ἐρώτησε ἡ μαμὰ του ἀνήσυχη.

— Τί λέγεις, μητέρα; Πιάσε με νὰ ἰδῆς. Ἐγὼ ἀναψα μὲ τὴ δουλειά.

Ἡ γιαγιά ἀνησυχεῖ.

Τὸ βράδυ ὁ κύρ Ἀλέκος ἐδιάβαζε στὴν ἐφημερίδα, πὼς τὸ χιόνι ἦτο πυκνότερο στὰ βορεινὰ μέρη.

Ἡ γιαγιά ἀνησύχησε γιὰ τὸν παπποῦ.

— Πρέπει νὰ γυρίσω τὸ γρηγορότερο, εἶπε μιὰ στιγμή.

— Τί λέγεις, μητέρα; ἐφώναξε ἡ κυρὰ Χρυσώ. Μὲ αὐτὸ τὸν καιρὸ θὰ ταξιδεύσης; Μὲ κανένα τρόπο ἐμεῖς δὲν σὲ ἀφήνομε. Καμμιά ἀνάγκη δὲν εἶναι νὰ φύγης, πρὶν ἀπὸ τὰ Φῶτα. Ὁ πατέρας, δόξα νὰ ἔχη ὁ Θεός, ἔχει ἐκεῖ κάτω τὴν ἀδελφή μου, τὸν ἄνδρα της, τὸν ἐργάτη του στὸ χωράφι καὶ στὸ ἀμπέλι. Τί ἀνησυχεῖς; “Ὅχι. Δὲν γίνεται νὰ φύγης. “Ἄς σὲ χαροῦμε καὶ ἐμεῖς λιγάκι.

— Καλὰ λέγει ἡ Χρυσώ, μητέρα! εἶπε καὶ ὁ πατέρας. Θὰ ταξιδεύσης μ' αὐτὸ τὸν καιρὸ, ν' ἀρρωστήσης;

— Δὲν ἀρρωσταίνω ἐγώ, ἀποκρίθηκε ἡ γιαγιά. Ἐγὼ εἶμαι παλιὸ κόκκαλο.

Μὰ τὰ παιδιὰ ἔπεσαν στὰ γόνατά της καὶ τὴν ἐπαρακαλοῦσαν ὅλα μαζί.

— Ἐσὺ, Λάμπρο, ἔχεις νὰ πᾶς στὸ σχολεῖο. Ξεχνᾷς; εἶπε ἡ γιαγιά. “Ἄς εἶναι ὅμως. Γιὰ νὰ σὰς εὐχαριστήσω ὅλους, θὰ μείνω ὡς στὰ Φῶτα. Δὲν πιστεύω νὰ μὴ διορθωθῇ καὶ ὁ καιρὸς ὡς αὔριο ἢ μεθαύριο. Μὲ μιὰ συμφωνία ὅμως. Ἄπόψε δὲν θὰ εἰπῶ ἐγὼ παραμῦθι. “Ἄς εἰπῇ κανεὶς ἄλλος.

— 'Εγώ, ἐγώ! εἶπε χαρούμενος ὁ Λάμπρος, ὅταν ἄκουσε, πῶς ἢ γιαγιά θὰ μείνη ὡς στὰ Φῶτα. 'Εγώ! Θὰ σὰς διαβάσω κάτι ἀπὸ τὸ βιβλίον, ποῦ μοῦ ἐχάρισε ὁ θεῖος. Θέλετε;

— 'Ακοῦς ἐκεῖ! εἶπαν ὅλοι μὲ μιὰ φωνή. Θέλομε λέγει; Θέλομε καὶ παραθέλομε.

Ὁ Λάμπρος ἀνοιξε τὸ βιβλίον του καὶ ἐδιάβασε δυὸ παραμυθάκια. Πολὺ ἐγέλασαν ὅλοι των μὲ τὸν παράξενο κωμικὸ τρόπο, ποῦ τὰ ἐδιάβασε ὁ Λάμπρος.

Ἡ χελώνα καὶ οἱ ἀγριοπαπιοι.

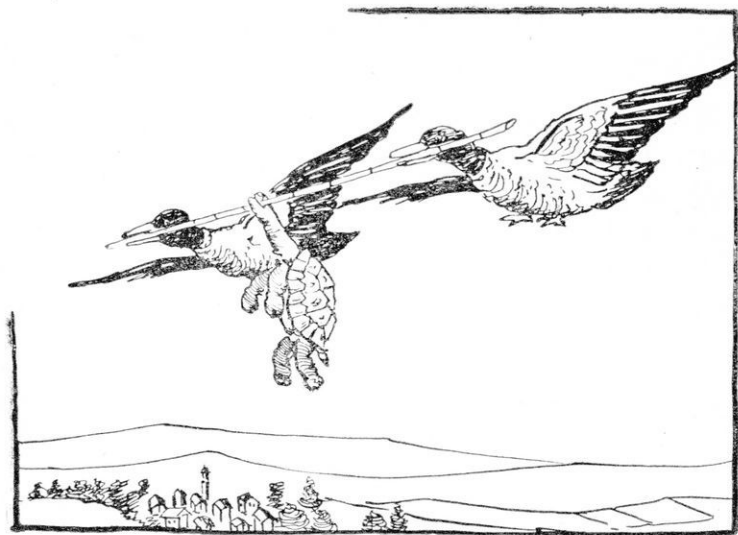
Μιὰν ἡμέρα, κάποια χελώνα εἶδε νὰ πετοῦν ἐπάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι τῆς ἀγριοπαπιοι. Ἐζήλευσε τότε καὶ ἤθελε καὶ αὐτὴ νὰ πετάξῃ. Εἶχε βαρεθῆ πιά νὰ τριγυρίζῃ ὅλη τὴν ἡμέρα στὶς καλαμιές, κοντὰ στὴ λίμνη, καὶ ἤθελε νὰ ἀλλάξῃ ζωή.

— "Ἐ, καλὲς μου ἀγριοπαπιοι! εἶπε. Δὲν μοῦ δείχνετε καὶ ἐμένα τὸν τρόπο νὰ πετῶ σὰν καὶ σὰς;

— Μὰ πῶς θέλεις, κυρά μου, νὰ πετάξῃς, εἶπε μιὰ ἀγριοπαπιοι, ἀφοῦ δὲν ἔχεις πτεροῦγες; Καλὰ εἶσαι αὐτοῦ ποῦ εἶσαι, θαρρῶ. Ἐμεῖς δὲν ξέρομε κανένα τρόπο νὰ σοῦ δείξωμε νὰ πετᾷς.

— "Ὅχι, εἶπε πάλι ἡ χελώνα. Ἐγὼ θέλω νὰ πετάξω. Καὶ ὅσο γιὰ τὸν τρόπο πιά, μὴ σὰς μέλει. Ἐγὼ θὰ σὰς τὸν βρῶ. Νά! Δυὸ ἀπὸ σὰς θὰ σηκώσετε μὲ τὸ στόμα σας αὐτὸ τὸ καλάμι, ἢ μιὰ ἀπὸ τὴ μιὰν ἄκρη καὶ ἢ ἄλλη ἀπὸ τὴν ἄλλη. Ἐγὼ θὰ πιασθῶ ἀπὸ τὴ μέση καὶ τότε ἐσεῖς θὰ ἀνοίξετε τίς πτεροῦγες σας νὰ μὲ πάρετε ψηλά.

— Καλὰ! εἶπαν οἱ ἀγριοπαπιοι. Ἀφοῦ τὸ θέλεις ἔτσι, δὲν σοῦ χαλοῦμε τὸ χατήρι. Ἀλλὰ νὰ προσέξῃς καλὰ. Τὴν

ώρα, πού θά εἶμαστε ψηλά, νά μὴν κάμης πῶς ἀνοίγεις τὸ στόμα σου. Γιατί, λίγο ἂν τὸ ἀνοίξης, πάει, ἐχάθηκες. Θά γκρεμισθῆς κάτω καὶ θά γίνης χίλια κομμάτια.

— Δὲν εἶμαι δὰ καὶ τόσο κουτή, καημένες! εἶπε ἡ χελώνα καὶ ἐπιάσθηκε ἀπὸ τῆ μέση τοῦ καλάμιου.

Οἱ ἀγριοπαπιες λοιπόν, μὲ τῆ χελώνα μαζί, ἐπέταξαν ψηλά καὶ ἐπερνοῦσαν τώρα ἐπάνω ἀπὸ ἓνα χωριό. Μόλις τὶς εἶδαν ἀπὸ κάτω οἱ ἄνθρωποι, ἐφώναξαν :

— Ἐλάτε, νά ἰδῆτε κάτι. Δὲν εἶναι περίεργο; Ποῖος νά ἦτο τάχα αὐτὸς ὁ ἔξυπνος, πού ἐσυλλογίσθηκε ἓνα τέτοιο πράγμα,

— Ποῖος ἄλλος; Ἐγώ! ἐφώναξε ἡ χελώνα.

Μὰ τὴν ἴδια στιγμή ἐγκρεμίσθηκε κάτω στὴ γῆ καὶ ἐσκοτώθηκε.

Ἡ σκάλα ἀνάποδα.

Ἦτο μιὰ φορά μιὰ παλιά σκάλα ἀκουμπισμένη σ' ἓνα τοῖχο. Τὰ ἐπάνω σκαλιά τῆς ὑπερηφανεύοντο πολὺ καὶ ἐπεύραζαν τὰ κάτω.

— Ἐμεῖς βλέπομε τὸν οὐρανὸ ! ἔλεγε τὸ ἓνα σκαλί.

— Ὅταν ὁ κηπουρὸς μαζεύῃ τὰ κεράσια, ἔλεγε τὸ ἄλλο, ἐμεῖς ἀγγίζομε τὰ κλαδιά. Τὰ κεράσια τότε σκύβουν καὶ μᾶς χαδεύουν.

— Ποτὲ τὰ πόδια τοῦ ἀφεντικοῦ μας δὲν μᾶς πατοῦν ! ἔλεγε ἓνα ἄλλο. Ἐσὰς ὅμως κάθε τόσο σὰς πατοῦν καὶ σὰς λερώνουν τὰ λασπωμένα παπούτσια τοῦ καθενός. Καὶ ὅλο παραπονιέσθε, πῶς οἱ ἄνθρωποι, ποὺ σὰς πατοῦν, ἔχουν πολὺ βάρος. Χωρὶς ἄλλο, κάποια ἡμέρα θὰ σπάσετε.

Μὰ σὲ λίγο ἐπέρασε ἀπὸ ἐκεῖ ὁ κηπουρὸς. Ἐγύρισε καὶ ἐκοίταξε τὴ σκάλα καὶ εἶπε :

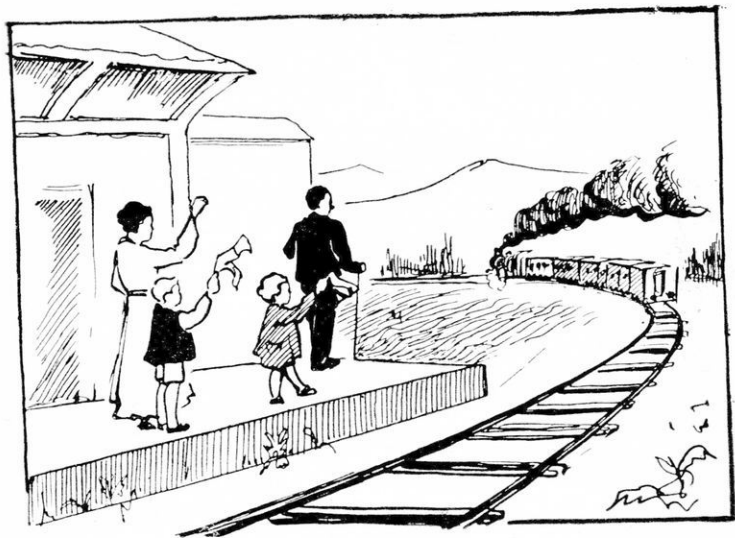
— Αὐτὰ τὰ κάτω σκαλοπάτια μοῦ φαίνεται πῶς ἐχάλασαν πιὰ πολὺ, ἐνῶ τὰ ἐπάνω εἶναι ὅλως διόλου καινούργια. Δὲν γυρίζω καλύτερα ἀνάποδα τὴ σκάλα μου, γιὰ νὰ πατῶ πιὸ γερὰ καὶ νὰ μὴ μοῦ συμβῆ τίποτε καμμὴν ἡμέρα ;

Καὶ ἐγύρισε ἀνάποδα τὴ σκάλα του.

Ἡ γιαγιά ἐγύρισε στὸ χωριό.

Ἐπέρασαν καὶ τὰ Φῶτα. Ἡ γιαγιά μαζὶ μὲ τὸ Λάμπρο εἶχαν φύγει πιὰ γιὰ τὸ χωριό. Τὴν ἡμέρα, ποὺ ἐταξίδευσαν, ἦτο χαρὰ Θεοῦ ὁ ἥλιος, ἀν καὶ ὁ ἀέρας ἦτο ἀρκετὰ ψυχρὸς.

Ὅλοι ἐπροβόδησαν τὴ γιαγιά ὡς στὸ σιδηροδρομικὸ σταθμό.

— Νὰ μὴ μὰς ξεχνᾶς, τῆς ἔλεγαν. Πολλὰ χαιρετίσματα σὲ ὄλους. Καὶ τοῦ παπποῦ τοῦ φιλοῦμε τὸ χέρι. Καλὲς ἀντάμωσες τὸ Πάσχα.

Ὁ σιδηρόδρομος ἔφυγε σφυρίζοντας καὶ τὰ παιδιὰ, μ' ἓνα μαντήλι, ἀκόμη ἐχαιρετοῦσαν τὴ γιαγιά, ὥσπου τὰ δένδρα ἐκρυψάν καὶ τὸ τελευταῖο βαγόνι.

Ἄ, πόσο πικραμένη ἐπέρασαν τὰ παιδιὰ ὅλη ἐκείνη τὴν ἡμέρα! Γιατὶ εἶχαν συνηθίσει μὲ τὴ γιαγιά. Καὶ τώρα, πὺ ἐγύρισαν χωρὶς ἐκείνη στὸ σπίτι, τοὺς ἐφαίνετο διαφορετικό. Ἄδεια ἡ θέση της στὸ τραπέζι, ἄδεια ἡ θέση της καὶ κοντὰ στὸ τζάκι.

Ἄρχισαν ὅμως ἀμέσως τὰ μαθήματα καὶ αὐτὸ τοὺς ἔκαμε νὰ ξεχάσουν λίγο τὴν πίκρα των. Καιρὸ πολὺ γιὰ παιγνίδια δὲν εἶχαν πιά. Εἶχαν ξεκουρασθῆ ἀρκετὰ μὲ τίς γιορτὲς καὶ τώρα ἐρρίχθησαν μὲ τὰ μούτρα στὴ δουλειά.

Ὡς καὶ ὁ Πᾶνος ἀκόμη δὲν ἤρχετο πιά, γιὰ νὰ παίξουν ὅπως πρῶτα. Ἀπὸ τὴ μιὰ ὁ παγωμένος καιρὸς καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη ἢ μελέτη, δὲν ἄφηναν καὶ αὐτὸν νὰ βγαίνει συχνὰ τὰ

ἀπογεύματα ἔξω. Εἶχε λάθει καὶ αὐτὸς μὴν ἀπόφαση, τὴν ἀπόφαση νὰ στρωθῆ γερὰ στὴ δουλειά, νὰ νικήσῃ ὅλες τὶς δυσκολίες, ποὺ τὸν ἔκαμαν ἄλλοτε νὰ τρομάζῃ.

Πάλι Λιακάδες.

Τέλη τοῦ Γενάρη καὶ τί γλυκειές ποὺ γίνονται πάλι οἱ ἡμέρες.

Ἀπὸ τὸ παράθυρο τῆς τραπεζαρίας, στὸ σπίτι τοῦ κὺρ Ἀλέκου, ὁ ἥλιος χύνεται πλούσιος καὶ ἀπλώνεται μέσα, σὰν νὰ ἦτο χρυσάφι ἀναλυτό.

Ὁρες τὰ παιδιὰ χαίρονται τὴν ὁμορφὴν λιακάδα, ὥσπου νὰ γείρῃ ὁ ἥλιος καὶ νὰ κρυφθῆ πάλι πίσω ἀπὸ κεῖνα τὰ μεγάλα κυπαρίσσια τῆς ἐκκλησίας.

Ὁ Γιαννάκης πάντα θυμᾶται τὸν παπποῦ, ποὺ συχνὰ πέρυσι τὸ καλοκαίρι τοῦ ἔλεγε :

— Νά ὁ ἥλιος, ποὺ βγαίνει ἀπὸ τὸ βουνό. Ἐπέρασαν πάλι ἀπὸ χθὲς εἰκοσιτέσσερες ὥρες. Ὁ ἥλιος εἶναι τὸ ρολόγι μας, τὸ παλιό, τὸ μεγάλο ρολόγι μας. ποὺ τὸ χέρι τοῦ Μεγαλοδύναμου τὸ ἐκρέμασε ἐκεῖ ψηλά, πὺ ψηλά καὶ ἀπὸ τὸ ρολόγι τοῦ κωδωνοστασίου σας.

Κοίταξέ το, Γιαννάκη μου. Κανένας δὲν τὸ κουρδίζει καὶ ὁμως αὐτὸ ἀδιάκοπα δουλεύει.

Ποτὲ δὲν ἐσταμάτησε, ποτὲ δὲν ἐχάλασε, ὅπως χαλοῦν τὰ δικά σας ρολόγια. Ἐδειξε τὴν ὥρα καὶ στοὺς παπποῦδες μας καὶ στοὺς προπαπποῦδες μας. Καὶ θὰ τὴ δείχνῃ ἀκόμη αἰώνια καὶ σ' ὅσους θὰ ἔλθουν ὕστερα ἀπὸ ἐμᾶς.

Μ' αὐτὸ κανονίζουν καὶ οἱ ρολογάδες σας τὰ ρολόγια των. Αὐτὸ κοιτάζει καὶ τὸ πουλάκι ἀπὸ τὴ φωλιά του, γιὰ νὰ ἰδῇ, ἂν εἶναι ὥρα ν' ἀρχίσῃ τὸ πρωινό του τραγοῦδι. Αὐτὸ κοιτάζει καὶ τὸ λαγοδάκι, γιὰ νὰ ἰδῇ πότε εἶναι ἡ ὥρα τοῦ ὕπνου.

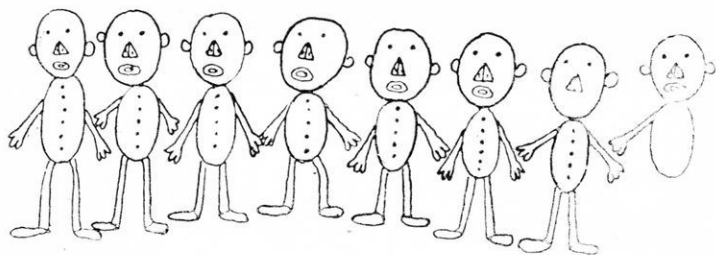
Και ένα άλλο ακόμη, Γιαννάκη μου. Το ρολόγι αυτό δὲν δείχνει μοναχὰ τίς ὥρες. Δείχνει καὶ τοὺς μῆνες καὶ τίς ἐποχές.

Ἔχω ἄδικο λοιπὸν νὰ σοῦ λέγω, πὼς ἐδῶ στὸ χωριό, ὁ ἥλιος εἶναι τὸ καλύτερο ρολόγι μας, ὁ καλύτερος σύντροφός μας, ὁ καλύτερος φίλος μας;

Καὶ ἐφιλοτραγουδοῦσε τότε ὁ παπποῦς :

Ἦλιε μου, τὸ παράθυρο
σοῦ ἀνοίγω. φανερώσου.
Ἄναλυτὸ χροῦσαφικὸ
στὸ σπίτι μας τὸ φῶς σου.

Ἔλα κι ἀπὸ τὸν κῆπο μας
στάσου στὸ φράχτη ἀγνάντια
καὶ κάμε τὴ βρουσούλα μας
γιὰ νὰ κυλᾶ διαμάντια.

Τὰ ἑπτὰ ἀδελφάκια.

Ἡ Φρόσω ἦτο ὀρθή, σκυμμένη ἐπάνω ἀπὸ τὸν ὦμο τοῦ ἀδελφοῦ της καὶ τὸν ἐκοίταζε πὸς ἐξωγράφισε.

Ὁ Γιαννάκης ξέρεي καὶ ζωγραφίζει καλὰ.

Ἀπὸ πολὺ μικρὸς, ὅταν ἔβλεπε καμμιά εἰκόνα σὲ βιβλίο, ἔπαιρνε ἓνα κόκκινο καὶ μαβὶ μολύβι καὶ ἐπροσπαθοῦσε νὰ τὴ χρωματίσῃ. Καταλαβαίνετε ὅμως, πὼς ἔτσι ἐχαλοῦσε τὰ βιβλία καὶ ἔκαμνε καμμιά φορὰ καὶ τὴ μητέρα του νὰ τὸν μαλώνῃ.

Τώρα ὅμως ὁ Γιαννάκης μπορεῖ καὶ ζωγραφίζει καλοῦταικα. Ὁ πατέρας του, πὸς εἶναι καλὸς μαραγκὸς καὶ σχεδιάζει στὸ χαρτὶ ὄμορφα ἐπιπλα, τοῦ ἔδειξε πολλὰς φορές πὼς νὰ κάμνῃ στὸ χαρτὶ κανατάκια, τραπέζια, σπιτάκια, σκυλάκια, δενδράκια καὶ ἀνθρωπάκια.

Ὁ Γιαννάκης εἶχε ἀνοιχτὸ τὸ Λεύκωμά του καὶ ἐξωγράφισε ἐπάνω ἐπάνω στὴ σελίδα ἑπτὰ ἀδελφάκια στὴ σειρά. Στὸ καθένα εἶχε δώσει καὶ ἀπὸ ἓνα χρῶμα : Κόκκινο, πορτοκαλλί, κίτρινο, πράσινο, γαλάζιο, μαβὶ καὶ μενεξεδένιο.

— Τί εἶναι αὐτὰ τὰ παιδάκια, πὸς ἐξωγράψισες, Γιαννάκη ; ἐρώτησε ἡ Φρόσω.

— Εἶναι οἱ ἡμέρες, ἀποκρίθηκε ὁ Γιαννάκης. Νά, αὐτὴ

ἔδω εἶναι ἡ Κυριακή, αὐτὴ πάλι εἶναι ἡ Δευτέρα καὶ οἱ ἄλλες ἔδω στὴ σειρά εἶναι ἡ Τρίτη, ἡ Τετάρτη, ἡ Πέμπτη, ἡ Παρασκευὴ καὶ τὸ Σάββατο. Ὅλες καὶ οἱ ἑπτὰ εἶναι ἀδελφάκια.

— Ἄμ' αὐτὴ ἔδω, ἡ μεγάλη γυναίκα, ποὺ ἄρχισες νὰ ζωγραφίζης, ποιά εἶναι :

— Αὐτὴ εἶναι ἡ μητέρα των, ἡ Ἑβδομάδα.

Ἔστερα ὁ Γιαννάκης ἔγραψε ἀπὸ κάτω καὶ ἓνα μάντεμα :

Ἔνας πατέρας κεφαλή,
δώδεκα γιοὶ ποδάρια
καὶ κάθε γιὸς στὴ ράχη του
ἔχει τριάντα κόρες.
Κάθε βραδὺ πεθαίνει ἡ μιά,
πρῶτὸ γεννιέται ἡ ἄλλη.

— Τί εἶν' αὐτό, Γιαννάκη; ἐρώτησε πάλι ἡ Φρόσω.

— Ἄν τὸ θρῆς, ἀποκρίθηκε ὁ Γιαννάκης.

Τὰ γενέθλια τῆς Μερόπης.

1.

Τὴν προτελευταία Κυριακὴ τῆς Ἀποκριᾶς ἡ Μερόπη ἡ ἀδελφοῦλα τοῦ Πάνου, εἶχε τὰ γενέθλιά της.

Ὁ πατέρας της, ποὺ ἦτο ἔμπορος στὴν πόλη, ἔκαμε μιά πολὺ ὠραία γιορτὴ στὸ σπίτι τοῦ καὶ ἔκάλεσε πολλὰ παιδιὰ νὰ διασκεδάσουν μαζί μὲ τὰ δικά του στὴ μεγάλη σάλα του.

Ἀπὸ ἡμέρες ὁ Πᾶνος μαζί μὲ τὸ Γιαννάκη εἶχαν φτιαῖσει μέσα στὴ σάλα μὲ χαλιὰ καὶ μὲ σινδόνια μὴν ὄμορφη σκηνοῦλα. Στὰ πλάγια εἶχαν θάλει καὶ μυρτιές, ποὺ τίς εἶχε κουβαλήσει ὁ Βασίλης ὁ Σιδηρόδρομος.

Τὰ τρία μεγάλα ἑξαδέλφια τοῦ Πάνου ἦλθαν καὶ αὐτὰ μὲ μιά κιθάρα καὶ μὲ δυὸ μανδολίνα καὶ ἔπαιζαν σ' ὄλο τὸ διάστημα τῆς γιορτῆς.

Ἔλα τὰ παιδιὰ, ντυμένα μὲ ροῦχα ἀποκριάτικα, ἐτραγούδησαν, ἐχόρευσαν, εἶπαν ποιήματα καὶ ἔπαιζαν μικρὲς κωμωδίες, ἀπὸ κείνες ποὺ ἤξεραν ἀπὸ τὸ σχολεῖο.

Ἡ Φρόσω ἦτο ντυμένη ὡς πεταλούδα, μὲ πτερὰ κεντημένα μὲ χρυσά. Τῆς τὰ εἶχε κεντήσει ἡ μάμά της. Ἐκρατοῦσε καὶ ἓνα καλαθάκι ἀπὸ πλεκτὸ χρυσὸ σύρμα καὶ ὄλο ἐγύριζε καὶ ἐμοίραζε στὰ παιδιὰ σοκολατίτσες, μπισκότα καὶ καραμέλες.

2.

Ὁμορφὴ ἦτο ἡ παράσταση, ποὺ ἔκλειμαν στὸ τέλος τέσσερα παιδιὰ.

Ἐβγήκε στὴ σκηνὴ πρῶτα ἡ Ἄννα. Ἐφοροῦσε ἓνα πράσινο καπέλλο, ποὺ ἐπάνω του εἶχε ζωγραφισμένα λογίων λογίων λουλούδια.

-- Ἐγώ, εἶπε, εἶμαι ἡ γλυκεῖα Ἄνοιξη. Κοιτάξτε τὸ καπέλλο μου ποὺ ἔχει τὸ χρῶμα τῶν λιβαδιῶν. Φέρνω μενεξέδες, ἀνεμώνες, κρινάκια καὶ τριαντάφυλλα. Τὰ πουλάκια κελαδοῦν καὶ σὰς λέγουν: «Χαρήτε, μικροί μας φίλοι, γιατί ἤρθαν πάλι οἱ ὀμορφὲς ἡμέρες».

Ἔλα τὰ παιδιὰ, κτυπώντας τὰ χέρια των, ἄρχισαν νὰ τραγουδοῦν μαζί:

Ἄς πᾶμε στὰ λιβάδια
μ' ὀλόχαρη ψυχὴ,
τὴν Ἄνοιξη νὰ βροῦμε,
τὴν πιὸ ἴμορφη ἐποχὴ.

Ἐβγήκε ὕστερα στὴ σκηνὴ ἡ Μέλπω. Αὐτὴ ἐφοροῦσε ἓνα

γαλάζιο καπέλλο, πού είχε ζωγραφισμένα ἐπάνω κεράσια καὶ δαμάσκηνα.

— Μὴ λυπηθῆτε, εἶπε, πού σᾶς φέρνει ἢ "Ἀνοιξη. Καὶ ἐγὼ σᾶς φέρνω ὁμορφες ἡμέρες. Εἶμαι τὸ Καλοκαίρι. Δὲν βλέπετε τὸ καπέλλο μου, πού ἔχει τὸ χρώμα τοῦ οὐρανοῦ; Θέλετε λουλούδια, θέλετε καρπούς; "Ἐχω νὰ σᾶς δώσω. Χαρῆτε ὅλοι. "Ἐκαμα πολὺ τὸ σιτάρι στὰ χωράφια καὶ ὁ πτωχὸς θὰ ἔχη πολὺ φωμί.

"Ὅλα τότε τὰ παιδιά ἐτραγοῦδῆσαν μαζί:

Ἐμπρός, παιδιά, τραλλὴ
Καλοκαιριοῦ χαρά.
Ὁ τζίτζικας λαλεῖ,
γελοῦνε τὰ νερά.

3.

Μόλις ἐτελείωσε τὸ τραγούδι τῶν παιδιῶν, ἐβγήκε στὴ σκηνὴ καὶ ὁ Πᾶνος. Ἐφοροῦσε ἓνα στακτι καπέλλο, πού ἀπὸ τὴν μιὰ μεριὰ εἶχε ζωγραφισμένο ἓνα χελιδόνι καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλην ἓνα τσαμπὶ σταφύλι.

— Ἐγὼ, εἶπε, εἶμαι τὸ Φθινόπωρο! Σκορπῶ τὰ φύλλα τῶν δένδρων καὶ διώχνω τὰ χελιδόνια. Μὰ σᾶς φέρνω κάστανα καὶ βάζω στὰ βαρέλια τὸ γλυκὸ κρασί. Δὲν εἶμαι στολισμένο σὰν τὴν "Ἀνοιξη καὶ σὰν τὸ Καλοκαίρι. Μὰ καταλαβαίνω, πὼς δὲν θὰ ἠθέλατε νὰ φύγω ἀπὸ κοντὰ σας, γιατί

θά ἔπαιρνα μαζί μου καὶ τὶς τελευταῖες ὄμορφες ἡμέρες.
Τὰ παιδιὰ ἐτραγούδησαν ἀμέσως ὅλα μαζί :

Φθινόπωρο, μὲ γέλια,
μὲ χορούς, τραλαλό,
γεμίζεις τὰ βαρέλια
καὶ τραβᾶς στὸ καλό.

Στὸ τέλος ἐβγήκε στὴ σκηνὴ ὁ Γιαν-
νάκης, μ' ἄσπρα γένεια καὶ μ' ἓνα ἄσπρο
καπέλλο, ποὺ ἐπάνω του εἶχε ζωγραφι-
σμένα ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά τὴ Γέννηση τοῦ
Χριστοῦ καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη τὸν Ἅγιο
Βασίλη.

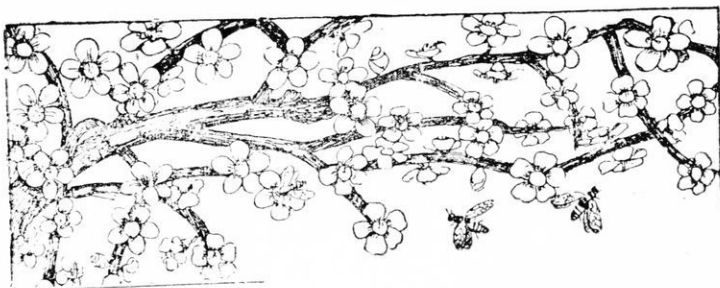
— Καλοδεχθῆτε, εἶπε, τὸ γεροντάκι
τὸ Χειμῶνα, ποὺ ἐχίονισε ἐπάνω στὸ
καπέλλο του. Ἐγὼ δὲν ἔχω οὔτε λου-
λούδια οὔτε τραγούδια πουλιῶν. Μὰ σὰς
φέρνω τὶς γιορτὲς τῶν Χριστουγέννων καὶ
τῆς Πρωτοχρονιάς. Σὰς φέρνω παραμῦθια καὶ παιγνίδια
καὶ τὴν ἄσπρη χαρὰ τοῦ χιονιοῦ.

Ἄλλα πάλι τὰ παιδιὰ ἐτραγούδησαν :

Χειμῶνα, σὲ προσμένουν
μ' ἀγάπη περισσή.
Μὰ καὶ ἂν δὲν σ' ἀγαποῦσαν,
θά ἐρχόσουν πάλι ἐσύ.

Ἐφυγε καὶ ὁ Χειμῶνας καὶ τότε ὅλα μαζί τὰ παιδιὰ
ἐτραγούδησαν χορεύοντας :

Νὰ μᾶς ζήσουν οἱ ἐποχές,
ποὺ στολίζουνε τὰ χρόνια.
Νὰ μᾶς ζήσουν καὶ ἄς σκοροποῦν
εἴτε λούλουδα εἴτε χιόνια.

Τὰ χελιδόνια ξαναγουρίζουν.

1.

Είχε, δὲν εἶχε ὁ Φλεβάρης, ὁ Κουτσοφλέβαρας, ἔκαμε πάλι τὰ δικά του. Ἐρριξε λίγο χιόνι καὶ ὕστερα τὸ ἐγύρισε στὴ βροχή, μιὰ βροχή σιγανή, μιὰ ἀδιείκοπη, ἀνυπόφορη.

Ἔτσι τὸ ἐπῆγε ὡς στὸ Μάρτη.

Ὁ κύρ Ἀλέκος ἔλεγε :

— Ἔ, ὅσο νὰ κάμνη, ἐξεθύμανε πιά ὁ καιρός. Μάρτης εἶναι, τί θέλεις ;

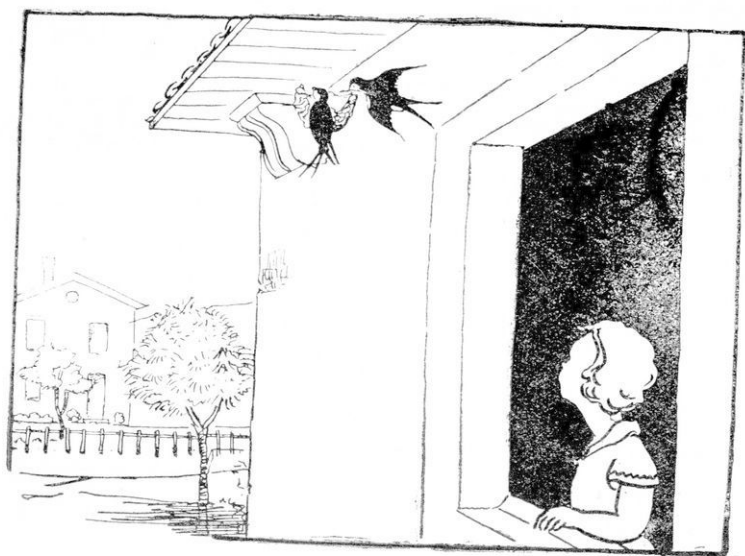
— Μάρτης εἶναι, ἀπαντοῦσε ἡ κυρὰ Χρυσώ, μιὰ γίνεται καμμιά φορὶ καὶ παλουκοκαύτης. Ἐξέχασες πέρυσι, ποὺ ἐχιόνιζε ὡς στὸν Ἀπρίλη ;

Ὁ κύρ Ἀλέκος δὲν εἶχε ἄδικο. Ἰστερα ἀπὸ λίγες ἡμέρες, ὁ θολωμένος οὐρανὸς ἐξεκαθάρισε καὶ ὁ ἥλιος ἐβάλθηκε νὰ ζεστάνη γιὰ καλὰ τὸ νοτισμένο χῶμα.

Ἡ γῆ ἄρχισε νὰ πρασινίξη. Τὸ χαμομήλι μιὰ τὴν κίτρινη καρδιά ἐστόλιζε τώρα τὴν ἐξοχή καὶ ἐμοσχοβολοῦσε στὸ πέρασμα τῶν παιδιῶν, ὅταν ἐβγαίνουν περίπατο μιὰ τὸν πατέρα των.

Ἐνα βράδυ, στὰ παιδιὰ ἐφάνηκε, σὺν νὰ κατέβαιναν ἀπὸ τὸν οὐρανὸ κάποιες παράξενες φωνές. Ἐβγήκαν στὸ παράθυρο νὰ ἰδοῦν. Ἐξω ἔλαμπε τὸ φεγγάρι.

— Εἶναι γερανοί, τοὺς εἶπε ὁ πατέρας των. Γυρίζουν μιὰ τὰ χελιδόνια, νὰ θροῦν τίς παλιές των φωλιές.

Κάτω από τὴ στέγη τοῦ σχολείου εἶναι πολλὲς χελιδνοφωλιές στὴ σειρά. Ἡ Μερóπη ρωτᾷ τὴ δασκάλα, ἂν τὰ χελιδόνια, ποὺ ἦλθαν, εἶναι τὰ ἴδια τὰ περυσινὰ χελιδόνια, ποὺ εἶχαν φύγει.

— Πολλὰ ἀπ' αὐτά, εἶπε ἡ δασκάλα, εἶναι τὰ ἴδια. Ἄλλα εἶναι νέα. Ἄλλα, πάλι δὲν ἔχουν γυρίσει καθόλου, γιατί στὸ ταξίδι των ἐχάθησαν κουρασμένα ἀπὸ τὸ δρόμο.

Ἡ Φρόσω ἔλο συλλογίζεται μὲ λύπη :

— Στὴ στέγη μας δὲν ἦλθαν ἀκόμη τὰ χελιδόνια. Μὴ λάξη καὶ ἐχάθησαν στὸ δρόμο των, ἐπάνω ἀπὸ τὰ βουνὰ καὶ τὶς θάλασσες ;

2.

Ἐνα πρωὶ ἡ Φρόσω, μόλις ἐξύπνησε, ἄκουσε ἔξω ἀπὸ τὸ παράθυρο « τσίου, τσίου ». Ἀνοίγει γρήγορα τὸ παράθυρο καὶ ξυπνᾷ τὸ Γιαννάκη.

— Ξύπνα, τοῦ εἶπε. Ἦλθαν τὰ χελιδόνια μας. Καὶ δὲν εἶναι μόνο δυό. Ἦλθε μαζί των καὶ ἄλλο ἓνα ζευγάρι.

— Ὡστε τώρα θὰ ἔχωμε δυό φωλιές! εἶπε ὁ Γιαννάκης ἐνθουσιασμένος.

Τὰ χελιδόνια ἄρχισαν ἀμέσως τὴ δουλειὰ των. Ἐκουβάλησαν λάσπη καὶ ἔκτισαν σιγὰ σιγὰ τὴ φωλιά. Καὶ ἀπὸ μέσα τὴν ἔστρωσαν μὲ πτερὰ, μὲ πούπουλα, μὲ χορταράκια.

Μὰ ἡ φωλιά δὲν εἶχε κτισθῆ γερὴ καὶ ἓνα τῆς μέρος σὲ δυὸ ἡμέρες ἐγκρεμίσθηκε. Ἀμέσως ἐπέταξαν τὰ ἄλλα χελιδόνια μὲ φωνὲς καὶ ἦλθαν σιμά, νὰ βοηθήσουν καὶ αὐτὰ στὸ καινούργιο κτίσιμο. Ἔτσι τὸ νέο σπιτάκι τῶν πουλιῶν ἐφτειάσθηκε τώρα πὺρ γρήγορα, μὰ καὶ πὺρ γερὸ ἀπὸ πρὶν.

Ἡ Φρόσω ἔβλεπε τὰ μαύρα πουλάκια καὶ ὄλο ἔλεγε:

— Τί καλά! Γιὰ φαντάσου, Γιαννάκη. Ἀπ' ἐδῶ καὶ ἐμπρὸς θὰ μᾶς ξυπνοῦν τέσσερα χελιδονάκια.

— Μόνο τέσσερα; ἀπαντοῦσε ὁ Γιαννάκης. Δὲν λογαριάζεις; Μεθαύριο, πὺρ αὐτὰ θὰ γεννήσουν αὐγουλάκια καὶ θὰ βγάλουν τὰ παιδάκια των, θὰ γεμίση φωνὲς ὄλο μας τὸ σπίτι.

Ἡ Φρόσω ἐκτυποῦσε τὰ χεράκια τῆς καὶ ἐτραγουδοῦσε:

Χελιδόνι μου γοργό,
 ποὺ ἦλθες ἀπ' τὴν ἔρημο,
 τί καλά μᾶς ἔφερες:
 Τὴν ὑγεία καὶ τὴ χαρὰ
 καὶ τὰ κόκκινα τ' αὐγά.

Μὴν παραξενεύεσαι, παιδί μου.

Δὲν εἶναι μόνο τὰ χελιδόνια, ποὺ ἔφεραν τὴν ἀνοιξή στὸ σπίτι τοῦ κυρ Ἀλέκου. Τὴν ἔφερε καὶ ὁ κήπος του.

Ἀπὸ ἡμέρες τώρα ἦτο μέσα ἐκεῖ ἀνθισμένη ἡ ἀμυγδαλιά, ποὺ ἔμοιαζε λές, σὺν νὰ ἦτο χιονισμένη.

Ἄλλα τὰ ματάκια στὰ κλαδιὰ τῶν δένδρων ἦσαν φουσκωμένα, ἔτοιμα νὰ σκάσουν, νὰ ξεπετάξουν τὸ βλαστὸ ἢ τὸ φυλλαράκι.

Ὁ κυρ Ἀλέκος κάθε πρωί, πρὶν πάη στὴ δουλειά του, κατέβαινε καὶ ἐσκάλιζε καὶ ἐπεριποιεῖτο ἐδῶ καὶ ἐκεῖ τὸν κήπο του. Μαζί του κατέβαινε πολλὰς φορές καὶ ὁ Γιαννάκης καὶ τὸν ἐβοηθοῦσε.

Νὰ οἱ γλάστρες, ποὺ εἶχε φουντώσει πέρυσι ὁ βασιλικός. Νὰ καὶ οἱ ἄλλες ἐκεῖ κάτω, μὲ τίς ἀνανθες ἀκόμα τριανταφυλλιές καὶ μὲ τίς γαρυφαλλιές.

Ἀκόμη ἐθυμάτο ὁ Γιαννάκης, ἀπὸ πέρυσι τὴν πρωτομαγιά, ποὺ εἶχε κόψει ἕνα σωρὸ γαρυφαλλὰ, γιὰ νὰ φτειάσῃ μ' αὐτὰ μιὰν ἀνθοδέσμη. Εἶχε φέρει καὶ ἀπὸ τὴν ἐξοχή ἀρκετὰ ἀγριολούλουδα μὲ ὄμορφα χρώματα, μὰ ποὺ δὲν ἐμύριζαν καθόλου.

Ἐσμειξε τότε τὰ ἀγριολούλουδα μὲ τὰ γαρυφαλλὰ καὶ ἔκαμε μιὰν ἀνθοδέσμη πιὸ μεγάλη καὶ τὴν ἐπῆγε στὴ μητέρα του. Ἐκεῖνη τὴν ἐχώρισε καὶ τὴν ἔβαλε σὲ τρία βάζα.

Ἰσπερ ἀπὸ μιὰν ἐβδομάδα ὁ Γιαννάκης ἐπῆγε νὰ ἀδειάσῃ τὰ βάζα, γιὰ νὰ βάλῃ καινούργια λουλούδια. Ἐσάστισε, ὅταν ἐμύρισε ἕνα ἀγριολούλουδο καὶ ἔνοιωσε, πὼς εἶχε πάρει καὶ αὐτὸ τὴν ἴδια μυρωδιά, ποὺ εἶχαν καὶ τὰ γαρυφαλλὰ.

— Μὴν παραξενεύεσαι, παιδί μου, γι' αὐτὸ ποὺ βλέπεις, εἶπε ἡ μητέρα. Κερδίζει πάντοτε κανεὶς ἀπὸ μιὰ καλὴ συντροφιά.

Τὸ φασόλι.

1.

Ἔνα μεσημέρι, πού ἐσχολοῦσε, ὁ Γιαννάκης ἐστάθηκε ἔξω ἀπὸ τὸ σχολεῖο νὰ πάρῃ ἕνα κουλούρι.

— Γιὰ τί παίρνεις κουλούρι; ἐρώτησε ἡ Φρόσω. Τώρα θὰ φάγωμε στὸ σπίτι.

— Σήμερα ἐπέινασα γρήγορα, εἶπε ὁ Γιαννάκης. Εἶχαμε στὴν τάξη μας πλαστικὴ καὶ ἐδούλευσα πολὺ τὸν πηλό, ὥσπου νὰ φτιάσω ἕνα περιστεράκι. Ξέρεις πόσες φορές μοῦ ἔσπασαν τὰ πόδια του; Μὰ στὸ τέλος τὸ ἐκατάφερα.

— Καὶ πῶς τὸ ἔκαμες τὸ περιστεράκι;

— Νά! εἶπε ὁ Γιαννάκης. Εἶχα ἐμπρὸς μου μιὰ ζωγραφιὰ τοῦ βιβλίου καὶ ἔβλεπα καὶ τὸ ἔφτιανα.

— Ξέρεις ἐμεῖς τί ἐκάμαμε σήμερα στὴν αὐλή; εἶπε ἡ Φρόσω. Εἶχαμε μαζεύσει πολλὰς πετρίτσες καὶ τίς ἐβάξαμε στὴ σειρὰ καὶ ἐκάμαμε σπιτάκια. Ἐπήγαμε ὕστερα νὰ φτιάσωμε καὶ τὸ σχολεῖο μας καὶ δὲν τὰ ἐκαταφέραμε. Ἐρχεσαι αὔριο νὰ μᾶς βοηθήσης καὶ σύ;

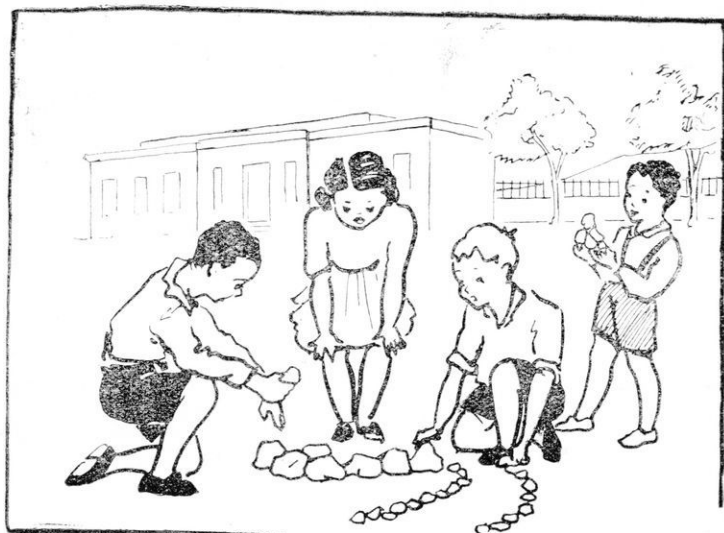
— Γιὰ τί ὄχι; Θὰ πάρω μάλιστα καὶ τὰ ἄλλα τὰ παιδιά, νὰ σᾶς κάμωμε καὶ τοὺς δρόμους, πού εἶναι γύρω ἀπὸ τὸ σχολεῖο, καὶ ἀκόμη καὶ τὴν πλατεῖα.

— Καὶ τὴν ἐκκλησία; Καὶ τὸ σπίτι μας;

— Ἄν φθάσουν οἱ πέτρες ὡς ἐκεῖ...

— Τότε, γιὰ νὰ φθάσουν, εἶπε ἡ Φρόσω, θὰ εἰπῶ καὶ ἐγὼ νὰ μαζεύσωμε αὔριο καὶ ἄλλες πετροῦλες καὶ κεραμιδάκια.

Ὁ Γιαννάκης ἐροκάνιζε τὸ κουλούρι τοῦ ἀφηρημένος καὶ εἶχε ξεχάσει νὰ δώσῃ λίγο καὶ στὴν ἀδελφοῦλα του. Στὸ τέλος μοναχὰ τὸ ἐθυμήθηκε. Μὰ ἡ Φρόσω δὲν ἤθελε νὰ πάρῃ.

— Δὲν θέλω, εἶπε. Ἐγὼ θὰ φάγω τῶρα στὸ σπίτι φα-
σόλια.

— Δὲν ἐβαρέθηκες, καημένη, νὰ τρώγῃς φασόλια; εἶπε
γελώντας ὁ Γιαννάκης. Δὲν ἐχόρτασες ἔλη τῆ Σαρακοστή;

— Μὰ ἀφοῦ μ' ἀρέσουν; εἶπε πάλι ἡ Φρόσω.

2.

Ἐπὶ ἄλλο ἀπὸ τὸ φαγητό, ὁ Γιαννάκης εἶπε στὴ Φρόσω.

— Ἔλα ἐδῶ ἐσύ, ποὺ ἀγαπᾷς τὰ φασόλια. Ἄνοιξες
ποτέ σου νὰ ἰδῆς, πῶς εἶναι μέσα ἓνα φασόλι;

Ἡ Φρόσω ἐσήκωσε τοὺς ὤμους της.

— Στάσου, εἶπε.

Καὶ ἀμέσως ἔτρεξε καὶ ἔφερε ἓνα ξερὸ φασόλι καὶ μ' ἓνα
μαχαιράκι ἔκαμε νὰ τὸ ἀνοίξῃ. Τὸ φασόλι ἐχωρίσθηκε σὲ
δύο καὶ ἀνάμεσά του ἐφάνηκε τότε μιὰ μικρούλα μύτη.

— Τώρα θά σου δείξω κάτι! εἶπε ὁ Γιαννάκης καὶ ἐπῆρε τὴ Φρόσω στὴν αὐλή.

Μέσα σ' ἓνα πιατάκι, σὲ μιὰ γωνιά τῆς αὐλῆς, ὁ Γιαννάκης εἶχε ἓνα βρεμένο σφουγγάρι καὶ ἐπάνω εἶχε βάλει πέντε ἕξι φασόλια. Τὰ φασόλια εἶχαν πιὰ σχισμένη τὴ φλούδα των καὶ κάποιες ριζούλες των εἶχαν χωθῆ μέσα στὶς τρύπες τοῦ σφουγγαριοῦ. Ἀποπάνω πάλι εἶχε ξεπεταχθῆ ἓνα λεπτὸ βλασταράκι μὲ φύλλα πολὺ τρυφερά.

Ἡ Φρόσω ἐκοίταζε μὲ περιέργεια τὸ σφουγγάρι μὲ τὰ φυτρωμένα φασόλια.

— Ἄν δὲν ἔβλεπα αὐτό, ποὺ βλέπω, εἶπε, ποτὲ δὲν θά ἐπίστευα, πὼς μέσα σ' ἓνα τόσο μικρὸ πραγματάκι, μέσα σ' ἓνα ξερὸ φασόλι, εἶναι κρυμμένα τόσα ἄλλα πράγματα, ρίζες, φύλλα. Ποιὸς σου ἔδειξε νὰ τὸ κάμης αὐτό;

— Ὁ δάσκαλος.

— Μπορῶ καὶ ἐγὼ νὰ τὸ κάμω;

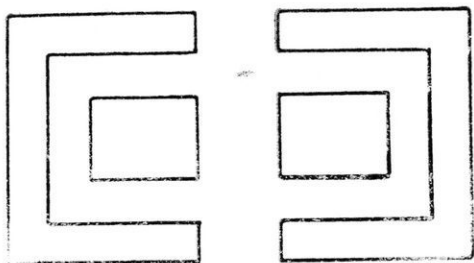
— Μπορεῖς. Ἄν φυτεύσης μάλιστα τὸ φασόλι σου στὴ γῆ, στὸ χῶμα, θά τὸ ἰδῆς σὲ λίγον καιρὸ νὰ ξεφυτρώσῃ, νὰ μεγαλώσῃ σιγὰ σιγὰ καὶ νὰ βγάλῃ καὶ κάποια ὄμορφα λουλουδάκια, ποὺ θά μοιάζουσι σὰν πεταλουδίτσες.

Στὸν κῆπο τοῦ σχολείου.

Ἦτο μιὰ χαρὰ νὰ βλέπῃ κανεὶς τὸν κῆπο τοῦ σχολείου.

Τὰ παιδιὰ τῆς τάξης τοῦ Γιαννάκη εἶχαν χωρίσει ἐπιτηδες ἓνα κομμάτι γῆς γιὰ τὴν τάξη των καὶ ἀπὸ καιρὸ τὸ εἶχαν δουλεύσει καλά. Εἶχαν σκάψει τὸ χῶμα, τὸ εἶχαν ἰσιώσει καὶ ἐκεῖ εἶχαν σπείρει τοὺς σπόρους, ποὺ τοὺς εἶχε δώσει ὁ δάσκαλος.

Ὁ Γιαννάκης μάλιστα μὲ τὸν Πάνο καὶ μὲ τὸν Ἀργύρη εἶχαν κάμει καὶ τὸ σχέδιο τοῦ κήπου.

Στὸ μέρος, ποῦ ἦτο ἀπέξω, εἶχαν φυτεύσει λουλούδια. Βιολέττες, γαρύφαλλα, κρινάκια, ἥλιους, μαργαρίτες, πανσέδες. Καὶ στὰ τετράγωνα, ποῦ ἦσαν ἀπὸ μέσα, ἐφύτευσαν λαχανικά. Μαρούλια, τομάτες, μελιτζάνες. Ἔτσι ἔμεναν καὶ δρομάκοι, γιὰ νὰ μποροῦν νὰ μπαίνουν τὰ παιδιά καὶ νὰ περιποιῶνται τὰ φυτὰ των.

Ἐκεῖ, ποῦ εἶχαν φυτεύσει κάθε εἶδος, εἶχαν μπῆξει στὴ γῆ καὶ ἓνα ξυλαράκι μὲ μιὰ πινακίδα, ποῦ ἔγραφε ἐπάνω μὲ κόκκινο μελάνι τὸ ὄνομα τοῦ κάθε φυτοῦ. Ἔτσι ἤξεραν τί ἦτο σπαρμένο κάτω ἀπὸ κάθε πινακίδα.

Ἐδῶ καὶ ἐκεῖ εἶχαν βάλει καὶ μερικές ὁμορφες γλαστρίτσες μὲ βασιλικούς ἢ μὲ ἄλλα λουλουδάκια.

Ἦσαν ὄλο χαρὰ τὰ παιδιά, ὅταν ἔβλεπαν τί κατώρθωσαν μὲ τοὺς κόπους των. Καὶ κάθε φορά, ποῦ ἐτελείωναν τὴ δουλειά των στὸν κήπο των, ἐπιάνοντο ἀπὸ τὰ χέρια καὶ κάμνοντας ἓνα κύκλο, ἐτραγουδοῦσαν ἐνθουσιασμένα.

Στὸ μικρό μου περιβόλι
τὰ λουλούδια μου ἔχουν σχόλη.
Κόκκινα, ἄσπρα καὶ λιλά
καὶ μυρίζουν τί καλά.

Στὴν κοκκινωπὴ μου γλάστρα
 λὲς καὶ μοιάζουνε σὰν ἄστρο.
 Κάποια ἀκόμη ἐκεῖ σφαλοῦν
 κι ἄλλα ἀνοίγουν καὶ γελοῦν.

Νύκτα, στὸ ἀνθοπανηγύρι
 ἔλα μ' ἓνα ποτιστήρι,
 δόσε τους δροσιά, ζωή,
 νᾶναι χίλια ὡς στὸ πρωί.

Μικρούλικά ζῶα μέσα στὸν κῆπο.

1.

Ὅταν τὰ παιδιὰ δουλεύουν μέσα στὸν κῆπο, τοὺς κάμνουν συντροφιά καὶ μερικὰ μικρούλικά ζῶα. Διάφορα ὄμορφα μικρὰ ζῶα, ποὺ ἄλλα τρέχουν ἐδῶ καὶ ἄλλα πετοῦν ἐκεῖ.

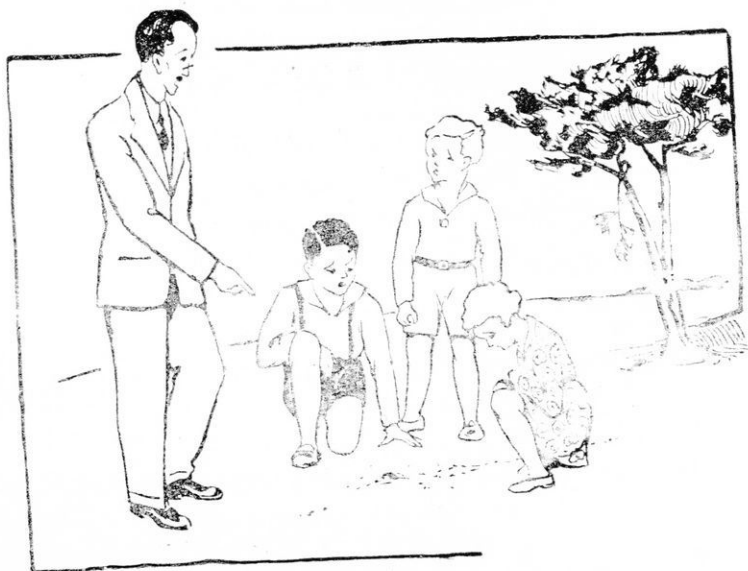
— Γιαννάκη, Πέτρο, Ἐλενίτσα ! φωνάζει ἡ Φανή. Ἐλάτε νὰ ἰδῆτε μερμηγκάκια.

Τὰ παιδιὰ τρέχουν ὅλα μαζί σὺν τὸ δένδρο, ποὺ εἶναι ἡ μερμηγκοφυλιά. Ἐκεῖ πολλὰ μερμηγκάκια πηγαίνουν καὶ ἔρχονται βιαστικά.

— Βλέπετε, παιδιά ; λέγει ὁ δάσκαλος. Καὶ αὐτὰ δουλεύουν, ὅπως δουλεύετε καὶ σεῖς. Κουβαλοῦν καὶ γεμίζουν τὶς ἀποθήκες των, γιὰ νὰ ἔχουν νὰ φάγουν τὸ χειμῶνα.

— Καὶ ποῦ ἔχουν τὶς ἀποθήκες των τὰ μερμηγκάκια ; ρωτᾷ ὁ Βάσος.

— Νά, λέγει πάλι ὁ δάσκαλος. Βλέπετε αὐτὴ τὴν τρύπα ; Ἄπ' ἐδῶ μπαίνουν καὶ προχωροῦν μέσα στὴ γῆ. Ἐκεῖ μέσα βαθιὰ ἔχουν κτίσει ἓνα σπιτάκι. Τὸ σπιτί των μερμηγκιῶν ἔχει πολλὰ δωμάτια. Μερικὰ ἀπ' αὐτὰ τὰ δωμάτια τὰ μερμηγκάκια τὰ ἔχουν κάμει ἀποθήκες των.

ρετε, παιδιά. Τὰ μικρὰ αὐτὰ καὶ ἐργατικά ζῶα ἔχουν μέσα πολὺ καθαρὸ τὸ σπιτάκι των.

Τὰ παιδιά περίεργα ἀκούουν τὸ δάσκαλο καὶ βλέπουν τὰ μερμηγκάκια, ποὺ πηγαίνουν καὶ ἔρχονται ἀδιάκοπα. Καμμιά φορά τὰ βλέπουν νὰ συναντῶνται, σὰν κάτι νὰ λέγουν μεταξύ των, καὶ πάλι νὰ τραβοῦν τὸ δρόμο των.

Τώρα ἓνα μερμηγκάκι εὗρηκε ἓνα μεγάλο σπόρο. Μὲ τὴ δύναμη τὸν τραβᾷ! Μὰ νά, ἔπασε μαζί μὲ τὸ σπόρο σ' ἓνα λακκάκι. Δυσκολεύεται πολὺ νὰ τὸν τραβήξῃ ἀπὸ ἐκεῖ μέσα.

Ἄφηνε τὸ σπόρο καὶ τρέχει στὴ φωλιά. Σὲ λίγο ἔρχονται ἀπὸ τὴ φωλιά πολλὰ μαζί μερμηγκάκια καὶ τραβοῦν τώρα μ' εὐκολία τὸ σπόρο. Λίγο ἀκόμη καὶ τὸν ἐπήγαγαν στὴ

2.

Μερικά παιδιά τρέχουν τώρα, να πιάνουν ένα σκαθαράκι με χρυσά και πράσινα πτεράκια. Δέν θα τοῦ κάμουν κακό. Μοναχά να τὸ ἴδουν θέλουν καὶ ὕστερα θὰ τὸ ἀφήσουν πάλι να φύγει.

— Πέτρο, λέγει ὁ Γιαννάκης. Κοίταξε αὐτὴ τὴ μέλισσα.

— Μὴ τὴν πειράξετε, λέγει ἡ δασκάλα, γιατί θὰ σὰς κεντρίσῃ. Πάει τώρα στὰ λουλούδια, να πάρῃ ἀπὸ τὸ χυμὸ των, γιὰ να κάμῃ μέσα στὴν κυψέλη τῆς τὸ μέλι.

— Μέλι! ἐφώνησε ἡ Φρόσω. Ἀπὸ κείνο, ποῦ μὰς φέρνει ἡ γιαγιά.

Στὰ λουλούδια, ποῦ μιὰ ἄλλη τάξη τὰ ἔχει φυτεύσει ἀπὸ τὸ φθινόπωρο, πετοῦν καὶ χορεύουν πολλὰς πεταλούδες. Ἄλλες ἔχουν ἄσπρα πτερά καὶ ἄλλες κίτρινα ἢ κόκκινα, ποῦ γυαλιζοῦν στὸν ἥλιο σὰν μετάξι.

Ἡ Φρόσω τίς κοιτάζει καὶ λέγει ἀπὸ μέσα τῆς :

— Ἄχ! να εἶχα καμμιά ἀπ' αὐτὲς τίς ὀμορφες πεταλούδιτσες.

Καὶ μιὰ στιγμὴ, ποῦ δὲν τὴν ἔβλεπε κανεὶς, τρέχει πίσω ἀπὸ μιὰ πολὺ μικρὴ κίτρινη πεταλούδιτσα.

Τὸ μικρούλικο πλάσμα εἶχε κουρασθῆ να πετᾷ τόσην ὥρα καὶ ἐπῆγε καὶ ἐκάθισε μέσα σ' ἕνα τριαντάφυλλο, γιὰ να κρυφθῆ καὶ να ξεκουρασθῆ κιόλας.

Τὴν εἶδε ὁμοίως ἡ Φρόσω. Πάει σιγὰ σιγὰ κοντά, πατώντας στὶς μύτες τῶν ποδιῶν τῆς. Καὶ ὅταν ἐβεβαιώθηκε, πῶς δὲν τὴν βλέπουν, ἀπλώνει τὰ χεράκια τῆς καὶ ἀρπάζει τὸ τριαντάφυλλο.

— Ἄ! ἔβγαλε μιὰ φωνὴ ἡ Φρόσω καὶ ἄρχισε να κλαίῃ. Τὰ ἀγκάθια, ποῦ εἶχε τὸ τριαντάφυλλο, τῆς ἀγκύλωσαν τὰ δάκτυλα.

Ἡ πεταλούδιτσα ἐπρόφθασε καὶ ἔφυγε.

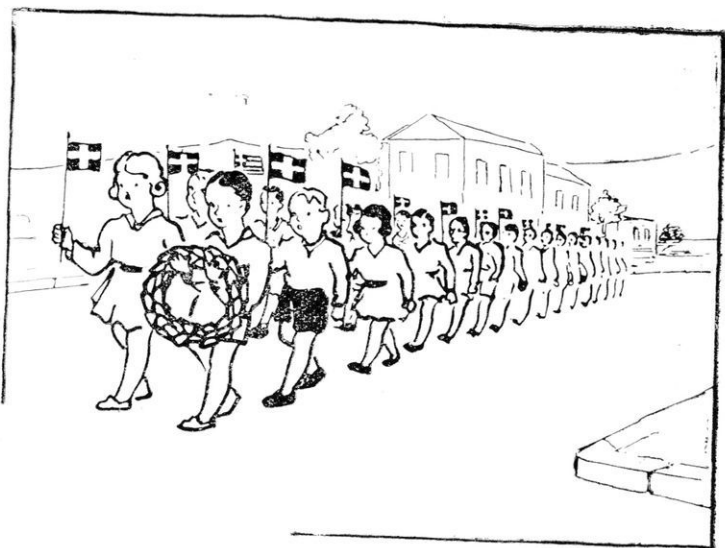
— Δεν θὰ τὸ ξανακάμω αὐτό! εἶπε μὲ παράπονο ἡ Φρόσω καὶ ἐκοίταζε τὰ χεράκια της.

Πεταλουδίτσα.

Μὲς στὰ λούλουδα τοῦ κήπου
 ξεχωρίζει ἓνας ἀνθός.
 Μοιάζει μὲ τὴ μαργαρίτα,
 μὰ εἶν' ἀκόμη πιὸ ξανθός.

Μ' ἀσπρολούλουδο ταιριάζει,
 μὰ ἔχει πιότερη ὀμορφιά.
 Κι εἶναι μὲς στὰ χορταράκια
 κεντημένη ζωγραφιά.

Πάω τὸ χέρι μου ν' ἀπλώσω
 νὰ τὸν κόψω, μὰ πετᾶ.
 Ἦτο μιὰ πεταλουδίτσα
 μὲ πτερὰ μεταξωτά.

Ἐθνικὴ Ἑορτή.

Σήμερα τὰ παιδιά δὲν ἔχουν σχολεῖο.

Σήμερα εἶναι μιὰ ξεχωριστὴ ἡμέρα. Εἶναι τοῦ Ἐδαγγελισμοῦ καὶ ἡ Ἐθνικὴ μας ἑορτή.

Ἐπὶ χθὲς τὸ βράδυ ἔλα τὰ καταστήματα στὴν ἀγορὰ καὶ τὸ κωδωνοστάσιο εἶναι στολισμένα μὲ σημαίες, ἔλο σημαίες ἐλληνικές.

Χαρὰ καὶ υπερηφάνεια παντοῦ. Γιορτάζει ἡ ὀμορφή πατρίδα μας, ἡ Ἑλλάδα.

Ἰστερα ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν, ὅλος ὁ κόσμος μὲ τὸν παπὰ ἐπῆγαν στὸ μνημεῖο ἐκείνων, ποὺ ἐσκοτώθηκαν στὸν πόλεμο. Ἐνα ὀμορφο μαρμαρένιο ἀγαλμα, ποὺ παριστάνει ἕναν εὐζωνα πληγωμένο καὶ πεσμένο ἐπάνω στὴ σημαία του.

Ὁ παπὰς ἔκαμε ἐκεῖ μιὰ δέηση. Καὶ τὰ παιδιά τοῦ

σχολείου εὐλαβητικὰ ἐστεφάνωσαν τὸ ἄγαλμα μ' ἓνα μεγάλο στεφάνι ἀπὸ δάφνη.

Ἔστερα, κρατώντας μικρὰς ἐλληνικὰς σημαιοῦλες, ἐγύρισαν τὰ παιδιὰ ὅλους τοὺς δρόμους καὶ ἔψαλαν :

Σὲ γνωρίζω ἀπὸ τὴν κόψη
τοῦ σπλαθιοῦ τὴν τρομερή.
Σὲ γνωρίζω ἀπὸ τὴν ὄψη,
ποῦ μὲ βία μετράει τὴ γῆ.

Ἄπ' τὰ κόκκαλα βγαλμένη
τῶν Ἑλλήνων τὰ ἱερὰ
καὶ σὰν πρῶτα ἀντρεπωμένη,
χαῖρε, ὦ, χαῖρε, ἐλευθεριά.

Καὶ ὅλος ὁ κόσμος τὰ ἐκοίταζε μὲ μάτια βουρκομένα
ἀπὸ χαρὰ καὶ τὰ ἐχειροκροτοῦσε.

Μὲ τὸ σιδηρόδρομο.

1.

Τῇ Μεγάλῃ Δευτέρᾳ τὸ πρωί, ὁ κύριος Ἀλέκος, ἡ κυρὰ Χρυσὴ καὶ τὰ παιδιὰ εὕρισκοντο στὸ σιδηροδρομικὸ σταθμὸ.

Ἡ χαρὰ τῶν παιδιῶν, ποῦ θὰ ἐπῆγαιναν νὰ ἴδουν τὸν παπποῦ, τὴ γιαγιά, τὸ Λάμπρο, καὶ ὅλους τοὺς ἄλλοὺς, ἦτο μεγάλη. Θὰ ἔμεναν δεκαπέντε ἡμέρες στὸ χωριὸ καὶ θὰ ἐχόρταιναν βουρὸ καὶ ἐξοχή.

Τὸ τραῖνο ἦτο ἕτοιμο. Γιὰ πέντε λεπτιὰ τῆς ὥρας ὁ πατέρας ἔβγαλε τὰ εἰσιτήρια καὶ ἀνέβασε τὰ πράγματα στὸ βαγόνι. Ἀνέβηκαν καὶ τὰ παιδιὰ μὲ τὴ μητέρα των. Ὁ πατέρας δὲν θὰ ἐπῆγαινε μαζί των, γιατί εἶχε πολὺ δουλειά.

Θὰ ἐπύγγαινε ὁμως ἀργότερα, τὴ Μεγάλῃ Παρασκευῇ. Οὕτε ὁ Τὸπ θὰ ἐταξίδευε. Θὰ ἔμεινε καὶ αὐτὸς στὸ σπίτι.

Σὲ λίγο τὸ τραῖνο ἐξεκίνησε, σφυρίζοντας δυνατά. Τὰ παιδιὰ εἶχαν κολλήσει στὸ παράθυρο καὶ ἔβλεπαν, ἔβλεπαν.

— Σὲ περιμένομε, πατέρα! ἐφώναξαν καὶ ἐκινούσαν τὸ μαντήλι των, ὥσπου ὁ σταθμὸς ἐχάθηκε ἀπὸ ἐμπρός των.

Τὸ τραῖνο ἐπέρασε πίσω ἀπὸ κάποιες ψηλὰς λευκὰς καὶ ἐπροχωροῦσε τώρα πρὸς γρήγορα. Ἐνα ἀεράκι ἐφύσηξε ἔξωφρα καὶ ἔφερε τὸν καπνὸ τῆς μηχανῆς ἴσια στὸ παράθυρο. Τὰ παιδιὰ ἐτραβήχθησαν μέσα καὶ ἡ μητέρα ἐκλείσει τὸ τζάμι, ὥσπου ἐπέρασε ὁ καπνός.

Σὲ μισὴ ὥρα τὸ τραῖνο ἐσταμάτησε σ' ἓνα μικρὸ σταθμὸ. Δὲν ἦσαν ἐκεῖ πολλὰ σπίτια. Ἦσαν ὁμως πολλοὶ κῆποι. Μέσα σ' ἓναν κῆπο, μιὰ γυναίκα σκυμμένη στὴ γῆ ἔθραζε πατάτες.

Ἐνας σκύλος ἐστέκετο λίγο παραπέρα καὶ ἐκοίταζε τὸ τραῖνο κουνώντας τὴν οὐρά του. Ἀπὸ τὸ τραῖνο τοῦ ἔρριξαν τότε ἓνα κομμάτι ψωμί. Τὸ ἄρπαξε στὸν ἀέρα καὶ ἐπῆγε σὲ μιὰ γωνιὰ νὰ τὸ φάγη.

2.

Τώρα τὸ τραῖνο ἐπερνοῦσε ἀνάμεσα ἀπὸ λιθάδια καὶ χωράφια. Σ' ἓνα λιθάδι ἔβροσκαν μερικὰ ἄλογα καὶ κοντὰ των ἓνα ἀλογάκι.

Τὸ ἀλογάκι, καθὼς ἄκουσε τὸ θόρυβο τῆς μηχανῆς, ἐπῆρε δρόμο καὶ τόσο ἐπηδοῦσε στὸν ἀέρα, πὺ ἐκαμε τὴ Φρόσω νὰ βάλῃ δυνατὰ γέλια.

Ὁ Γιαννάκης ἐπείνασε. Καὶ ἡ μητέρα ἀνοῖξε ἓνα καλαθάκι καὶ ἔδωκε στὰ παιδιὰ ἀπὸ ἓνα κουλούρι καὶ σταφίδες.

— Μαμά, ἐρώτησε ἡ Φρόσω, τί εἶναι ἐκεῖνα τὰ ἄσπρα, πὺ σαλεύουν ἐπάνω στὸ βουνό;

— Πρόβατα εἶναι, παιδί μου, εἶπε ἡ κυρὰ Χρυσώ. Δὲν τὰ βλέπεις; Πρόβατα καὶ βόσκουν στὸ χορτάρι τοῦ βουνοῦ.

— Καὶ γιὰ τί εἶναι τόσο μικρά; εἶπε πάλι ἡ Φρόσω.

— Μὰ δὲν εἶναι μικρά. Εἶναι μακριὰ καὶ γι' αὐτὸ μᾶς φαίνονται ἔτσι.

— Καὶ ἐκεῖνα τὰ πουλιά, ποὺ κολυμβοῦν μὲς στὸ νερό, κοντὰ στὸ μύλο, τί εἶναι;

— Εἶναι πάπιες, εἶπε ἡ μητέρα.

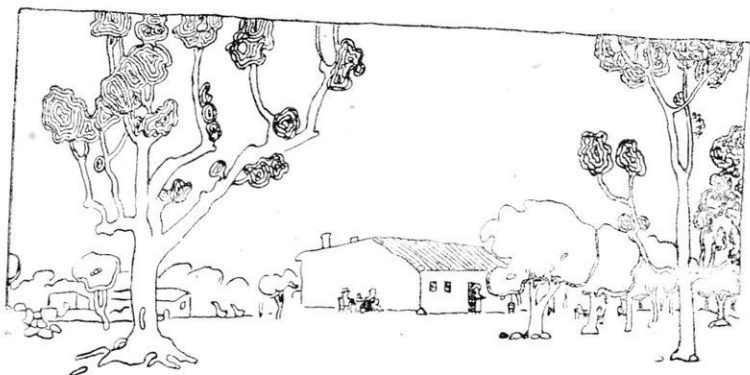
Τὸ τραῖνο ἐσταμάτησε καὶ σ' ἄλλους δυὸ σταθμούς. Σ' ἕναν ἀπ' αὐτούς, στὸ θαγόνι ποὺ ἦσαν τὰ παιδιά, εἶχε ἀνεβῆ καὶ ἕνας κύριος μὲ μιὰ βαλίτσα. Ἦτο ἰδρωμένος καὶ κατακόκκινος.

— Μόλις ἐπρόφθασα! ἔλεγε καὶ ἐσφούγγιζε τὸ πρόσωπό του. Πάλι καλὰ.

Μιὰ ὥρα ὕστερα ἀπὸ τὸ μεσημέρι, τὸ τραῖνο εἶχε φθάσει πιά στὸ χωριὸ τοῦ παπποῦ.

Ἄ! ὁ Γιαννάκης τὸ γνωρίζει καλὰ τὸ χωριό. Νά ὁ ἀνεμόμυλος ψηλά στὸ βουνό. Νά καὶ ἡ μικρὴ ἐκκλησιά τοῦ Προφήτη Ἡλία λίγο παρακάτω, στήν πλαγιὰ τοῦ βουνοῦ. Νά καὶ πίσω ἐκεῖ τὸ μικρὸ δάσος.

Κατέβηκαν καὶ οἱ τρεῖς ἀπὸ τὸ τραῖνο, μουδιασμένοι κάπως ἀπὸ τὸ ταξίδι. Ἐπῆραν ἕνα ἀμάξι, ποὺ ἦτο στὸ σταθμό, καὶ ἐτράβηξαν ἴσια γιὰ τὸ σπίτι τοῦ παπποῦ.

Τὸ σπίτι τοῦ παπποῦ.

Τὸ σπίτι τοῦ παπποῦ εἶναι ἀπὸ τὰ πιὸ παλιὰ σπίτια τοῦ χωριοῦ. Ἰσόγειο, ἔχει τέσσερα μεγάλα δωμάτια, ποὺ εἶναι χωρισμένα μὲ διάδρομο.

Κάτω ἀπὸ τὸ σπίτι εἶναι ἓνα ὑπόγειο. Ἐκεῖ ὁ παπποῦς ἔχει τὴν ἀποθήκη τοῦ σανοῦ, καθὼς καὶ βαρέλια, γιὰ νὰ βάζῃ τὸ κρασί, ποὺ κάμνει ἀπὸ τὸ ἀμπέλι του.

Ἐπάνω ἀπὸ τὰ δωμάτια, σ' ἓνα πατάρι, ὁ παπποῦς ἔχει τὰ σακκιὰ μὲ τὸ σιτάρι, μὲ τὸ καλαμπόκι, καθὼς καὶ μερικά ἐργαλεῖα κρεμασμένα ἀπὸ τοὺς τοίχους.

Στὴν αὐλὴ ἔξω εἶναι ἓνα ὑπόστεγο γιὰ τὸ κάρρο, γιὰ τὸ ἀλέτρι, γιὰ τὴ σβάρνα καὶ γι' ἄλλα πράγματα. Ἐκεῖ κοντὰ εἶναι καὶ ὁ φούρνος τοῦ σπιτιοῦ. Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος, ἀριστερά, εἶναι ὁ στάβλος, παρακεῖ ὁ ὀρνιθώνας.

Γύρω ἀπὸ τὸ σπίτι, ἓνας μεγάλος κήπος μὲ πολλὰ δένδρα φθάνει ὡς στὰ χωράφια. Πέρα ἀπὸ τὰ χωράφια φαίνεται καὶ τὸ μικρὸ δάσος.

Τὰ παιδιά χαρούμενα ξαναβλέπουν τὸν παπποῦ καὶ τὴ γιαγιά. Σὲ λίγο ἤλθε στὸ σπίτι καὶ ἡ θεία, ἡ ἀδελφὴ τῆς μαμᾶς, καθὼς καὶ τὸ ἑξαδελφάκι των ὁ Λάμπρος. Ὁ θείος των ἤλθε ἀργότερα. Τὸ σπίτι τοῦ θείου δὲν ἦτο μακριά.

Στὴ μεγάλη κουζίνα κάθονται τώρα καὶ τρώγουν. Τὸ τραπέζι εἶναι μεγάλο καὶ στρωμένο μὲ καθαρὸ σκοῦρο τραπεζομάντηλο. Ἀπὸ τὸ παράθυρο μπαίνει πολὺς ἥλιος καὶ κάμνει ν' ἀστράπτουν ὅλα τὰ χαλκώματα.

Ὅμορφες, πολὺ ὁμορφες ἡμέρες θὰ περάσουν πάλι στὸ χωριὸ τὰ παιδιά. Θὰ ἰδοῦν τὸ βουνὸ καὶ τὸν κάμπο καὶ θὰ ἔχουν νὰ λέγουν πολλὰ κάθε βράδυ.

Ἡ Λάμπα τοῦ πετρελαίου.

Τὸ δεξιὸν ἐπῆγαν ὅλοι στὴν ἐκκλησίᾳ, γιὰ ν' ἀκούσουν τὴν ἀκολουθία τοῦ Νυμφίου. "Ὅχι ὅμως στὸν Προφήτη Ἡλία. Τὸ χωριὸ ἔχει καὶ ἄλλη ἐκκλησίᾳ, ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος, ἐκεῖ ποὺ εἶναι καὶ τὸ σχολεῖο.

"Ὅταν ἐγύρισαν, ἦτο ἀργά. Ἡ θεία ἐπῆγε ν' ἀνάψη τὴ λάμπα.

— Δὲν ἔχει πετρέλαιο, εἶπε.

— Δὲν ἔχει πετρέλαιο; ἐφώνηξε ἡ γιαγιά. Μὰ τί ἔκαμε πάλι αὐτὸς ὁ Γιώργης; Δὲν τοῦ εἶπα νὰ πάη καὶ ν' ἀγοράσῃ ἀπὸ τὸν μπακάλη;

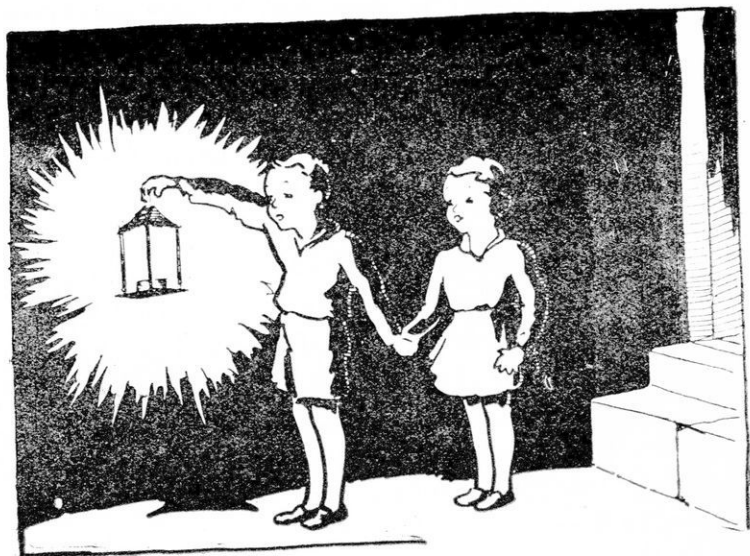
— Δὲν πταίει αὐτὸς! εἶπε ὁ παπποῦς. Τὸν ἔστειλα ἐγὼ σὲ κάποιον θέλημα καὶ, φαίνεται, ἐξέχασε τὴ λάμπα. "Ἄς εἶναι. Ἀνάψατέ την τώρα ὅπως ὅπως καὶ ὅσο βαστάξῃ. Ἀνάβομε ὕστερα καὶ κανένα κεράκι.

Τὴν ἀνάψαν. Αὐτὴ ὅμως σὲ λίγο ἄρχισε νὰ καπνίζῃ καὶ νὰ μαυρίζῃ τὸ γυαλί της. Τὴν ἔσθησαν γρήγορα καὶ ἀνάψαν ἓνα χονδρὸ κερί. Τὸ φῶς ὅμως ἦτο πολὺ ἀδύνατον καὶ ἔφεγγε μοναχὰ ἐπάνω στὸ τραπέζι. "Ἄ, δὲν θὰ ἐμποροῦσε ποτὲ νὰ διαβάσῃ ὁ Γιαννάκης μὲ τέτοιο φῶς.

— Εἶδες; τοῦ ἔλεγε ὁ Λάμπρος. Εἶδες τί φῶς ἔχομε ἐμεῖς; Ποῦ εἶναι τὸ δικό σας, τὸ ἠλεκτρικό!

— Νὰ ἔβλεπες, παππούλη, ἔλεγε πάλι ὁ Λάμπρος. Στὸ σπῆτι τοῦ θείου ἐγυρίζαμε ἓνα κουμπὶ στὸν τοῖχο καὶ ἀμέσως ἀναθε μιὰ λάμπα, ποὺ ἦτο κρεμασμένη μ' ἓνα σύρμα ἀπὸ τὸ ταβάνι. Καὶ τί δυνατὸ καὶ ὁμορφὸ φῶς!

"Ὅταν ὁ Λάμπρος μὲ τὴ μητέρα του καὶ τὸν πατέρα του ἔσηκώθησαν γιὰ νὰ φύγουν, ὁ Γιαννάκης μὲ τὴ Φρόσω τοὺς συνώδευσαν ὡς ἐξῶ μ' ἓνα φαναράκι.

— Δεν χρειάζεται φανάρι, είπε η θεία. Τὸ φεγγαράκι φωτίζει σὰν ἡμέρα.

Τὰ παιδιά ἐστάθηκαν μιὰ στιγμή νὰ ἰδοῦν τὴν ὀμορφὴ καὶ ἡσυχὴ νύκτα τοῦ χωριοῦ. Οἱ λεμονιές ἐμισχοβολοῦσαν ἀπὸ τὸν κήπο πέρα.

Ἡ φύχρα ὅμως ἦτο κάπως τσουχτερή καὶ τὰ παιδιά ἐγύρισαν γρήγορα στὸ σπίτι.

Ξημέρωμα στὸ χωριό.

1.

Ἐπάνω ἀπὸ τὸ βουνὸ ἐπρόβαλε ἡ αὐγή.

Ἐνα «κουκουρέικου» ἀκούσθηκε ἀπὸ τὸν ὄρνιθώνα τοῦ παπποῦ. Ἦτο ὁ κόκορας μὲ τὴ πράσινη, τὴ γυαλιστερὴ οὐρά, καὶ μὲ τὸ κόκκινο λειρί.

Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

— Κικιρίκου! ἐφώνηξε πάλι. Καὶ ἀνυπόμονα ἐκτυποῦσε τὶς πτεροῦγες του, σὰν νὰ ἔλεγε:

— "Ἐ, σεῖς, κόττες, ξυπνήστε πιά!

Οἱ κόττες, ποὺ ὡς τώρα εἶχαν χωμένο τὸ κεφάλι των κάτω ἀπὸ τὴν πτερούγα των, ἐπήδησαν κάτω ἀπὸ τὸ ξύλο των καὶ ἤλθαν ὅλες στὴν θυρούλα ἐμπρός, περιμένοντας νὰ τοὺς ἀνοίξουν.

— Κικιρίκου! ἐξαναφώνηξε ὁ κόκορας, σὰν νὰ ἔλεγε:

— Μὰ δὲν θὰ σηκωθῆ ἀκόμη αὐτὸς ὁ κύρ Γιώργης;

Νὰ ὅμως, ποὺ ἐφάνηκε ὁ κύρ Γιώργης. Βιαστικὸς ἤλθε κοντὰ καὶ ἀνοίξε τὸν ὄρνιθώνα. Μὲ σπρωξιὲς καὶ πτερουγίσματα ἄρχισαν τότε νὰ θγαίνουν οἱ παρδαλὲς κοτούλες, κοιτάζοντας τὸν κύρ Γιώργη μὲ τὸ κεφάλι γυρμένο πλάι.

ἽΟ κύρ Γιώργης ἐπήγγε ὕστερα στὸ στάβλο.

— "Ἐ, Φαρῆ, σήκω! ἐφώνηξε.

Τὸ ἄλογο ἐσηκώθηκε μὲ κόπο, ἐτινάχθηκε καλὰ καλὰ καὶ ἐχλιμίντρησε. Καὶ ὁ κύρ Γιώργης τοῦ ἐπέταξε στὸ παχνὶ μιὰν ἀγκαλιὰ χορτάρι.

— Χρούπ, χρούπ! ἀκούετο τώρα ἀπὸ τὸ παχνὶ τοῦ Φαρῆ.

Πιὸ πέρα ἐκοιμῶντο οἱ ἀγελάδες.

— Καλημέρα, Κοκκίνω, Κανέλλα! ἐφώνηξε ὁ κύρ Γιώργης καὶ ἔρριξε καὶ σ' αὐτὲς μιὰν ἀγκαλιὰ χορτάρι, ποὺ μέσα εἶχε καὶ κόκκινα ἢ ἄσπρα λουλουδάκια.

2.

ἽΕδῶ καὶ λίγη ὥρα ἦτο ὁ παπποῦς στὸ πόδι.

"Α! ὅλα κι ὅλα. ἽΟ παπποῦς κοιμᾶται ἐνωρίς, μὰ ξυπνᾶ πολὺ πρῶι. ἽΕτσι ἐσυνήθισε ἀπὸ νέος. Γι' αὐτὸ τὸ χρῶμα του εἶναι πάντα ροδοκόκκινο. Καὶ ὅταν κανεὶς ἔρχεται ἀπὸ τὴν πόλη καὶ τοῦ λέγη «Βαστιέσαι καλὰ, παππούλη», ἐκεῖνος στρίβει τὸ μουστάκι του καὶ ἀπαντᾷ χαμογελώντας:

— Ἐμεῖς ἐδῶ περνοῦμε καλύτερα τὴ ζωὴ μας ἀπὸ σὰς. Πίνουμε νεράκι, ποὺ βγαίνει ἀπὸ τὴν καρδιά τοῦ βουνοῦ. Καὶ ἀναπνέομε τὸν ἀέρα, ποὺ περνᾷ καὶ κορφολογᾷ τὸ θυμάρι.

Ἡ γιαγιά εἶχε ξυπνήσει καὶ αὐτὴ καὶ τοῦ ἔφερε νὰ πιῇ τὸν καφέ του. Ὅστερα ἐπῆγε ν' ἀρμέξῃ τὶς ἀγελάδες.

Ἐκάθισε ἐπάνω σ' ἓνα σκαμνὶ καὶ εἶχε ἐμπρὸς τῆς, ἀνάμεσα στὰ πόδια τῆς ἀγελάδας, τὴν καρδάρια. Τὸ γάλα ἔπευτε ἄσπρο ἄσπρο καὶ ἄφριζε.

— Γιαῖ σου, Κοκκίνω! εἶπε ἡ γιαγιά. Ἀρκετὸ γάλα μοῦ ἔδωκες σήμερα. Θὰ φτειάσωμε καὶ μυζήθρα γιὰ τὸ Πάσχα.

Ἡ γιαγιά ἐπέρασε τὸ γάλα ἀπὸ ἓνα καθαρὸ τουλούπανι καὶ τὸ ἔβαλε μέσα σ' ἓνα καθαρὸ δοχεῖο.

Ἐφρόντισε ὕστερα γιὰ τὰ γουρουνάκια τῆς. Ἐβρασε κάτι μικρὲς πατάτες, τὶς ἐζούλησε καὶ ἔδωκε νὰ τὶς φάγουν. Καὶ στὸ τέλος, μὲ τὴν ποδιὰ γεμάτῃ καλαμπόκι καὶ κριθάρι, ἐσύναξε γύρω τῆς ὅλες τὶς κοτούλες.

Μερικὲς ἀπ' αὐτὲς ἔτρεξαν στὴ φωλιά των νὰ κάμουν ταύγά.

Ἡ γιαγιά εἶχε νὰ βιάψη κόκκινα πολλὰ αὐγά τῆ Μεγάλης Πέμπτης.

Τὰ παιδιά ξυπνοῦν.

Ὁ Λάμπρος ἦλθε πολὺ πρῶτὸ στὸ σπίτι τοῦ παπποῦ. Εὐρῆκε τὰ παιδιά νὰ κοιμοῦνται ἀκόμῃ. Μὰ ἡ θεία του, ἡ κυρὰ Χρυσώ, ἦτο στὸν κῆπο καὶ ἔβγαζε ἀγκινάρες, κουκιά καὶ κολοκυθάκιά.

— Καλημέρα, θεία! εἶπε. Θέλεις νὰ σὲ βοηθήσω;

— Ὅχι! ἐφώνηξε ἡ γιαγιά ἀπὸ τὸ παράθυρο τοῦ μαγειρείου. Ἐσὺ νὰ πάρῃς καλύτερα ἓνα καλάθι, νὰ βγάλῃς πατάτες.

Ἄρχισαν οἱ κόττες νὰ κακαρίζουν. Μὲ τὶς φωνὲς των ἐξύπνησαν καὶ τὰ παιδιά.

Στὴν ἀρχή, ποὺ ἀνοιξαν τὰ μάτια των, ὁ Γιαννάκης καὶ ἡ Φρόσω ἐδυσκολεύθηκαν νὰ καταλάβουν ποῦ εὑρίσκοντο. Ὑστερα ὅμως ἀκουσαν ὀμιλίες, ἀκουσαν τὸ Λάμπρο, ποὺ ἐτραγουδοῦσε, καὶ εἶπαν:

— Ποπῶ! Στὸ χωριὸ εἴμαστε καὶ κοιμώμαστε ἀκόμῃ.

Ἐντύθηκαν καὶ ἐπετάχθηκαν ἀμέσως ἔξω.

— Καλημέρα σας! ἐφώνησαν καὶ ἐπῆγαν καὶ ἐψίλησαν τὰ χέρια τοῦ παπποῦ καὶ τῆς γιαγιάς.

— Τί κάμνεις αὐτοῦ, παπποῦ;

— Δὲν βλέπετε; εἶπε ὁ παπποῦς. Περιποιοῦμαι τὰ δένδρα μου. Τίς μουριές μου, τίς κερασιές μου, τίς κορομηλιές μου, τίς ροδακινιές μου. Τῆ βλέπετε, παιδιά, τούτη ἐδῶ τῆ γέρικη μηλιά; Μαζί ἐμεγαλώσαμε. Καὶ τώρα τὴν ἀγαπῶ σὰν τὸν ἑαυτό μου.

Ὁ Γιαννάκης ἐπῆγε ἀμέσως καὶ ἐβοήθησε τὸ Λάμπρο.
Καὶ ἡ Φρόσω ἔτρεξε στὸν ὀρνιθώνα καὶ ἐμάζευσε ὅλα
ταῦγά, ποὺ εἶχαν γεννήσει οἱ κότες.

Ἰσχυρὰ, ἀφοῦ τὰ παιδιὰ ἔφαγαν τὸ πρωινό των, ἐπῆραν
τὸ Λάμπρο καὶ ἐπῆγαν νὰ παίξουν στὰ χωράφια.

Μακριὰ ἀκούοντο κουδουνίσματα κοπαδιῶν καὶ τὰ πουλιὰ
ἐτραγουδοῦσαν. Ἐτραγουδοῦσε καὶ ὁ Λάμπρος :

Δυὸ τρία ἀρνάκια στὴ βοσκή
πηγαίνω ν' ἀπαντήσω.
Τέσσερα πόδια ὀλόγυρα
καὶ μιὰ οὐρά ἀπὸ πίσω.

Με τὸ ἄλογο.

1.

Σήμερα ὁ παππούς ἐπῆρε τὸ Γιαννάκη καὶ τὸν ἀνέβασε στὸν Φαρῆ.

Ὁ Φαρῆς ἐπερπατοῦσε σιγά, γιατί ὁ παππούς τὸν ἐκρατοῦσε καλὰ ἀπὸ τὸ χαλινάρι. Μὰ ὁ Γιαννάκης ᾔθελε νὰ πηγαίνει γρηγορώτερα.

— Παππού, ἔλεγε! Κάμε τον νὰ τρέξῃ λίγο.

— Ὁχι, εἶπε ὁ παππούς. Καλὰ πηγαίνομε. Τὸ ζῶο δὲν ἔχει σέλλα, καὶ ἂν τρέξῃ, θὰ πέσῃς κάτω.

— Ὅταν μεγαλώσω, παππού, θὰ μοῦ τὸν χαρίσῃς τὸν Φαρῆ;

Ὁ παππούς ἐγέλασε.

— Ὅσπου νὰ μεγαλώσῃς, εἶπε, ὁ Φαρῆς δὲν θὰ ζῆ πιά, γιατί εἶναι γέρος.

— Παππού, εἶπε πάλι ὁ Γιαννάκης. Ξέρω μερικά ἄλογα, ποῦ εἶναι ἄγρια καὶ κλωτσούν.

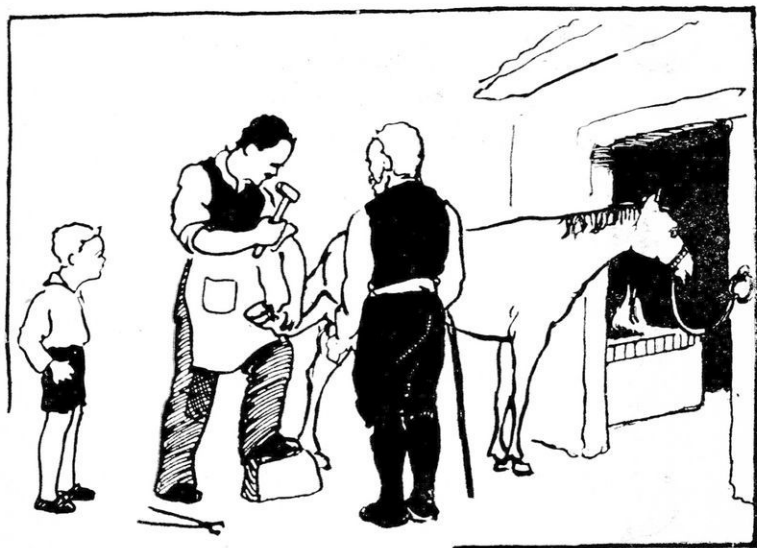
— Χμ! ἔκαμε ὁ παππούς. Αὐτὰ γίνονται ἄγρια, γιατί τὰ κακομεταχειρίζονται. Ἐγὼ τὸν Φαρῆ μου δὲν τὸν ἔδειρα ποτέ. Καὶ αὐτὸς πάλι οὔτε δαγκάνει οὔτε κλωτσά.

Ὁ Γιαννάκης ἐκουράσθηκε στὴ ράχη τοῦ Φαρῆ καὶ ἐξήτησε νὰ κατεβῆ. Ὁ παππούς τὸν κατέβασε.

— Ποῦ πηγαίνομε, παππού; ἐρώτησε ὁ Γιαννάκης.

— Ἐνα πέταλο τοῦ Φαρῆ εἶναι νὰ πέσῃ καὶ πάω στὸν πεταλωτῆ νὰ τὸ ἀλλάξω. Χωρὶς πέταλο τὸ ἄλογο, μπορεῖ γρήγορα νὰ κουτσαθῆ.

Ἐπερνοῦσαν τώρα ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὸ χωριό. Τὰ σπίτια ἔκει εἶναι πιὸ πυκνά. Μὰ οἱ δρόμοι δὲν εἶναι ὅπως εἶναι στὴν πόλη. Εἶναι στενοί, στρωμένοι μὲ πέτρες, ἀνηφορικοί, καμμιά φορὰ σὰν μονοπάτια.

Ὁ Γιαννάκης θυμάται, πὼς αὐτὰ τὰ μέρη τὰ εἶχε περάσει καὶ ἄλλη φορά, πού εἶχε ἔλθει στὸ χωριό. Νά τὸ ραφτάδικο, νά καὶ ὁ φούρνος, νά καὶ τοῦ τσαγκάρη τὸ μαγαζάκι.

2.

Ἐβγήκαν σὲ μιὰ πλατειά. Ἐκεῖ εἶναι δυὸ μεγάλες θρύσες. Κάμποσες κοπέλλες τίς εἶχαν τριγυρίσει· καὶ ἐγάμιζαν τίς στάμνες τῶν νερό.

Ὁ Φαρῆς ἐκοντοστάθηκε. Ὁ παππούς ἐκατάλαβε τί τρέχει καὶ τὸν ἐπῆγε κοντὰ σὲ μιὰ γούρνα.

Ὁ καημένος ὁ Φαρῆς ἐδιψοῦσε. Ἦπια, ἦπια ἓνα σωρὸ νερό. Ὁ παππούς ἐστέκατο ἐπάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι τοῦ καὶ τοῦ ἐσφύριζε.

Λίγο παραπάνω ἀπὸ τὸν παντοπώλη ἦτο ὁ πεταλωτής. Ὅταν ἐφθασαν ἐκεῖ, ὁ παππούς εἶπε :

— Ἐλτα, κὴρ Θωμᾶ. Ἀλλάξε τὸ πσινὸ πέταλο τοῦ Φαρῆ μου.

Ὁ κὺρ Θωμᾶς, μουντζουρωμένος, ἐδῆγῃκε στὴ θύρα καὶ ἐκοίταξε καλὰ καλὰ τὸ πόδι τοῦ ἀλόγου.

Μέσα, στὸ μισοσκότεινο ἐργαστήριό του, ἡ φωτιά ἔλαμπε κόκκινη. Ἐπῆρε ἓνα πέταλο καὶ τὸ ἐκάρφωσε γερὰ στὸ νύχι τοῦ Φαρῆ.

— Μὰ δὲν πονεῖ ὁ Φαρῆς; ἐρώτησε ὁ Γιαννάκης τὸν κὺρ Θωμᾶ.

— Νὰ πονέση; εἶπε ἐκεῖνος καὶ ἐγέλασε. Πονεῖς ἐσύ, ὅταν κόβης τὰ νύχια σου; Ἄλλο τόσο πονεῖ καὶ ὁ Φαρῆς.

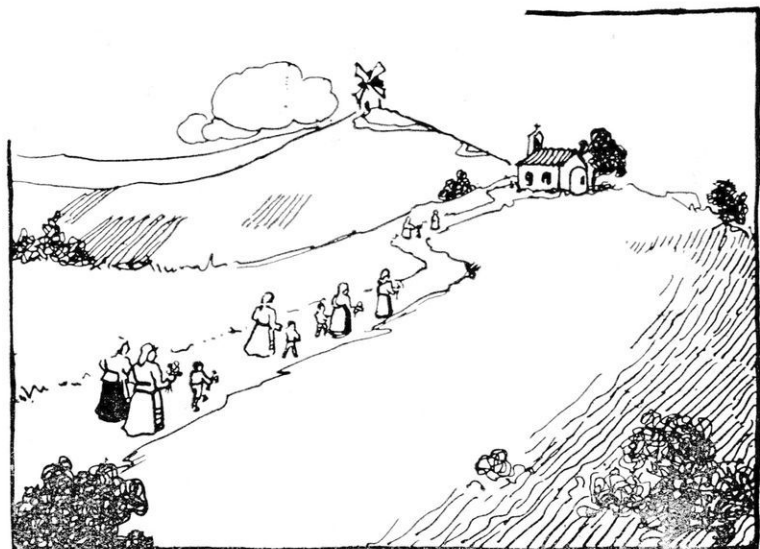
Ὁ παπποῦς μὲ τὸ Γιαννάκη καὶ μὲ τὸν Φαρῆ ἐγύρισαν ἀπὸ τοὺς ἴδιους δρόμους στὸ σπίτι.

Στὸ σπίτι εὗρήκαν τὸ Λάμπρο καὶ τὴ Φρόσω νὰ παίξουν κρυφτούλι. Ἄ! Τὸ σπίτι τοῦ παπποῦ λὲς καὶ εἶναι καμωμένο γιὰ τέτοιο παιγνίδι. Ὁ Λάμπρος ἐκρύβετο παντοῦ, στὸν ὀρνιθώνα, πίσω ἀπὸ τὸ κάρρο, στὸ ὑπόγειο, μέσα στ' ἄδεια θαρέλια. Μιὰ στιγμή ἀνέβηκε καὶ στὸ πατάρι καὶ ἐκουκουλώθηκε μ' ἓνα ἄδειο σακκί. Δέκα φορές ἐπέρασε ἡ Φρόσω ἀπὸ κοντά του καὶ δὲν τὸν ἐκατάλαθε. Καὶ ὅταν στὸ τέλος ὁ Λάμπρος ἐξεσκεπάσθηκε, ἡ Φρόσω ἐξαφνιάσθηκε τόσο, ποὺ ἔβαλε μιὰ δυνατὴ φωνή.

Ὁ ἐπιτάφιος.

Τὸ πρωὶ τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς, πολλὰ κορίτσια καὶ γυναῖκες τοῦ χωριοῦ ἀνέβηκαν στὴν ἐκκλησίαν τοῦ Προφήτη Ἡλία. Εἶχαν μαζί των καλάθια μ' ἀσπρολούλουδα καὶ πασχαλιές καὶ ἐστόλισαν μ' αὐτὰ τὸ κουδούκλιο τοῦ ἐπιταφίου τοῦ Χριστοῦ.

Τὸ μονοπάτι, ποὺ ἀνεβαίνει στὸν Προφήτη Ἡλία, εἶχε μεγάλη κίνηση ὅλη τὴν ἡμέρα. Γυναικοὺλες μὲ τὰ παιδάκια των, γεροντάκια, παλληκάρια, ἀνέβαιναν σιγὰ σιγὰ, γιὰ νὰ

πάνε νὰ προσκυνήσουν τὸν ἐπιτάφιο. Ὅλη τὴν ἡμέρα ἡ καμπάνα ἐσήμαινε θλιβερά.

Ἰστέρα ἀπὸ τὸ μεσημέρι ἔφθασε στὸ χωριὸ καὶ ὁ κὺρ Ἀλέκος. Τὰ παιδιὰ τὸν ἀγκάλιασαν μὲ χαρά.

— Ποῦ εἶναι ὁ Τόπ; ἐρωτοῦσαν.

— Ἐμεινε στὸ σπίτι, εἶπε ὁ πατέρας. Πρέπει νὰ φυλάγῃ τὸ σπίτι ὁ Τόπ.

— Καὶ ποιὸς θὰ τὸν ταΐζῃ, πατέρα;

— Ὁ Θάνος, ὁ βοηθός μου! εἶπε ὁ κὺρ Ἀλέκος.

Τὸ δειλινὸ ἐξεκίνησαν ὅλοι μαζὶ γιὰ τὸν Προφήτη Ἡλία. Τὸ μισὸ χωριὸ ἦτο μαζευμένο ἐκεῖ. Ὁ παπᾶς, οἱ ψάλτες καὶ τὰ κορίτσια ἔψαλλαν:

— Ἐρραναν τὸν τάφο...

Τὸ ἀνθοστολισμένο κουβούκλιο τοῦ ἐπιταφίου στὸ τέλος τὸ ἐπῆραν μερικὰ παλληκάρια στὰ χέρια καὶ μὲ φαλμωδίες τὸ ἔβγαλαν καὶ τὸ γύρισαν ἔξω ἀπὸ τὴν ἐκκλησία. Εἶχε νυ-

κτώσει πιά. Ὁ κόσμος, κρατώντας τὰ αναμμένα κεριά, λίγο λίγο ἐγέμισε ὅλο τὸ δρομάκι τοῦ βουνοῦ.

Καὶ ὅσοι ἦσαν κάτω στὸν κάμφο, εἶδαν ἀργὰ νὰ κατεβαίνει τὸν κατήφορο, μέτα στὸ σκοτάδι, κάτι σὰν ἓνα ποτάμι ἀπὸ φῶς.

«Χριστὸς ἀνέστη».

Τῆ νύκτα τοῦ Μεγάλου Σαββάτου ἐπῆγγαν πάλι ὅλοι μαζί στὴν ἐκκλησία. Αὐτὴ ὅμως τῆ φορὰ ἐπῆγγαν σ' ἐκείνη, ποὺ εἶναι κοντὰ στὸ σχολεῖο.

Ὁλος ὁ κόσμος εἶχε φορέσει τὰ καλά του καὶ ὅλοι ἐκρατοῦσαν ἄσπρες λαμπάδες γιὰ τὴν Ἀνάστασι.

Ὅταν στὴ μικρὴ πλατεῖα τῆς ἐκκλησίας ἐβγήκε ὁ παπᾶς καὶ εἶπε τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη», στὸ κωδωνοστάσιο ἀναψαν κάτι ὠραῖα πυροτεχνήματα.

Ὁ Γιαννάκης καὶ ἡ Φρόσω ἐμετάλαβαν. Ἐπίστερα ἐγύρισαν στὸ σπίτι μὲ ἀναμμένα τὰ κεριά, γιὰ ν' ἀνάψουν μὲ τὸ ἅγιο φῶς καὶ τὸ κανδήλι τῆς Παναγίας.

Στὸ σπίτι τοὺς ἐπερίμενε ζεστὴ ἡ μαγειρίτσα. Ἐτσούγκρισαν τὰ κόκκινα αὐγά καὶ ὁ παπποὺς μὲ γέλια ἐτσάκισε ὅλων τῶν ἄλλων ταῦγά.

— Χριστὸς ἀνέστη! τοὺς ἔλεγε. Καὶ τοῦ χρόνου νὰ εἴμαστε καλά!

Ὁραῖες ἦσαν καὶ οἱ κουλοῦρες, ποὺ τίς εἶχε ζυμώσει ἡ γιαγιά, μαζί μὲ τὴν κυρὰ Χρυσώ.

Τὴν ἄλλην ἡμέρα, Κυριακὴ τοῦ Πάσχα, ὅλο τὸ χωριὸ ἦτο πάλι στὸ πόδι. Σὲ μερικά δένδρα οἱ χωρικοὶ μὲ τὰ παιδιά των εἶχαν κρεμάσει κούνιες. Κάτω ἀπὸ τὸν μεγάλο πλάτανο ἄλλοι χωρικοὶ εἶχαν στήσει μεγάλο χορὸ. Οἱ κοπέλλες ἐφοροῦσαν τίς χρυσοκεντημένες φορεσιές των καὶ τὰ

παλληγκάρια τὰ γιορτινά των. Τὰ βιολιά στή μέση ἔπαιζαν
καὶ ὁ τραγουδιστὴς ἐτραγουδοῦσε μαζί μὲ τοὺς χορευτές:

Μπᾶτε, κοπέλλες, στὸ χορὸ
κι ἀρχίστε τὰ τραγούδια,
τώρα στὸν ὀμορφον καιρό,
ποὺ ἀνθίζουν τὰ λουλούδια.

Σ' ἓναν κύκλο ἐπιάσθηκαν νὰ χορεύσουν καὶ τὰ χωρια-
τόπουλα. Μαζί ἐπῆγαν καὶ ὁ Γιαννάκης μὲ τὴ Φρόσω. Τὸ
χορὸ ἔσυρνε ὁ Λάμπρος καὶ ἐχόρευε τόσο ὀμορφα, ποὺ ὅλα
τὰ ἄλλα παιδιὰ εἶχαν ζηλεύσει.

— Λάμπρο, εἶπε ὁ Γιαννάκης, ὅταν ἐσταμάτησαν λίγο
γιὰ νὰ ξεκουρασθοῦν. Ἐμεῖς δὲν ξέρομε νὰ χορεύωμε σὰν
καὶ σένα. Γι' αὐτὸ, ὅσες ἡμέρες θὰ μείνωμε ἀκόμη στὸ χωριό,
θέλωμε, αὐτοὺς τοὺς χοροὺς ποὺ ξέρεις, νὰ τοὺς μάθης καὶ σὲ
μᾶς.

Ἡ Λαμπρή.

Νάτην ἢ Λαμπρὴ μὲ τὰ λουλούδια.
Κόψετε, παιδιά, τὴν πασχαλιὰ
καὶ ὅλα μὲ χαρὰ καὶ μὲ τραγούδια
τρέξετε ν' ἀλλάξωμε φιλιὰ.

Σήμαντρα γλυκὰ βαροῦν ἀκόμα
καὶ μοσχοβολοῦνε οἱ ἐκκλησιᾶς.
Μόσχοι τὰ φιλιὰ στὸ κάθε στόμα.
Τὰ φιλιὰ τῆς ἀνοιξῆς δροσιές.

Πᾶμε νὰ στρωθοῦμε στὸ χορτάρι
καὶ τὸ ἀρνὶ μας ψήνεται σιγά.
Καὶ μὲ τῆς Ἀνάστασης τὴ χάρη
φέρετε νὰ τσουγκρίσωμε ταυγά.

Ὁ παππούς στέλλει ν' ἀλέση:σιτάρι.

1.

— Πατέρα, εἶπε ἓνα θράδν ὁ Γιαννάκης. Θὰ πᾶμε καμμιὰν ἡμέρα στὸ θουνό, νὰ ἰδοῦμε τὸ μῦλο;

— Δὲν ἐχορτάσατε δρόμους; εἶπε ὁ κὺρ Ἀλέκος. Παπούτσια θὰ θέλωμε πάλι, ὅταν γυρίσωμε πίσω.

— Ἄς πᾶμε, πατέρα! ἐπαρακάλεσε καὶ ἡ Φρόσω. Ἐχομε νὰ πᾶμε ἀπὸ πέρυσι τὸ καλοκαίρι ἐκεῖ ἐπάνω.

Ὁ παππούς τὰ ἄκουσε καὶ εἶπε:

— Φυλάξετε τὴν ὄρεξή σας, παιδιὰ. Μεθαύριο θὰ στείλω ν' ἀλέσωμε τὸ σιτάρι καὶ πηγαίνετε καὶ σεῖς μαζί.

Καὶ ἀλήθεια, ὁ παππούς ἔστειλε τὸν κὺρ Γιώργη ν' ἀλέση. Πρῶι πρῶι ἐξεκίνησαν, ἐμπρὸς ὁ Φαρῆς μὲ τὸ σακκί, πίσω ὁ κὺρ Γιώργης καὶ παραπίσω ὁ πατέρας μὲ τὰ παιδιὰ καὶ μὲ τὸ Λάμπρο.

Ἐπῆγαν μέσα ἀπὸ τὸ λιβάδι. Τὸ χορτάρι τοῦ ἐφαίνετο ἀπὸ μακριὰ σὰν νὰ εἶχε πέσει στάχτη ἐπάνω του. Ἦτο ἡ δροσιά, ποὺ τὸ εἶχε ραντίσει τὴ νύκτα.

Σὲ λίγο ἐβγήκε ὁ ἥλιος καὶ ὅλες ἐκεῖνες οἱ δροσοστάλες ἔλαμψαν μὲ μιὰς, σὰν νὰ ἦσαν διαμάντια.

Ἡ Φρόσω ἔσκυβε κάθε τόσο καὶ ἔκοβε καμμιὰ παπαρούνα, κανένα γαλαζολούλουδο. Ἐσκυβε κάποτε καὶ ὁ Φαρῆς, νὰ κόψη λίγο χορτάρι.

Ἐφθασαν στὰ πόδια τοῦ θουνοῦ καὶ ἄρχισαν ἀπὸ ἐκεῖ τὸν ἀνήφορο στὸ μονοπάτι. Ὁ Φαρῆς ἀνέβαινε σιγὰ σιγὰ καὶ ὁ κὺρ Γιώργης ὄλο καὶ τοῦ ἐμιλοῦσε, ἀκουμπώντας σὲ μὲν ἀγκλίτσα

Νὰ σὲ κάμποση ὦρα ὁ Προφήτης Ἡλίας. Ἐκεῖ ἐσταμάτησαν, νὰ ξεκουραθοῦν καὶ ν' ἀνάψουν καὶ κανένα κεράκι. Ἦπιαν τὸ κρῦο νερὸ τῆς βρύσης καὶ ἐκάθισαν σ' ἓνα πάγκο, ἔξω ἀπὸ τὴν ἐκκλησία.

Τί όμορφα, πού έφαινόντο τώρα όλα από εκεί! Χαμηλά τò χωριό ήτο όλο άπλωμένο έμπρός των. Μά και άλλο χωριό έφαινέτο πιό πέρα. Και από τò άλλο μέρος στρωτός και καταπράσινος ό κάμπος, πού τόν έστόλιζαν εδώ κοπάδια άρνιων και εκεί άγγελάδες. Από ψηλά, από τόν άνεμόμυλο, έφθανε σ' όλων τά αυτιά μιá βοή, σαν μούγκρισμα.

2.

Ποιός είχε ειπεί στα παιδιά, πώς ό δρόμος για τò μύλο είναι δύσκολος; Καθόλου δέν έκουράσθηκαν από εκεί και επάνω και ούτε έδιψασαν. Μά και άν έδιψούσαν, δόξα νά έχη ό Θεός, είχαν νά πιούν νεράκι. Ό Λάμπρος από τή βρύση είχε γεμίσει δυό παγούρια

Ψηλά, κατά τήν κορυφή έφούντωναν μερικά έλατα. Πάντα τò ψηλός όνειρεύονται αυτά τά δένδρα. σαν νά φοβούνται τόν άέρα του κάμπου, νά μήν τά πιίξη.

“Όταν ἔφθασαν στὸ μύλο, ἡ βοή του ἀκούετο πιὸ βαρεια. Ὁ κύρ Γιώργης ἐξεφόρτωσε τὸ σακκί καὶ τὸ ἀκούμπησε στὴν θύρα.

Ὁ μυλωνάς, ἀλευρωμένος, ἐβγήκε στὴ θύρα, ἐκαλημέρισε γελαστὸς καὶ ἐπήρε μέσα τὸ σακκί. Δὲν ἄργησε πολὺ νὰ ἀλέση τὸ σιτάρι τοῦ παπποῦ

Ὁ πατέρας ἔβγαλε ἀπὸ ἓνα καλάθκι μερικὰ κόκκινα αὐγά, λίγο κρέας ψητὸ καὶ μιὰ κουλούρα. Τὴν ἔκοψε καὶ ἐκάθισαν ὅλοι καὶ ἔφαγαν σ’ ἓνα ἀπάνεμο μέρος, ἔξω ἀπὸ τὸ μύλο. Ἄδειασαν καὶ τὰ δυὸ παγοῦρια τοῦ Λάμπρου. Ὑστερα ἐσηκώθηκαν καὶ ἐπήγαν νὰ ἰδοῦν μέσα τίς μεγάλες μολόπετρες, ποὺ ἐγύριζαν καὶ ἔκοβαν τὸ σιτάρι.

Μιὰ ὥρα πρὶν φθάσῃ τὸ μεσημέρι, ἀποχαιρέτισαν ὅλοι τὸ μυλωνά καὶ ἄρχισαν νὰ κατεβαίνουν τὸ βουνό. Στὸ πέρασμά των ἠρίγανη δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἐμοσχοβολοῦσε.

Καὶ ἐθυμάτο ὁ Γιαννάκης τὸ ἴδιο κατέβασμα, ποὺ εἶχε κάμει πάλι μὲ τὸν πατέρα του πέρυσι τὸ καλοκαίρι, καὶ ὅλο γι’ αὐτὸ ἔλεγε. Ἦτο τότε ἠλιοθασίλευμα καὶ ἀντικρὺ ὁ οὐρανὸς εἶχε γίναῖ κατακόκκινος. Καὶ εἶχε φανῆ στὸ Γιαννάκη, πὼς μιὰ μεγάλη φωτιά ἦτο ἀναμμένη πίσω ἀπὸ τὸ χωριό, ποὺ ἐφοβέριζε νὰ τὸ καύσῃ.

Μὰ τὸ κόκκινο φῶς σιγὰ σιγὰ ἐλιγότευσε, ὥσπου ἐσκοτίευσεν ὁ οὐρανὸς καὶ ἐγέμισεν ἀστέρια.

Ὁ κύρ Γιώργης εἶχε διάθεση.

Ὁ κύρ Γιώργης εἶχε διάθεση καὶ ἐφιλοτραγουδοῦσε ὅσο κατέβαιναν τὸ βουνό. Μιὰ στιγμὴ ὅμως ἐσώπασε καὶ ἐγύρισε νὰ ἰδῇ τὰ παιδιὰ. Ἐκίνησε τὸ κεφάλι του καὶ τοὺς εἶπε :

— Δὲν λέγετε καὶ σεῖς κανένα τραγουδάκι, παιδιὰ τοῦ σχολείου; Ἐγὼ δὲν ἔμαθα πολλὰ γράμματα καὶ ὅ,τι ξέρω, λέγω.

Τὰ παιδιὰ ἐγέλασαν.

— Θέλεις νὰ σοῦ εἰποῦμε κάτι ἀπὸ ἐκεῖνα, ποῦ ἐμάθαμε στὸ σχολεῖο μας; ἐρώτησαν ὁ Γιαννάκης καὶ ἡ Φρόσω.

— Χί, χί, χί! Ἄμ' ἀπὸ κεῖνα θέλω κι ἐγώ! ἐμουρμούρισε ὁ κὺρ Γιώργης καὶ ἐκρυφογελοῦσε.

Τὰ παιδιὰ τοῦ ἐτραγοῦδησαν.

Φύσα, ἀεράκι, μὲ χαρὰ
πάνω στὰ τέσσερα φτερά
τοῦ μύλου νὰ γυρίση.
Γιατὶ προσμένει τὸν καιρό,
νὰ βγάλῃ ἀλεύρι καθαρό
καὶ ὁ κόσμος νὰ φουρνίση.

Γυρίζει ὁ μύλος καὶ βαριά
τροῖζουν τὰ ξύλα, τὰ σκαριά,
μερόνυκτα δουλεύει.
Τὰ ζῶα φορτώνουν στὴ γραμμή.
Πολὺ θὰ γίνῃ τὸ ψωμί
καὶ ὁ μυλωνᾶς χορεύει.

— Γειά σας, γειά σας! ἐφώναξε ὁ κὺρ Γιώργης. Ἔλα, Λάμπρο. Δὲν λέγεις τίποτε καὶ σὺ;

— Ἐγώ, εἶπε ὁ Λάμπρος, θὰ σὰς εἰπῶ κάτι γι' αὐτὸ τὸ μύλο, ποῦ ἄκουσα νὰ λέγῃ μιὰν ἡμέρα ἓνα γεροντάκι.

Μιὰ φορά, λέγει, πᾶνε πολλὰ χρόνια τώρα, ἓνας χωρικός ἐπῆγε ἐπάνω στὸ μύλο, ν' ἀλέσῃ σιτάρι. Στὴ θύρα τοῦ μύλου εὗρῆκε ἓνα ζητιᾶνο, ποῦ ἐζητοῦσε ἐλεημοσύνη. Ὁ μυλωνᾶς δὲν ἤθελε νὰ τοῦ δώσῃ. Τότε ὁ χωρικός ἔβγαλε καὶ ἔδωκε ἀπὸ τὸ σιτάρι του.

Μὰ ὁ ζητιᾶνος ἤθελε καὶ ἄλλο. Τοῦ ἔβαλε στὸ σακκούλι του καὶ ἄλλο σιτάρι ὁ χωρικός.

— Καὶ ἄλλο θέλω ἀκόμη! εἶπε ὁ ζητιᾶνος.

Ὁ καημένος ὁ χωρικός ἔδωκε στὸ ζητιάνο τὸ περισσό-
τερο σιτάρι του καὶ ἐκράτησε αὐτὸς τὸ πὺλ λίτρο.

Ὁ ζητιάνος ἔφυγε καὶ ὁ μυλωνᾶς ἐπῆρε ν' ἀλέσει τὸ
σιτάρι τοῦ χωρικοῦ. "Ἀλεθε, ἀλεθε καὶ τελειωμὸ δὲν εἶχε.
Ἐγέμισε πολλὰ σακκιά ἀλεύρι. Τότε ὁ χωρικός καὶ ὁ μυλω-
νᾶς ἐκατάλαβαν, πὼς ὁ ζητιάνος ἐκεῖνος ἦτο ἄγγελος τοῦ
Θεοῦ καὶ γι' αὐτὸ ἔκαμε ἓνα τέτοιο θαῦμα.

Στὸ μικρὸ δάσος.

1.

"Ἐπρεπε νὰ ὑπάγουν καὶ στὸ δάσος τὰ παιδιὰ, πρὶν ἀφή-
σουν τὸ χωριό.

Ἐπῆγαν ἓνα ἀπόγευμα. Τί ἡσυχία ἦτο ἐκεῖ κάτω! Καὶ
τί θροσιὰ στὸν ἦσκιο, ποῦ ἄπλωναν οἱ ῥεζές. οἱ βαλανιδιές
καὶ οἱ καστανιές!

Κάπου κάπου ἐκελαδοῦσε καὶ κανένα πουλι ἢ ἐβούιζε κα-
νένα ζουζούνι.

Ὁ κὺρ Ἀλέκος ἐμίλησε στὰ παιδιὰ γιὰ τὰ δένδρα, ποῦ
δίνουν τὸ ξύλο των, γιὰ νὰ κάμνωμε ἔπιπλα, σπίτια, κα-
ράβια.

"Ἦστερα τοὺς εἶπε καὶ μιὰ μικρὴ ἱστορία.

— Σ' ἓνα δάσος, εἶπε, ἐζοῦσε καὶ ἐμεγάλωνε ἓνα νέο
δενδρί. Ἐπερνοῦσε μὴν ἡμέρα ἀπ' ἐκεῖ ὁ ξυλοκόπος καὶ τὸ
δενδρί ἄρχισε νὰ τὸν παρακαλῇ:

— "Ἐλα, ξυλοκόπε, βγάλε ἀπ' ἐδῶ γύρω ὅλα αὐτὰ τὰ
γέρικα δένδρα. Ἐδῶ εἶναι σκοτάδι. οὔτε φῶς ἔχω οὔτε ἀέρα.

"Ἀκουσε ὁ ξυλοκόπος, ἐχαμογέλασε καὶ μὲ τὸ τσεκούρι
του ἔκοψε ὅλα τὰ δένδρα γύρω. Τὰ γέρικα δένδρα ἔπεσαν
βαριὰ πληγωμένα καὶ ἐδόγγηξαν. Καὶ τὸ δενδρί, ποῦ ἔμεινε
μόνο, ἐχάρηκε πολὺ σὰν εἶδε τὸ φῶς.

— "Α, τώρα, είπε, θά τραγουδώ εὐχαριστημένο. Θά βλέπω τὸν οὐρανὸν καὶ κάθε νύκτα θά μιλῶ μὲ τὰ ἄστρα.

"Ὅμως ἓνα μεσημέρι ὁ ἥλιος ἔκαιε πολὺ καὶ τὸ δένδρὶ δὲν εἶχε πιά τὸν ἥσκιο τῶν δένδρων γιὰ νὰ κρυφθῆ.

— "Α! τί ἔκαμα! ἐμουρμούρισε στενοχωρημένο.

"Ἐξαφνα ἐπλάκωσε μιὰ συναφρὰ καὶ ἓνας ἀνεμοστρόβιλος ἄρχισε νὰ δέρνη τὸ δένδρὶ. Τὸ νέο δένδρὶ ἐθυμήθηκε τότε τοὺς γειτόνους του, πού πάντα τὸ ἐπροστάτευαν ἀπὸ τέτοιες κακοκαιρίες. Καὶ ἐμετανοοῦσε τώρα γιὰ ὅ τι ἔκαμα, μὰ ἦτο πιά ἄργα.

Ὁ ἀνεμοστρόβιλος τὸ ἐστριφογύρισε, τὸ ἐτσάκισε καὶ τὸ ἐξάπλωσε σὲ λίγο στὸ μουσκεμένο χῶμα. Καὶ ὅταν ἐπέρασε ξανά ὁ ξυλοκόπος καὶ εἶδε τὸ δένδρὶ κυλισμένον στὴ λάσπη, ἔχαμογέλασε πάλι. Τὸ ἐπῆρε καὶ τὸ ἔφερε νὰ τὸ καύσῃ στὸ φούρο του.

2.

Τὰ παιδιὰ εἶχαν κόψει ἀπὸ τὸ δάσος τρεῖς βέργες. Καὶ ὅταν γύριζαν, τίς ἐκαθάλλησαν, γιὰ νὰ παίξουν τὰ ἀλογάκια.

— Χόπ, χόπ, χόπ! ἐφώναζε δυνατὰ ἡ Φρόσω καὶ ἔτρεχε μέσα στὸ λιβάδι.

— Χόπ, χόπ! ἀκούσθηκε ἔξαφνα μιὰ φωνή ἀπὸ τὸ δάσος.

Τὰ παιδιὰ ἐσταμάτησαν σαστισμένα, νὰ ἴδουν ποῖος ἦτο ἐκεῖνος, πού ἔκαμνε ἔτσι. Κανεὶς ὅμως δὲν ἐφαίνετο καὶ ἄρχισαν νὰ ξανατρέχουν. Ὁ πατέρας ἔχαμογέλασε.

— Χόπ, χόπ! ἐφώναξε πάλι ἡ Φρόσω.

— Χόπ, χόπ! ἀκούσθηκε πάλι ἡ φωνή ἀπὸ τὸ δάσος.

Τοῦ Γιαννάκη τοῦ ἐκακοφάνηκε. Ἐνόμιζε, πὼς κάποιο παιδί τοὺς ἐπερίπαυε.

— Κακὸς εἶσαι! ἐφώναξε.

— Εἶσαι! ἀποκρίθηκε ἡ φωνή.

Τότε έλα μαζί τὰ παιδιὰ άρχισαν νά φωνάζουν λόγια θυμωμένα. "Όλα όμως τὰ λόγια των άκούσθηκαν από τὸ δάσος, όπως τὰ είπαν.

— Πατέρα! είπε στὸ τέλος ὁ Γιαννάκης. Γιατί μάς κοροϊδεύει αὐτὸ τὸ κακὸ παιδί;

— Δὲν σὰς κοροϊδεύει, είπε ὁ πατέρας. Σὰς ἐμίλησε ἔτσι, γιατί καὶ σεις τοῦ ἐκακομιλήσατε. Πήγτε του καλὰ λόγια, νὰ ἰδῆτε.

ἌΟ Γιαννάκης ἐφώνησε πάλι.

— Εἶσαι παιδάκι καλό;

— Καλό! είπε ἡ φωνή.

— Πολὺ σὲ ἀγαπῶ ἐγώ!

— Καὶ ἐγώ! είπε πάλι ἡ φωνή.

— "Έλα, ἔλα! είπε ὁ πατέρας. Μὴν κάμνετε ἔτσι, παιδιὰ. Ἡ φωνή, ποὺ ἀκούσατε πρὶν ἀπὸ λίγο, ἦτο ἡ δική σας φωνή, ποὺ ἐξαναγύρισε ἀπὸ τὸ δάσος. Προσέχετε. Προσέχετε πάντα νὰ λέγετε καλὰ λόγια, γιὰ ν' ἀκούετε καὶ σεις καλὰ λόγια ἀπὸ τοὺς ἄλλους.

Ἡ Φώτῳ ἡ βοσκοπούλα.

Στὸ δρόμο, ποὺ ἐγύριζαν ἀπὸ τὸ δάσος, νά σου καὶ ὁ παπποῦς. Ἐστέκετο στὴν ἄκρη τοῦ λιθαριδοῦ καὶ ἐμίλουσε μὲ τὴ Φώτῳ τὴ βοσκοπούλα.

Τὰ παιδιὰ ἐξεφώνισαν ζωηρὰ καὶ ἔτρεξαν κοντὰ του χαρούμενα.

— Νὰ τὰ χαίρεσαι! είπε ἡ Φώτῳ.

— Νὰ εἶσαι καλὰ! ἀποκρίθηκε ὁ παπποῦς. Εἶδες; Εἶδες, Φώτῳ, ἐγγονάκια ποὺ ἔχω;

Τὸ κοπάδι τῆς Φώτῳς ἐκαίνε τὴν ὥρα ἦτο σκορπισμένο στὸ λιθάδι. Δυὸ μεγάλοι σκύλοι τὸ ἐφύλαγαν, τριγυρίζοντας

στην άκρη. "Ένα μεγάλο κριάρι, με γυριστά κέρατα και μ' ένα κουδούνι κρεμασμένο στο λαιμό, είχε προχωρήσει έμπρός.

— Τσέπ, τσέπ! έφώναξε μιá στιγμή ή Φώτω.

— Δικά σου είναι τά πρόβατα; έρώτησε ή Φρόσω.

— Δικά μου; Μακάρι νά ήσαν δικά μου! είπε ή βοσκοπούλα και έχαμογέλασε.

— Ποϋ τά πηγαίνεις τώρα; έρώτησε πάλι ή Φρόσω.

— Στή στάνη. Κοίτα, έθασίλευσε ό ήλιος, και πάω νά τά μανδρώσω στή στάνη των.

Η Φώτω έξεκίνησε σέ λίγο για τή στάνη ποϋ ήτο λίγο παραπέρα από τά κτήματα του παππού.

— "Άς έλθουν, είπε, και τά παιδιά, νά φάγουν λίγη φρέσκη γιαούρτη.

— Καλά! Πηγαίνετε, παιδιά, είπε ό παππούς, και έπήρε τον κύρ 'Αλέκο νά γυρίσουν στο σπίτι σί δυό των.

Τά παιδιά έπήγαν με τή Φώτω. Η βοσκοπούλα με τήν άγκλίτσα της έβαλε έμπρός τά πρόβατα και κάποτε τους έσφύριζε.

— Μπέεεε... ἐφώναζαν τὰ ἀρνάκια προχωρώντας και ἔσπρωχναν τὸ ἓνα τὸ ἄλλο.

Ἡ Φρόσω ἔσκυβε κάποτε νὰ πιάσῃ κανένα ἀρνάκι. Μὰ ἐκεῖνο ἔτρεχε γρήγορα, γιὰ νὰ κρυφθῆ κοντὰ στὴ μητέρα του.

Τὸ κατόρδωμα τοῦ Τόπ.

1.

Ἰστοτερα ἀπὸ τίς γιορτὲς τοῦ Πάσχα, ὅταν ὁ κὺρ Ἀλέκος ἐγύρισε ἀπὸ τὸ χωριὸ μὲ τὴν οἰκογένειά του, εὗρηκε λιγάκι ἀλλοιώτικο τὸ σπίτι του.

Ἡ Τόπ, πὺ εἶχε τόσες ἡμέρες νὰ τοὺς ἰδῆ, ἐρρίχθηκε βέβαια ἐπάνω των και τοὺς ἐφιλοῦσε, παραπονεμένος λίγο, γιατί δὲν τὸν εἶχαν πάρει μαζί των. Μὰ ἡ χαρά του δὲν ἦτο, ὅπως τὴν ἤξεραν ἄλλες φορές.

Ἡ Τόπ, ἀφοῦ ἐπήδηξε ἐπάνω κάτω μερικὲς στιγμὲς, ἐβγήκε ὕστερα στὴν αὐλὴ και ἐπῆγε και ἐκουλουριάσθηκε μέσα στὸ σπιτάκι του.

Παράξενο. Τί εἶχε ὁ Τόπ; Και πὺ ἦτο ἡ Ἀσπροῦλα;

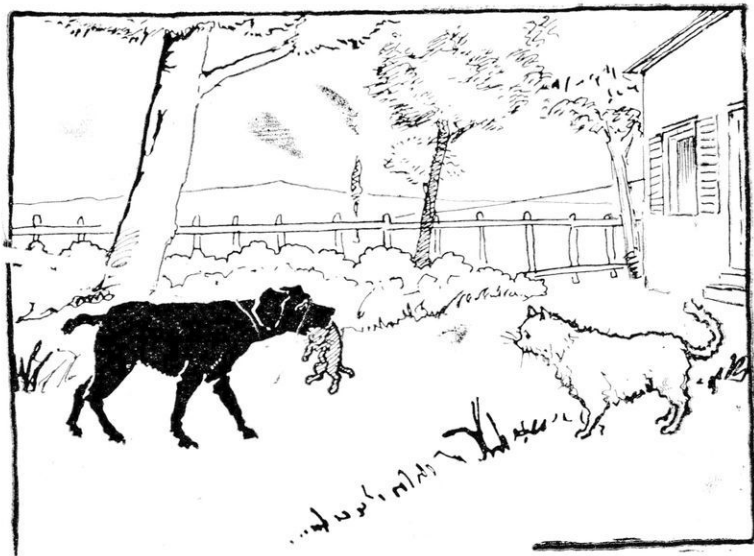
— Δὲν εἶναι τίποτε, ἀφεντικό! εἶπε ὁ Θάνος, ὁ βοηθὸς τοῦ κὺρ Ἀλέκου. Νὰ σὰς εἰπῶ τί ἔγινε. Ἐδῶ και τρεῖς ἡμέρες ἐγέννησε ἡ Ἀσπροῦλα τρία γατάκια. Ἐγώ, ἅμα τὰ εἶδα, εἶπα μὲ τὸ νοῦ μου. «Τί θὰ τὰ κάμῃ τὸ ἀφεντικό τόσα γατιά;» Και ἔπιασα και τὰ ἐπνιξα μέσα στὸ νερό..

— Για τί τὰ ἐπνιξες, κακὲ ἄνθρωπε; ἐφώναξε θυμωμένος ὁ Γιαννάκης. Για τί δὲν τὰ ἀφηνες νὰ τὰ μεγαλώσωμε και νὰ τὰ δώσωμε σὲ δικά μας σπίτια; Νά. Και ἡ γιαγιά μου ἤθελε νὰ τῆς στείλωμε ἓνα.

Ἡ Θάνος κατέβασε τὸ κεφάλι του.

— Καλά! εἶπε ὁ πατέρας. Και τὸ σκυλί τί ἔχει;

— Τὸ σκυλί, ἀφεντικό, εἶναι λυπημένο! εἶπε πάλι ὁ Θάνος. Ἀπὸ προχθὲς, πὺ ἡ Ἀσπροῦλα ἀνεβαίνει και κατεβαί-

νει στο σπίτι και κλαίει για τὰ παιδιά της, ὁ Τόπ τὴ βλέπει και δὲν βρίσκει παρηγοριά. Καταλαβαίνω τώρα, πὼς και σ' αὐτὸν ἀκόμη ἔκαμα κακό. Νὰ μὲ συμπαθάτε!

2.

Ἡ λύπη τῆς Ἀσπρούλας ἐκράτησε κάμποσες ἡμέρες. Στὸ διάστημα αὐτὸ ἡ Ἀσπρούλα ἐγύριζε ὅλο τὸ σπίτι και ἐνιαούριζε και ἔψαχνε πότε ἐδῶ και πότε ἐκεῖ, στὴν αὐλή, στὸν κήπο, στὶς γωνιές, παντοῦ.

Τῆς ἐκόστισε πολὺ, ποὺ ἔχασε τὰ παιδάκια της, και δὲν εἶχε πιά ὄρεξη οὔτε νὰ φάγη.

Αὐτὰ ὅλα τὰ ἔλλεπε και τὰ ἐκαταλάβαινε ὁ Τόπ, γιατί μπροστά του εἶχε πνίξει ὁ Θάνατος τὰ γατάκια της. Και γι' αὐτὸ ἦτο και αὐτὸς λυπημένος.

Ἐνα μεσημέρι ὁ κύρ Ἀλέκος ἐγύριζε ἀπὸ τὸ ἐργαστήριό του, γιὰ νὰ πάγ νὰ φάγη στὸ σπίτι του.

Ήτο μαζί του και ο Τόπ και έτρεχε εμπρός.

Καθώς έπερνούσαν από κεινο το οικόπεδο, πού έπετροβολούσαν κάποτε τον Τόπ εκείνα τὰ παιδιά, κάτι έστοχάσθηκε το έξυπνο σκυλί.

Στο ίδιο μέρος είδε δυο παιδάκια νὰ έχουν στη μέση ένα γατάκι και νὰ το βασανίζουν.

Ο Τόπ δέν χάνει κειρό. Ρίχνεται θυμωμένος ανάμεσα στα παιδιά, άρπάζει το γατάκι προσεκτικά με το στόμα του και φεύγει, φεύγει τρεχάτος.

Όπου νὰ φθάση ο πατέρας στο σπίτι, έγιναν εκεί μεγάλα πράγματα. Ο Τόπ, χαρούμενος, έπήγε και εύρηκε την Άσπρούλα. Άφησε εμπρός της το γατάκι και άρχισε ύστερα νὰ τρέχη επάνω κάτω και νὰ γαυγίζει τόσο ζωηρά, πού έπήγε νὰ χαλάση το σπίτι.

Η Άσπρούλα έδέχθηκε με λαχτάρα το ξένο γατάκι, το έβύζαξε και το έκαμε δικό της παιδί.

Τὰ δυο ρυάκια.

Την παραμονή της Πρωτομαγιάς όλο το σχολείο είχε κάμει μιάν έκδρομή στην έξοχή.

Η γη έξω ήτο καταπράσινη, κεντημένη άπ' έδω και άπ' εκεί πότε με κάτασπρες μαργαριτες και πότε με κατακόκκινες παπαρούνες. Τὰ πουλιά έκελαδούσαν αδιάκοπα.

Η χαρά των παιδιών ήτο άκράτητη. Έπαιξαν, έτραγουδήσαν, έμάζευσαν χίλιων ειδών λουλούδια.

Πέρα εκεί, ένα θλαχόπουλο έβασκε δυο αγελάδες. Πολλά παιδιά έτρεξαν κοντά, νὰ ιδούν τα όμορφα ζώα, πού έπιναν νερό από το ρυάκι.

Το νερό ήτο άκαθαρό. Ένα παιδί έρώτησε τότε ένα δάσκαλο.

— Για τί αυτό τὸ ρυάκι εἶναι καθαρὸ καὶ ἐκεῖνο τὸ ἄλλο, ποὺ τρέχει παραπέρα, εἶναι θολὸ καὶ ἀκάθαρτο;

— Ἐλάτε μαζί μου, νὰ σὰς εἰπῶ, εἶπε ὁ δάσκαλος.

Καὶ ἐπῆρε τὰ παιδιά καὶ ἐπῆγαν ὅλοι ὡς στὸ βράχο, ποὺ εἶναι ἡ πηγὴ.

— Νά, κοιτάξετε, εἶπε ὁ δάσκαλος. Τὸ νερὸ καὶ γιὰ τὰ δυὸ ρυάκια βγαίνει ἀπὸ τὴν ἴδια πηγὴ. Μὰ τὸ νερὸ τοῦ πρώτου ρυακιοῦ κυλιέται σὲ αὐλάκι, ποὺ εἶναι στρωμένο μὲ ἄμμο καὶ μὲ χαλικιάκια. Γι' αὐτὸ μένει ἔτσι καθαρὸ ὡς πέρα. Τοῦ ἄλλου ὅμως ρυακιοῦ τὸ νερὸ πηγαίνει καὶ περνᾷ ἀπὸ κεῖνο τὸ βρώμικο βουρκο καὶ γι' αὐτὸ λερώνεται. Καὶ ἔτσι μένει ὡς πέρα λερωμένο καὶ κανεὶς δὲν πηγαίνει κοντά του νὰ πιῇ καὶ νὰ ξεδιψάσῃ, οὔτε ἄνθρωπος οὔτε ζῶο.

Τὰ παιδιά ἐξαναγύρισαν στὰ παιγνίδια των. Ὅστερα μὲ τὰ λουλούδια των ἔκαμαν δυὸ στεφάνια, νὰ τὰ κρεμάσουν στὴ θύρα τοῦ σχολείου. Ὁ Πᾶνος ἐχάρισε στὴ Φρόσω μὴν ὁμορφῆ ἀνθοδέσμη.

Ἄργα, μὲ τὸ ἡλιοθαλίευμα, τὰ παιδιά ἐγύρισαν ἀπὸ τὴν ἐξοχὴ καὶ ζωηρά, ροδοκόκκινα, ἐτραγουδοῦσαν ἀκόμη τὴν «Πρωτομαγιά».

Νά ἡ Πρωτομαγιά.

Οὐρανὸς καὶ γῆ γελοῦν,
λάμπει ὁ ἥλιος, λάμπει.
Μὲ χαλιά, ποὺ ἀνθοβολοῦν,
στρώθηκαν οἱ κάμποι.
Λουλουδίξει καὶ ἡ πλαγιά.
Νά ἡ Πρωτομαγιά.

Τὰ πουλάκια, τὰ νερά
 τραγουδοῦν μὲ χάρη.
 Μὲ βελούδινα φτερά
 πεταλοῦδες σμάρι.
 Μοσχομύρισε ἡ βραγιά.
 Νά ἡ Πρωτομαγιά.

Ἔ, παιδάκια, στὸ χορὸ
 μπῆτε, τραγουδιῆστε
 καὶ μ' ἀνθοὺς ἕνα σορὸ
 τὰ μαλλιά στολίστε.
 Φᾶτε, πιῆτε στὴν ὑγεία.
 Νά ἡ Πρωτομαγιά.

Κεράσια ἀπὸ τὸ περιβόλι μας.

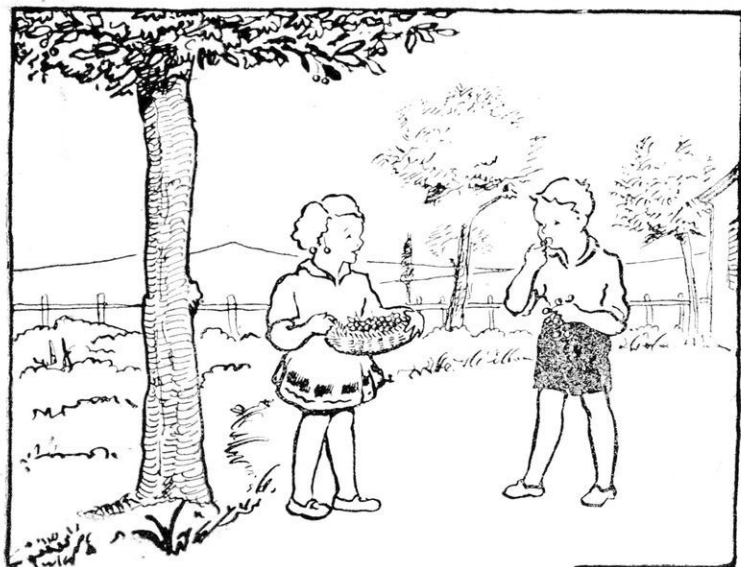
— Σήμερα θὰ φάγωμε κεράσια ἀπὸ τὸ περιβόλι μας,
 εἶπε ὁ κύρ Ἀλέκος.

Κατέβηκαν ὅλοι στὸν κήπο καὶ ἡ Φρόσω ἐκρατοῦσε ἕνα
 καλάθι. Ὁ κύρ Ἀλέκος ἔβαλε μιὰ σκαλίτσα καὶ ἀνέβηκε
 στὰ πιὸ ψηλὰ κλαδιά. Σὲ λίγο τὸ καλάθι ἐγέμισε μὲ κόκ-
 κина, μεγάλα καὶ τραγανὰ κεράσια.

Ἡ Φρόσω ἐπῆρε καὶ ἐκρέμασε στὰ αὐτιά της δυὸ ζευ-
 γάρια κερασιῶν. Καὶ ἔγινε τόσο ὁμορφη, ποὺ ὁ πατέρας της
 κατέβηκε ἀπὸ τὴ σκαλίτσα καὶ τὴν ἐφίλησε.

Ὁ Γιαννάκης ἔβαζε στὸ στόμα του ἕνα ἕνα κεράσι, τὸ
 ἐξουλοῦσε μὲ τὰ χεῖλη του καὶ ἐπετοῦσε ἔξω τὸ κουκούτσι.
 Ὁ πατέρας τὸν εἶδε, ἐχαμογέλασε καὶ εἶπε :

- Ἔερετε τί ἐθυμήθηκα μ' αὐτό, ποὺ κάμνει ὁ Γιαννάκης ;
 — Τί, πατέρα ;

— Νά, τὴν ἱστορία κάποιου συμμαθητῆ μου. Θὰ σὰς τὴν εἰπῶ τώρα δά, νὰ καταλάβετε.

Ἔνας λοιπὸν συμμαθητῆς μου μιὰν ἡμέρα στὸ χωριό του ἔτρωγε κεράσια καὶ ἐπετοῦσε τὰ κουκούτσια, καλὴ ὥρα, σὰν καὶ σένα, Γιαννάκη. Ἔνας γεροντάκος, ποὺ ἐσκάλιζε ἕνα μικρὸ χωράφι σιμὰ στὸ δρόμο, ἐμάζευσε ἕνα ἀπὸ τὰ κουκούτσια καὶ ἔκαμε ἔτσι καὶ τὸ ἔχωσε στὴν ἄκρη τοῦ χωραφιοῦ του.

— Γιὰ τί κάμνεις τέτοιον κόπο, μπάρμπα; ἐρώτησε ὁ συμμαθητῆς μου καὶ ἔχαμογέλασε κοροϊδευτικά.

— Ἔ, παιδί μου. Δὲν εἶναι κανένας κόπος! εἶπε ὁ γέρος.

Ἔγστερα ἀπὸ μερικὰ χρόνια, ὁ συμμαθητῆς μου ἐξαναπερνοῦσε ἀπ' ἐκεῖ καὶ εἶδε στὸ ἴδιο μέρος φυτρωμένη μιὰ μικρὴ κερασιά. Εἶδε ἀκόμη καὶ τὸ γεροντάκο νὰ κλαδεύη καὶ νὰ ἐμβολιάζῃ τὸ μικρὸ δένδρο.

Ἐξαναπέρασε καὶ ἀργότερα. Ὁ γέρος πιά εἶχε πεθάνει. Μὰ τὸ δένδρο εἶχε γίνει μεγάλο καὶ ἔδινε τὸν ὠραῖο του καὶ

δροσερό καρπὸ πὲ κάθε κουρασμένο διαβάτη. Τότε ἐκατάλαθε ὁ παλιὸς μου συμμαθητής, πόσο προνοητικὰ εἶχε δουλεύσει ἐκεῖνος ὁ γεροντάκος.

Ἑτοιμασίες γιὰ τὸ νησί.

Ὁ κὺρ Ἀλέκος τὶς προάλλες ἔστειλε γράμμα στὸ νησί καὶ ἔγραφε στὸν ἀδελφὸ του, τὸν κὺρ Πέτρο :

«Ἐχομε τέσσερα χρόνια νὰ ἔλθωμε σὲ σᾶς. Μὰ ἐφέτος, πρῶτα ὁ Θεὸς, μόλις κλείση τὸ σχολεῖο, λέγω νὰ στείλω τοὺς δικούς μου κοντά σου, νὰ περάσουν τὸ καλοκαίρι...»

Ὁ κὺρ Πέτρος ἦτο μεγαλύτερος ἀπὸ τὸν κὺρ Ἀλέκο. Στὰ μικρά του χρόνια εἶχε ταξιδεύσει ναύτης σὲ πολλὰ μέρη. Κάποτε ἐπῆγε καὶ μὲ σφουγγαράδικο. Ἰστερα ὅμως ἐγύρισε πάλι στὸ νησί, στὴν πατρίδα του, καὶ ἔγινε ψαράς. Τώρα δουλεύει συντροφικὰ μὲ δυὸ ἄλλους ψαράδες καὶ στέλλουν κάθε ἡμέρα τὸ πρᾶγμα στὴν ἀντικρινὴ στεριά.

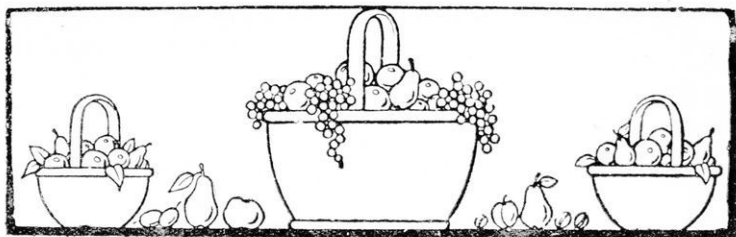
Ὁ κὺρ Πέτρος δὲν εἶναι πλούσιος, μὴ—δόξα νὰ ἔχη ὁ Θεὸς—μὲ τὴ δουλειά του ζῆ καλά, καὶ αὐτὸς καὶ ἡ γυναῖκα του καὶ τὸ παιδί του ὁ Μίμης.

Ὅταν ἐπῆρε τὸ γράμμα τοῦ ἀδελφοῦ του, ἐχάρηκε πολύ.

— Ἄς ἔλθουν μὲ τὸ καλό ! εἶπε. Τοὺς ἐπεθυμήσαμε. Τέσσερα χρόνια ἔχομε νὰ τοὺς ἰδοῦμε. Ἐκεῖνο τὸ μικρό, ἡ Φροσούλα, θὰ ἔγινε κοπέλλα πιά. Ἦτο, νά, τόση δά, μιὰ σταλιά, ὅταν τὴν ἔφεραν τὴν ἄλλη φορά. Ἄς ἔλθουν, νὰ φάγουν ψαράκι νὰ νοιώσουν πάλι τὰ χάρδια τῆς ἀκρογιαλιᾶς....

Στὰ μέσα τοῦ Ἰουνίου τὸ σχολεῖο τοῦ Γιαννάκη καὶ τῆς Φρόσως ἔκλεισε. Τὰ παιδιὰ ἐπροβιβάσθησαν μὲ πολὺ καλὸ βαθμὸ καὶ ἦσαν χαρούμενα γι' αὐτό. Χαρούμενος ἦτο καὶ ὁ Πάνος, ποὺ καὶ αὐτὸς ἐφέτος ἐπροβιβάσθηκε.

Ὁ κὺρ Ἀλέκος ἀμέσως ἄρχισε τὶς ἐτοιμασίες.

Μὲ τὸ πλοῖο.

1.

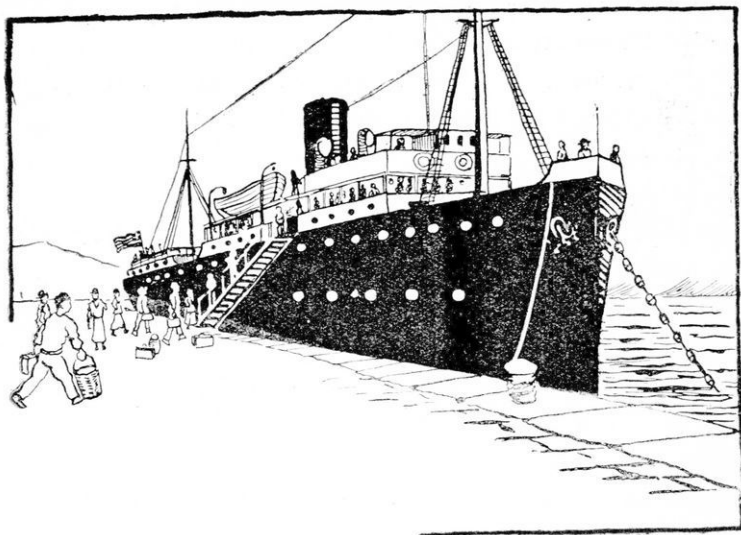
Ὅταν πιά ὄλα ἐτοιμάσθηκαν, ἦλθε ἓνα αὐτοκίνητο ἀπὸ τῆ στάση τοῦ τραίμ καὶ κατέβασε στὴν πόλη ὅλη τὴν οἰκογένεια τοῦ κυρ Ἀλέκου, ἀκόμη καὶ τὸν Τόπ.

Ὁ κυρ Ἀλέκος δὲν θὰ ἐπῆγαινε ὡς στὸ νησί, γιατί δὲν ἤμποροῦσε ν' ἀφήσῃ τὴ δουλειά του. Θὰ ἐγύριζε πίσω. Τέλη Αὐγούστου ὅμως θὰ ἐπῆγαινε νὰ καθίσῃ καὶ αὐτὸς καμμιάν ἐβδομάδα καὶ ὕστερα θὰ ἐγύριζαν ὄλοι μαζί.

Νά τὸ μεγάλο λιμάνι τῆς πόλης. Τρία βαπόρια εἶναι ἐτοιμα νὰ φύγουν ὡς στὸ μεσημέρι. Τί κίνηση καὶ τί φωνές! Οἱ ἐπιβάτες μὲ τίς βαλίτσες των βιάζονται νὰ βροῦν μιὰ βάρκα, νὰ ἀνεβoῦν ἐπάνω στὸ πλοῖο. Ἄλλοι σπρώχνονται ἀπὸ ἐδῶ, ἄλλοι ἀπ' ἐκεῖ παζαρεύουν νὰ ἀγοράσουν κάτι γιὰ τὸ ταξίδι. Λουκούμια, σταφύλια, ἀχλάδια, καρπούζια.

Τὸ πλοῖο, ποὺ εἶναι γιὰ τὸ νησί, εἶναι πλευρισμένο στὴν προκυμαία. Ἐχει μιὰ σκάλα καὶ ἀνεβαίνουν οἱ ἐπιβάτες. Ἀνεβαίνει καὶ ἡ οἰκογένεια τοῦ κυρ Ἀλέκου. Ὁ Τόπ εἶναι γεμάτος χαρά. Τρέχει ἐπάνω στὸ κατὰστρομα καὶ ὄλο γαυγίζει.

Ἡ ἡμέρα εἶναι πολὺ καλή, ὁ οὐρανὸς γαλανός. Καὶ στὴ θάλασσα εἶναι ἀπλωμένη ἡ γαλήνη. Τὸ ταξίδι γιὰ τὸ νησί δὲν εἶναι παραπάνω ἀπὸ τέσσερες ὥρες.

Ἐξαφνα τὸ πλοῖο σφυρίζει. Σφυρίζει τώρα γιὰ τρίτη φορά καὶ ἐτοιμάζεται νὰ σηκώσῃ τὴ σκάλα. Ὁ κύρ Ἀλέκος τοὺς ἀγκαλιάζει ὄλους, τοὺς φιλεῖ καὶ δακρυσμένος κατεβαίνει τὴ σκάλα.

Τὸ πλοῖο ἀρχίζει νὰ τραβᾷ ἐπάνω τὴν ἄγκυρα. Ὅλοι οἱ ἐπιβάτες εἶναι στὸ κατάστρωμα, στὴν πρύμη, καὶ χαιρετοῦν μὲ μαντήλια τοὺς δικούς των, ποὺ ἔμειναν στὴν προκυμαία καὶ κοιτάζουν λυπημένα.

2.

Τὸ πλοῖο εἶναι τώρα ἔξω ἀπὸ τὸ λιμάνι.

Πίσω του ἔρχεται καὶ τὸ δεύτερο βαπόρι, ποὺ ἔχει ξεκινήσει γιὰ πῶς μακρινὸ ταξίδι. Θὰ περάσῃ μεγάλη καὶ ἀνοιχτὴ θάλασσα αὐτὸ καὶ οἱ ἐπιβάτες του ἡμέρες ὀλόκληρες θὰ βλέπουν οὐρανὸ καὶ θάλασσα μοναχά.

Τὸ τρίτο βαπόρι ξεφορτώνει ἀκόμη ἐμπορεύματα σὲ μιὰ μαρούνα, ποὺ εἶναι πλάϊ του.

Ὁ Γιαννάκης καὶ ἡ Φρόσω ἔχουν τὰ μάτια των καρφωμένα στὴν προκυμαία. Μὰ τὸ πλοῖο ὄλο καὶ φεύγει πιὸ μακριά. Καὶ τώρα δὲν μποροῦν πιὰ νὰ ξεχωρίσουν τὸ πρόσωπο τοῦ πατέρα των.

Σὲ λίγο ἔστριψαν τὸν κάβο καὶ ἡ πόλη ἐχάθηκε ὁλό-τελα ἀπὸ τὰ μάτια των. Ἀναστέναξαν τότε καὶ ἐγύρισαν στὴ μητέρα των. Γρήγορα ὅμως ἄρχισαν νὰ ξεχνοῦν τὴ λύπη των, μὲ τίς ὁμορφιές τῆς θάλασσας καὶ μὲ τὰ λόγια τῆς μαμάς.

— Ὁ πατέρας θὰ μᾶς γράφει συχνά. Θὰ τοῦ γράφουμε καὶ ἐμεῖς. Καὶ στὸ τέλος θὰ ἔλθῃ καὶ ἐκεῖνος στὸ νησί, νὰ καθίσῃ μαζί μας.

Τὸ πλοῖο σχίζει τὰ νερὰ καὶ τὰ κάμνει νὰ ἀφρίζουν. Πίσω του πετοῦν οἱ ἄσπροι γλάροι, ποὺ κάποτε βουτοῦν μὲ ὀρμὴ στὴ θάλασσα, γιὰ ν' ἀρπάξουν κανένα ψαράκι. Ἐνα δελφίνι προβάλλει συχνὰ ἀπὸ τὰ νερὰ καὶ πάλι βουτᾷ γρήγορα, τρέχοντας πλάϊ στὸ πλοῖο.

Νά καὶ ἓνα ἄλλο βαπόρι, ποὺ ἔρχεται ἀντίθετα καὶ πάει γιὰ τὴν πόλη. Μόλις ἤλθαν κοντὰ τὰ δυὸ πλοῖα, ἀνέβασαν καὶ κατέβασαν τίς σημαίες των. Ἐχαιρέτισαν ἔτσι τὸ ἓνα τὸ ἄλλο, γιατί καὶ τὰ δυὸ ἦσαν ἐλληνικά.

3.

Κοντὰ μεσημέρι ἐφάνηκε τὸ νησί. Ἡ μηχανὴ σὲ λίγο ἔσταμάτησε καὶ τὸ πλοῖο ἄραξε ἔξω ἀπὸ τὸ λιμανάκι.

Μερικὲς βάρκες ἐπλεύρισαν καὶ ἐπῆραν τοὺς ἐπιβάτες. Ἦλθε καὶ ὁ κύρ Πέτρος μὲ τὴ δική του βάρκα καὶ ἐπῆρε τὴν κυρὰ Χρυσὴ μὲ τὰ παιδιὰ.

— Καλῶς σὰς ἐδεχθήκαμε! ἔλεγε ὁ κύρ Πέτρος καὶ ἔτρεμε λιγάκι ἡ φωνή του. Μαῦρα μάτια ἐκάμαμε νὰ σὰς ἴδοῦμε.

Ἐμπήκαν στὸ λιμανάκι τοῦ νησιοῦ. Τὸ λιμανάκι δὲν εἶναι ὅπως εἶναι τὸ λιμάνι ἐκεῖνο τῆς πόλης. Μερικὰ καΐκια μοναχὰ, καμμιά ψαρόβαρκα, καμμιά σκούνα, νανουρίζονται στὰ ἤσυχα νερά του.

Ἐκεῖνη τὴν ὥρα στὴν ἀκρογιαλιὰ ἦσαν μαζευμένα πολλὰ παιδιά καὶ ἔβλεπαν τοὺς ἐπιβάτες, ποὺ ἔβγαιναν. Παράπερα κάποιοι ἠλιοκαημένοι ψαράδες ἔρριχναν στὴ θάλασσα ἓνα φρεσκοδαμμένο καΐκι.

Νά καὶ τὸ μικρὸ καφενεδάκι τοῦ Μαστρομανώλη, ποὺ πηγαίνουν οἱ ψαράδες καὶ πίνουν φασκόμηλο κάθε αὐγῆ, περιμένοντας νὰ ἐξημερώσῃ, γιὰ νὰ τραβήξουν στὴ δουλειά των.

Ἡ θάρκα ἐζύγωσε σιγὰ σιγὰ στὸ μῶλο καὶ ὄλοι ἐπήδησαν ἔξω.

— Θεία, ἐφώνηξε ὁ Μίμης, ποὺ ἐπερίμενε στὸ μῶλο. Γιαννάκη, Φρόσω. Πόσον καιρὸ εἶχαμε νὰ σὰς ἰδοῦμε!

Ἐνα παλληκάρι, ποὺ τοῦ ἔγνεφε ὁ κὺρ Πέτρος, ἐπῆρε

τις βαλίτσες και ἔτρεξε ἔμπρός, γιά τὸ σπίτι, νὰ πάρῃ τὰ συχαρίκια.

— Καλῶς τὰ ἐδέχθηκες, κυρὰ Ζαφειρίτσα.

— Εὐχαριστῶ, εὐχαριστῶ.

Εἶναι καράβι αὐτό!

Πόσο διαφορετικὸ εἶναι τὸ σπίτι τοῦ θεοῦ Πέτρου! Ποῦ εἶναι ἐκεῖνο τὸ σπίτι τοῦ παπποῦ, ποῦ τὸ ἐτριγύριζαν μυρωδιὲς ἀπὸ ἄνθη και ἀπὸ θυμάρη! Ἐδῶ τὸ σπίτι τοῦ θεοῦ μυρίζει ψάρια και θάλασσα και κατράμι.

Μὰ δὲν μπορεῖ νὰ εἰπῇ κανεὶς. Ἔχει και αὐτὸ τὴν πρασινάδα του. Στὴ μικρὴ του αὐλή, ἐπάνω ἀπὸ τὸ πεζούλι, κρέμονται σωρός, ἀλλοῦ κοκκινωπὰ και ἀλλοῦ γαλάζια, τὰ χωνάκια, ποῦ τὰ χαδεύει περνώντας τὸ ἀεράκι τῆς θάλασσας.

Κάτω ἀπ' ἐκεῖ κἀθεταὶ ἡ κυρὰ Ζαφειρίτσα και κάμνει τὴ δουλειά της. Κάτω ἀπ' ἐκεῖ κἀθεταὶ και ὁ κύρ Πέτρος και διορθώνει τὰ δίκτυα και τὰ παραγάδια του. Κάτω ἀπ' ἐκεῖ ἐκάθισε τώρα και ἡ κυρὰ Χρυσὴ μὲ τὰ παιδιὰ της, νὰ ξεκουρασθῇ ἀπὸ τὸ ταξιδάκι.

Τὸ σπίτι εἶναι λίγο πιὸ ἐκεῖ ἀπὸ τὸ λιμάνη, μὰ πάντα ἐπάνω στὸ γυαλό. Καλοθεμελιωμένο, ἀντέχει σὲ κάθε ἄνεμο, ἀκόμη και στὴν πιὸ δυνατὴ σοροκάδα. Τὸ κύμα πηγαίνει και ἔρχεται κάτω ἀπὸ τὰ παράθυρά του και τραγουδεῖ.

Καμμιά φορά, ποῦ ὁ ἄφροδς τῶν κυμάτων ξεσπᾶ ἐπάνω του και τοῦ ραντίζει τὰ τζάμια, ὁ κύρ Πέτρος γελά και καμαρώνει.

— Αὐτό, λέγει, δὲν εἶναι σπίτι, εἶναι καράβη.

Και ὅλο κρυφοκαμαρώνει ὁ παλιὸς ἐκεῖνος ναύτης και ὕστερα θυμάται και κανένα ταξίδι του μὲ φουρτούνα και λέγει ἕνα σωρὸ ἱστορίες. Και λέγει πάντα στὸ τέλος τῆς ὁμιλίας του.

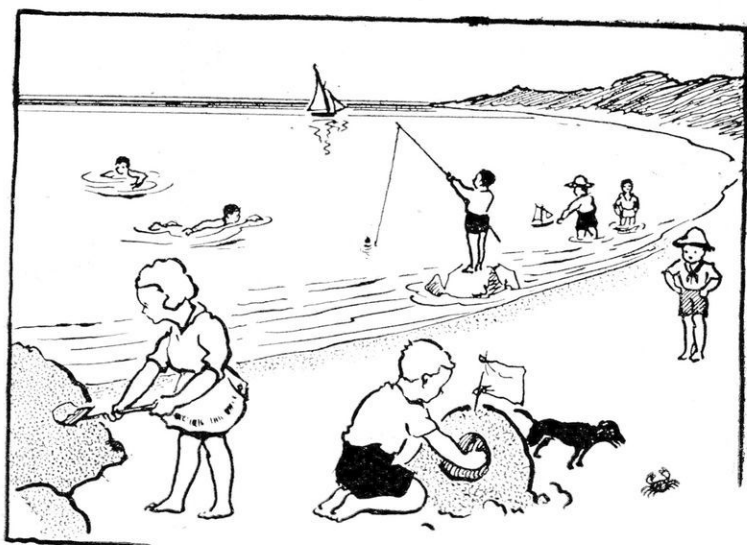

— Αὐτὰ ἔχει ἡ θάλασσα. Σοῦ ψήνει τὸ ψάρι στὰ γελίη.
Μὰ ὅταν πατήσης τὴ στεριά, πάει, τὰ ξέχασες ὅλα καὶ πάλι
γυρεύεις νὰ ταξιδεύσης. Ἔ! ὁ ἀδελφός μου θέβαια δὲν ἐγνώ-
ρισε τέτοια. Αὐτὸς ἐτράβηξε γιὰ τὴν πόλη, ἄφησε τὴ θάλασ-
σα, μὰ ἔγινε καὶ αὐτὸς ἓνας καλὸς νοικοκύρης. Ὁ Θεὸς ἄς
μοῦ τὸν ἔχη γερό.

Ζωὴ στὴν ἀκρογιαλιά.

Ὁ κὴρ Πέτρος κάθε πρωὶ φεύγει γιὰ τὸ ψάρευμα καὶ
τὰ παιδιὰ τὸν ξαναβλέπουν τὸ βράδυ μόνο.

Στὸ νησί ὁ Γιαννάκης καὶ ἡ Φρόσω δὲν φοροῦν τώρα τὰ
ροῦχα, ποὺ ἐφοροῦσαν στὸ σπίτι των. Φοροῦν κάτι ροῦχα
πὺρ παλιὰ καὶ ὅταν κατεβαίνουν στὴν ἀμμουδιά, βγάζουν
καὶ τὰ παπούτσια των. Μοναχὰ ὅταν πηγαίνουν σὲ μέρη,

πού οί πέτρες είναι κοφτερές, ή σέ μέγη, πού φυτρώνουν ἀγκάθια, μοναχά ἐκεί φοροῦν τὰ παλιά των παπούτσια. Ὁ ἥλιος τοὺς ἔχει μαυρίσει κιόλας. Ἀπὸ τὸ πρωὶ κατεβαίνουν στ' ἀκρογιαλὶ καὶ παίζουν ὅλη τὴν ἡμέρα μὲ τὴν ἄμμο, κάμνοντας σπιτάκια, πύργους, φούρνους. Μὰ κάποτε ἔρχεται καὶ κανένα κύμα καὶ τοὺς τὰ χαλᾶ ὅλα στὴ γραμμή.

Ἐκεὶ πού παίζουν, ἔρχονται καὶ ἄλλα παιδιὰ τοῦ νησιοῦ καὶ τότε πιά ὁ κόσμος ἀναστατώνεται ἀπὸ τίς φωνές καὶ τὰ τραγούδια. Ὅλα τὰ παιδιὰ ξεχωριστὰ ἀγαποῦν τὸ Γιαννάκη, γιατί τοὺς λέγει πολλὰ πράγματα, πού αὐτὰ δὲν τὰ ξέρουν. Τοὺς μαθαίνει καὶ ἓνα σωρὸ παιγνίδια.

Μὲ τὴ βοήθεια τῶν παιδιῶν τοῦ νησιοῦ, ὁ Γιαννάκης καὶ ἡ Φρόσω ἄρχισαν νὰ μαθαίνουν καὶ κολύμβι.

Ἡ Φρόσω ἔχει γεμίσει τὸ σπίτι τοῦ θεῖου της μὲ χιλιάδες χαλίκια καὶ κοχύλια. Καὶ ἡ μητέρα της τῆς δείχνει καὶ φτειάνει μ' αὐτὰ ἓνα σωρὸ ὁμορφα πραγματάκια.

Καμμιά φορά τὰ παιδιὰ μπαίνουν ὅλα σὲ φαρόβαρκες

καὶ τραβοῦν γυαλὸ γυαλὸ νὰ ψαρεύσουν. Κάτι πιάνουν πάν-
τα. Ἐκεῖνος ὁ γυαλὸς λὲς καὶ εἶναι εὐλογία Θεοῦ. Καὶ ὕστε-
ρα βγαίνουν στὴν ἄμμο, βάζουν δυὸ πέτρες κοντὰ κοντὰ καὶ
ἀνάβουν δυὸ τρία ξυλαράκια καὶ κάμνουν θρακιά. Καὶ ἐπά-
νω ἐκεῖ ψήνουν τὰ ψαράκια των ἢ κανένα καθούρι.

Ὁ Τὸπ δὲν λείπει ἀπὸ τὴν παρέα. Ὅλο μὲς στὴ θά-
λασσα τριγυρίζει, σὰν νὰ μὴ χορταίνῃ κολύμβι. Καὶ ὅλο
γαυγίζει χαρούμενα. Μὰ γαυγίζει καὶ ὅταν ἀκόμη τραγου-
δοῦν τὰ παιδιὰ. Σὰν νὰ θέλῃ καὶ αὐτὸς νὰ τραγουδήσῃ
μαζὶ των.

Στὴ θάλασσα.

Λάμπει ἡ θάλασσα πλατειὰ
καὶ θαμπώνει τὴ ματιά.
Τὰ στρωτὰ χαλίγια ἀσπρίζουν.
Κάπου κυματάκια ἀριὰ
νανουρίζουν τὴ στεριά
κι ὅλο ἀφρίζουν.

Κυματάκια ἄλλα περνοῦν.
Μαῦρες πέτρες τριγυροῦν
τάρογοτάξιδα τὰ φύκια.
Καὶ στὴν ἀμμουδιὰ στροτὰ
φρεσκοβάφονται γυρτὰ
δυὸ καίκια.

Ἄπ' τὸ πέλαγος χυτὴ
πλέει βαρκούλα φτερωτὴ
κι ἀσημόψαφα γεμάτη.
Δίκτυα τράβηξε βαριά.
Ἄ! καὶ φθάνει στὴ στεριά
μὲ τὸ μπάτη.

Γλάροι ἀφρούς ἀπ' τὰ φτερά
 ξετινάζουν μὲ χαρὰ
 κι εἶν' τ' ἀέρι μυροβόλο.
 Καὶ παιδάκια ἕνα σωρὸ
 σβέλτα πέφτουν στὸ νερὸ
 ἀπ' τὸ μῶλο.

Ψάρευμα μὲ τὸ καλαμίδι.

1.

Ἐνα πρωί, ὁ Γιαννάκης μὲ τὸ Μίμη ἐκίνησαν νὰ υπάγουν στὸ μῶλο γιὰ ψάρευμα.

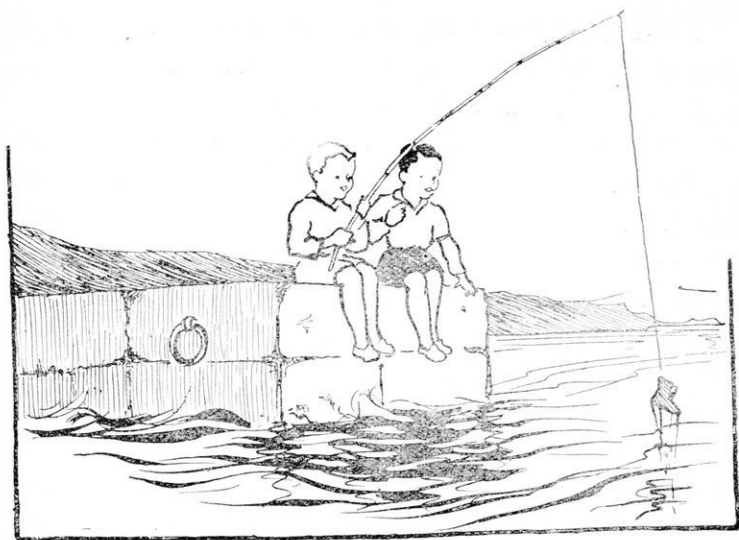
Ἄπὸ τὸ βράδυ εἶχαν βρεῖ φρέσκη γαρίδα γιὰ δόλωμα καὶ τὴν εἶχαν φυλάξει ὅλη νύκτα μέσα σ' ἕνα τενεκέ, μὲ θαλασσινὰ χόρτα.

Στὸ μῶλο ἐδιάλεξαν ἕνα μέρος, ποῦ εἶχε καθαρὰ νερά, καὶ ἐκεῖ ἐκάθισαν καὶ ἐτοίμασαν τὸ καθένα παιδί τὸ καλαμίδι του. Ἐνα καλάμι ἐλότισο καὶ στήν ἄκρη του δεμένη καλὰ τὴν ὄρμιά, ὡς τρεῖς ὀργυιές μακριά.

Τοῦ Μίμη ἡ ὄρμιὰ ἦτο ἀπὸ μεταξωτὴ κλωστή, τοῦ Γιαννάκη ἦτο ἀπὸ στριμμμένη ἀλογότριχα. Καὶ οἱ δυὸ ὄρμιες στήν ἄκρη των εἶχαν δεμένα μὲ μεταξότριχα ἀπὸ δυὸ ἀγκίστρια καὶ ἀπὸ ἕνα μολύβι, γιὰ νὰ βουλιάζουν γρήγορα στὴ θάλασσα.

Ὁ Μίμης ἤξερε νὰ βρίσκη τὴν καλὴ μεριά γιὰ ψάρευμα, γιατί πολλές φορές εἶχε πάει νὰ ψαρεύσῃ μὲ τὸν πατέρα του.

— Βλέπεις, Γιαννάκη; Ἐδῶ ποῦ εἶναι πέτρες, τὸ νερὸ δὲν ἔχει εὐάθος περισσότερο ἀπὸ δυόμιση ὀργυιές. Ἐδῶ τοιμπὰ καλὰ τὸ ψάρι. Βάλε τώρα δόλωμα στὸ ἀγκίστρι, νὰ κο-

πανίσω ἐγὼ ἓναν ἀχινό. Θὰ πετάξω τὰ κομμάτια του στὸ νερό, γιὰ νὰ τραβήξουν τὰ ψάρια.

Μὲ τὸ πέταμα τῶν κομματιῶν τοῦ ἀχينوῦ τὰ παιδιὰ ἔρριξαν καὶ τὴν πρώτη ριζιά. Ἐστάθηκαν ὕστερα περιμένοντας λίγη ὥρα. Πέρα, στ' ἀνοικτὰ, ἐπετοῦσαν καὶ ἐφώναζαν οἱ γλάροι. Καὶ πὺ ἀνοικτὰ ἐπερνοῦσαν οἱ ψαρὸβαρκες, γυρίζοντας στὸν κάβο ἀπὸ τὸ νυκτερινὸ ψάρευμα.

2.

— Τσιμπά !... ἐφώναξε ἑξαφνα ὁ Μίμης καὶ ἔσυρε γρήγορα τὸ καλαμίδι. Ἕνας κωβὶς ἐσπαρταροῦσε στὸ ἀγκίστρι του.

— Γειά σου, Μίμη ! εἶπε ὁ Γιαννάκης. Βάλ' τον μὲς στὸ καλάθι.

Μὰ νά, ποῦ ἐκτύπησαν καὶ στοῦ Γιαννάκη τὴν ὀρμιά ! Ἐτράβηξε ὁ Γιαννάκης καὶ τὸ ἀγκίστρι του ἔφερε ἐπάνω μὴ πέρκα.

Ὁ Μίμης τώρα δὲν ἐπρόφθανε νὰ δολώνῃ καὶ νὰ ρίχνῃ γρήγορα. Τὸ καλάθι ἐμισογέμισε ἀπὸ χάνους, σκορπιούς, γύλους, κωβιούς καὶ ἀπὸ ἄλλα πετρόψαρα.

— Σήκω τώρα, Γιαννάκη, νὰ ἀλλάξωμε θέση, εἶπε ὁ Μίμης. Νὰ πάμε λίγο πρὸ μακριά, νὰ ἰδῆς δουλειὰ ποὺ θὰ κάμωμε καὶ ἐκεῖ πέρα.

— Δὲν τὸ κουνῶ ἀπ' ἐδῶ! ἀποκρίθηκε ὁ Γιαννάκης. Ἄν δὲν φέρω ἐπάνω τσιπούρα, βῆμα δὲν κάμνω ἀπ' ἐδῶ.

— Τί λέγεις, καημένη; Οἱ τσιπούρες φαρεύονται μὲ φωμοτύρι. Ἔχεις φωμοτύρι;

— Ἄν δὲν εἶναι τσιπούρα, εἶπε πάλι ὁ Γιαννάκης, ἄς εἶναι καὶ κέφαλος.

Ὁ Μίμης ἐγέλασε.

— Ἄ, καὶ Τώρα τὴν ἔκαμες! εἶπε στὸ Γιαννάκη. Ὁ κέφαλος θέλει τεχνίτη ψαῖα καὶ ὄχι ἐμᾶς. Καὶ θέλει γιὰ δόλωμα ζύμη μὲ τυρί. Θαρρεῖς, πὼς ὁ κέφαλος εἶναι γιὰ τὰ χέρια μας!

— Καὶ ἐγὼ σοῦ λέγω, πὼς θὰ φέρω κέφαλο. Μὰ γιὰ στάσου. Νά, τσιμπᾶ, θαρρῶ... Ὡπ!

Ὁ Γιαννάκης ἐσήκωσε μὲ ὀρμὴ τὸ καλάμιδι. Ὁ Μίμης ἔβαλε τὰ γέλια. Στὸ ἀγκίστρι τοῦ Γιαννάκη ἦτο καρφωμένο ἓνα μικρὸ παλιοπάπουτσο.

Ἐσκινώντας νὰ ὑπάγουν παραπέρα, ἐγελοῦσαν τώρα καὶ οἱ δυὸ μαζὶ γιὰ τὸν κέφαλο, ποὺ ἔπιασαν.

Ἡ γριά μυλωνοῦ.

1.

Πρὸ ψηλά, ἐπάνω ἀπὸ τὰ σπίτια καὶ ἀπὸ τὰ μαγαζιά τοῦ γυαλοῦ, εἶναι μιὰ ρεματιά, κατάφυτη ἀπὸ ἄγρια χόρτα καὶ ἀπὸ δένδρα. Νερά πολλὰ τρέχουν ἐκεῖ ἀπὸ πολλὰς μεριῆς καὶ σμείγουν σ' ἓνα μικρὸ ποτάμι, ποὺ κυλᾶ καὶ γύνε-

ται πέρα, κατὰ τὰ βράχια, θγαίνοντας ὕστερα ἀπὸ μιὰ σπηλιὰ τῆς θάλασσας.

Στὴ ρεματιά, ποὺ τραγουδοῦν μερόνυκτα τὰ βατράχια, εἶναι καὶ ἓνας νερόμυλος. Μιὰ γριά κάθεται μέσα ἐκεῖ, πολὺ γριά, ποὺ χρόνια τώρα ἀλέθει τὸ ψωμί τῶν ψαράδων. Λέγουν πὼς εἶναι παραπάνω ἀπὸ ὀγδόντα χρονῶν ἢ γριά μωλωνοῦ, μὰ ἐκεῖνη βαστιέται καλὰ καὶ μπορεῖ νὰ περάσῃ τὴ βελόνα καλύτερα καὶ ἀπὸ ἓνα μικρὸ παιδί.

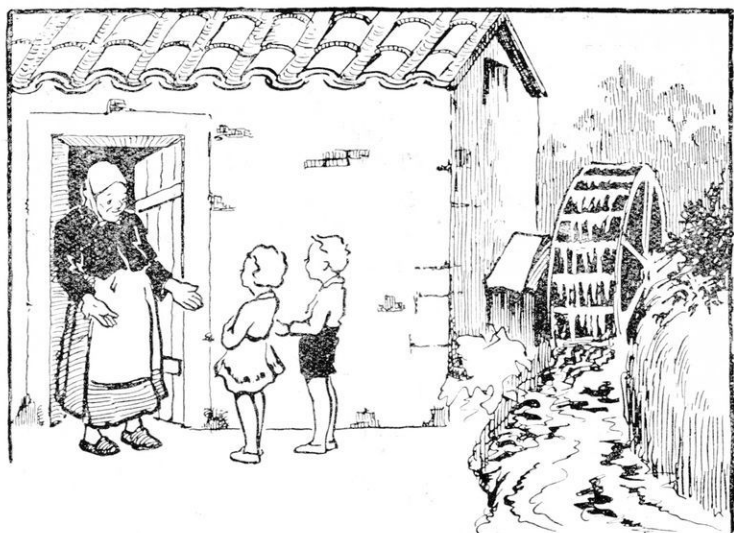
Δὲν εἶναι ψαράς, ποὺ νὰ μὴ τὴν ξέρῃ τὴ γριά τοῦ νερόμυλου. Τὸ χειμῶνα, ποὺ οἱ κακοκαιριὲς δὲν ἀφήνουν νὰ δουλεύσῃ κανεὶς, οἱ ψαράδες μαζεύονται ὅλοι στὸ μύλο τῆς καὶ κάθονται ὧρες νὰ ἀκούσουν καμμιὰ ἱστορία ἢ κανένα παραμῦθι τῆς. Καὶ αὐτὴ ἄλλο ποὺ δὲν θέλει πιά. Μπορεῖ νὰ σὰς μιλήῃ μερόνυκτα. Φθάνει ἐσεῖς νὰ μὴ νυστάζετε καὶ νὰ ἔχετε ὄρεξη νὰ ἀκούετε.

Τὰ περισσότερα παραμῦθια τῆς ἔχουν νὰ κάμουν μὲ νερά. Μὲ τὰ γλυκὰ νερά, μὲ τὰ ποτάμια, μὲ τὶς θρύσες, μὲ τὶς Νεραΐδες. Καὶ ὅταν τῆς μιλοῦν γι' αὐτὰ ποὺ λέγει, ἀπαντᾷ:

— Ἡ ζωὴ μου ἐπέρασε δίπλα στὸ νερὸ καὶ ἔγινε καὶ αὐτὴ ἓνα ποτάμι, ποὺ τρέχει. Καὶ ὅτι λέγω τώρα, ἔρχεται ἀπὸ τὸ νερό.

Ἀγαπᾷ πολὺ τὰ παιδιὰ. Μὰ καὶ τὰ παιδιὰ τοῦ νησιοῦ τὴν ἀγαποῦν πολὺ, γιὰ τὸς λέγει παραμῦθια καὶ καμμιὰ φορὰ τοὺς μοιράζει καὶ γαλέτες. Τέτοιες γαλέτες ἔδωκε καὶ στὸ Γιαννάκη καὶ στὴ Φρόσω, ὅταν ἐπρωτοπῆγαν μαζί μὲ τὸν Μίμη, νὰ ἰδοῦν τὸ νερόμυλο.

Ὁ Γιαννάκης δὲν τὴν εἶχε γνωρίσει τὴν ἄλλη φορὰ, ποὺ εἶχαν ἔλθει στὸ νησί, γιὰ τὸ τότε ἦτο πολὺ μικρός. Τώρα ὅμως, ποὺ τὴν ἐγνώρισε, θέλει κάθε τόσο νὰ τὴν βλέπῃ. Καὶ ὅλο τὴν ῥωτᾷ γιὰ διάφορα πράγματα.

2.

Χθές πάλι ὁ Γιαννάκης ἦτο στὸ μύλο μαζί με τὴν ἀδελφή του.

Ἡ μυλωνοῦ εἶχε καθίσει τὴ Φρόσω ἐπάνω στὰ γόνατά της καὶ τῆς ἔλεγε πολλὰ ὄμορφα πράγματα

— Νὰ ἀγαπᾶς, νὰ ἀγαπάτε τὰ δένδρα καὶ τὰ δάση, γιὰτὶ αὐτὰ μαζεύουν τὸ νερό, ποὺ πέφτει ἀπὸ τὸν οὐρανό.

Ἔπειτα τὴν ἐρώτησε :

— Θέλεις τώρα νὰ σοῦ εἰπῶ καὶ ἓνα τραγουδάκι γιὰ τὸ ποταμάκι μας ;

Θέλω, κυρούλα ! εἶπε ἡ Φρόσω.

Ἡ γερόντισσα ἄρχισε τότε νὰ κουνᾷ τὴ Φρόσω στὰ γόνατά της καὶ νὰ τῆς μурμουριζέη σιγὰ σιγὰ :

— Ποταμάκι μου καλό,
στάσου, σὲ παρακαλῶ.

— Δὲν μπορῶ νὰ μείνω πίσω,
πάω τὸ μύλο νὰ γυρίσω.

— Μὲς στὶς λαγκαδιές, ποὺ βρέχεις,
τί τραγούδια λὲς καὶ τρέχεις ;
— Τὸ δικό σου τὸ σκοπὸ
παίρνω καὶ τότε σκορπῶ.

— Ποταμάκι, τί εἶν' αὐτά,
ποὺ τὰ σέρονεις στ' ἀνοικτά ;
— Εἶναι φύλλα ἀπ' τὸ πλατάνι
καὶ βαροῦλες τὰ ἔχω κάνει.

— Στὸν ἀφρό σου πετραδάκια
σοῦ πετῶ καὶ λουλουδάκια.
Μπλοῦμι καὶ πίσω βιαστικός,
νὰ τὰ πιᾶσῃ ὁ βαθρακός.

Ἐνα παραμῦθι τῆς μυλωνοῦς.

1.

Μιά φορά, μέσα στή γῆ βαθιά, μιὰ σταγόνα νεροῦ ἦτο πολὺ στενοχωρημένη, γιατί δὲν ἔβλεπε τὸν ἥλιο. Καθὼς ἐπροχωροῦσε στὰ σκοτεινά, ἔνοιωσε κάποτε κοντά της μιὰν ἄλλη σταγόνα καὶ ὕστερα καὶ ἄλλες πολλές.

— Τί λέγετε ; τοὺς λέγει ἡ πρώτη σταγόνα. Τώρα, ποὺ ὅλες μαζί ἔχομε πολλή δύναμη, ἀνοίγομε μιὰ τρύπα ὡς ἐπάνω στή γῆ, νὰ ἴδουμε τὸ φῶς ;

— Ἀνοίγομε, εἶπαν οἱ ἄλλες.

Καὶ ἔκαμαν μιὰ τρύπα. Ἀμέσως τότε ἐφάνηκε ὁ γαλάζιος οὐρανὸς καὶ τὸ φῶς τοῦ ἥλιου τοὺς ἔδωκε χαρὰ καὶ ζωή.

Εἶδαν αὐτὸ κάποιες ἄλλες σταγόνες καὶ ἦλθαν καὶ αὐτὲς κοντὰ νὰ ἴδουν τὸν ἥλιο. Ἄρχισαν ὅλες μαζί νὰ τραγουδοῦν καὶ νὰ ἀνεβαίνουν, ὥσπου ἐβγήκαν ἐπάνω στή γῆ.

— Νά, μιὰ πηγούλα ! ἐφώναξαν μερικὰ παιδιὰ, ποὺ ἔπαι-

ζαν εκείνη την ώρα σ' εκείνο τὸ μέρος. Ἐλάτε νὰ πιούμε κρύο καὶ καθαρὸ νεράκι.

Ἔβαλαν τὶς φουχτες των καὶ ἤπιαν ἀπὸ τὸ νεράκι τῆς πηγούλας.

Μὰ τὸ νερὸ ὄλο καὶ ἔθγαινε καὶ ἐτραγουδοῦσε καὶ δὲν εἶχε τελειωμὸ. Ἄνοιξε τότε ἓνα αὐλάκι μέσα ἀπὸ τὰ χορτάρια καὶ ἄρχισε νὰ τρέχει ἐπάνω στὴ γῆ βιαστικὸ βιαστικό.

— ὦ, ἓνα ρυάκι! ἐφώναξαν τὰ λουλουδάκια, ποῦ ἦσαν σκορπισμένα στὰ χορτάρια. Στάσου, ρυάκι, μείνε μαζί μας ἔδῳ, νὰ παίξῃς μὲ μᾶς καὶ νὰ μᾶς δροσίσης.

— Ὅχι, ὄχι, δὲν μπορῶ νὰ σταθῶ! εἶπε τὸ ρυάκι. Πρέπει νὰ προχωρήσω.

Καὶ τὸ ρυάκι ἐπροχώρησε. Τὰ λουλουδάκια ἔσκυβαν ἀποπάνω του καὶ ἐκαθρεφτίζοντο καὶ καμμιὰ φορὰ τὸ ἐφιλοῦσαν.

2.

Καθὼς ἐπροχωροῦσε τὸ ρυάκι, ἓνα ἄλλο ρυάκι πιὸ μικρὸ ἦλθε κοντά του καὶ τοῦ εἶπε :

— Καλημέρα, ἀδελφάκι μου. Θέλεις νὰ μὲ πάρῃς μαζί σου ;

— Εὐχαρίστως! τοῦ ἀποκρίθηκε τὸ ἄλλο καὶ τὸ ἐπῆρε μαζί του.

Νὰ τώρα καὶ ἄλλα ρυάκια, ποῦ ἔρχονται νὰ ἐνωθοῦν μαζί μὲ τὰ πρῶτα. Τὸ νερὸ ἐπλάτυνε τώρα ἀκόμη περισσότερο καὶ ἔτρεχε μὲ πιὸ μεγάλη δύναμη, ποῦ ἐγύριζε ἀκόμη καὶ τὸ μύλο.

Τὸ εἶδαν οἱ ἄνθρωποι καὶ ἐφώναξαν :

— Κοιτάξτε. Τὸ ρυάκι ἔγινε ποτάμι. Δὲν μπορούμε τώρα νὰ περάσωμε ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος στὸ ἄλλο. Νὰ θάλωμε δυὸ δοκάρια καὶ νὰ κάμωμε ἓνα γεφυράκι.

Τὸ ποτάμι ὄλο καὶ ἐμεγάλωνε, ἐμεγάλωνε, γιὰτὶ μαζί του ἐπῆγαν καὶ ἐνώθησαν καὶ ἄλλα ρυάκια καὶ ἄλλα ποτά-

μια. Έγινε ένας μεγάλος ποταμός. Σ' αυτόν οι άνθρωποι έκτισαν ένα μεγάλο γεφύρι πέτρινο. Μά έκαμαν και ένα πλοίο και τὸ έρριξαν στὸ νερό. Τὸ πλοίο εφόρτωνε εμπορεύματα και τὰ έφερνε κάτω, σὲ μιὰ μεγάλη πολιτεία, πὸν ήτο κοντὰ στὴ θάλασσα.

Σ' αὐτὴ τὴ θάλασσα επήγαινε και εχύνετο ὁ ποταμός. Στὴν ἴδια θάλασσα εχύνοντο και ἄλλοι ποταμοί, πὸν κατέβαιναν ἀπ' ἄλλα μέρη.

Ὁ ήλιος εἶδε ὅλες τὶς σταγόνες, πὸν έπεσαν μέσα στὴν ἀπέραντη θάλασσα. "Εστειλε τότε τὶς ἀκτίνες του, εζέστανε τὶς σταγόνες, τὶς ανέβασε στὸν οὐρανὸ και τὶς έκαμε σύννεφα. Τὰ σύννεφα εγιναν βροχὴ και ὅλες οἱ σταγόνες έπεσαν πάλι στὴ γῆ και επήγαν βαθιά, για νὰ ανταμωθοῦν ξανά ὅλες μαζί και νὰ κάμουν τὸ ἴδιο μεγάλο ταξίδι.

Ἐμπρός στον κίνδυνο.

Ὁ Γιαννάκης εἶχε τάξει στὰ παιδιά τοῦ νησιοῦ νὰ τοὺς κάμῃ ἓνα βράδυ Καραγκιότση.

Ἔστησε λοιπὸν μιὰ σκηνοῦλα ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι καὶ ἔμπρός της ἐτέντωσε ἓνα παλιὸ σινδονάκι τῆς θείας του. Ἔστειλε καὶ τὸν Μίμη νὰ ἀγοράσῃ δυὸ κεριά, γιὰ νὰ ἀνάψῃ ἀπὸ μέσα, νὰ κάμῃ μὲ τοὺς ἥσκιους τῶν χειρῶν του τὰ ἀνθρωπάκια. Θὰ ἐπαράστανε «Τὸ Κολλητήρι, ποὺ ἔφαγε ξύλο».

Ὁ Γιαννάκης θὰ ἴμποροῦσε νὰ κάμῃ καὶ καλύτερο Καραγκιότση. Μὰ δὲν εἶχε ἀρκετὰ χαρτόνια νὰ κόψῃ καὶ νὰ κάμῃ τὰ πρόσωπα, ποὺ τοῦ ἐχρειάζοντο. Εἶχε ὅμως γράψῃ νὰ τοῦ στείλῃ ὁ πατέρας του τέτοια πολλὰ.

Ὅταν ὁ Γιαννάκης ἐτελείωσε τὴ σκηνὴν, εἶπε στὴν ἀδελφή του.

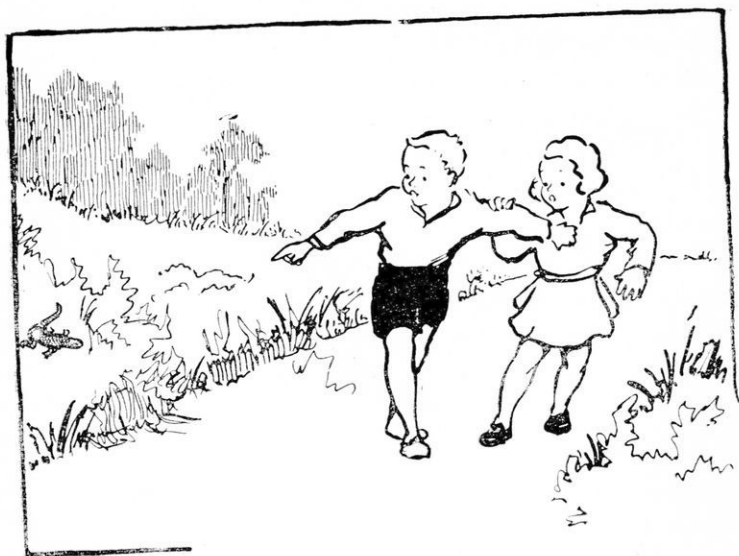
— Πρέπει νὰ τὴ στολίσωμε τώρα καὶ μὲ μερικὰ κλαδιά. Ἔρχεσαι μαζί μου, νὰ πᾶμε νὰ φέρωμε;

Ἡ Φρόσω ἔτρεξε μαζί του.

Εἶχαν προχωρήσει καὶ οἱ δυὸ ὡς στὴ ρεματιὰ, πίσω ἀπὸ τὸ νερόμυλο, σ' ἓνα μέρος, ποὺ εἶχε πολὺ πυκνὴ πρασινάδα.

Ἐξαφνα, πλάι σὲ μιὰ μεγάλη πέτρα, ὁ Γιαννάκης ἐστάματῃ ἀπότομα, σὰν κάτι νὰ τὸν ἐκάρφωσε στὴ γῆ. Ἐνα παράξενο ζῶο ἐφάνηκε μπροστά του, ποὺ ποτὲ δὲν τὸ εἶχε ξαναδεῖ. Μόνο τὴν εἰκόνα του ἐθυμάτο ἀπὸ κάποιον βιβλίον του.

— Στάσου! ἐφώνηξε στὴν ἀδελφή του, κατακίτρινος ἀπὸ τὸ φόβο του.

— Τί είναι; ἐρώτησε ἐκείνη ξαφνιασμένη.

— Ένας κροκόδειλος! Σώπα!

— Ποῦ;

— Νά, ἐκεῖ. Κοίτα πῶς μᾶς βλέπει!

— Φοβάμαι! εἶπε ἡ Φρόσω καὶ ἄρχισε νὰ τρέμει.

Ὁ Γιαννάκης μὲ ἀπόφαση ἐπροχώρησε ἀκόμη δυὸ βήματα καὶ ἐστάθηκε ἔμπρὸς ἀπὸ τὴν ἀδελφή του. Ἄ! πῶς ἐθυμήθηκε γιὰ μιὰ στιγμή τὰ λόγια τῆς μητέρας του «Γιαννάκη, παιδί μου, πρόσεχε τὴν ἀδελφή σου». Γιὰ τί; Γιὰ τί τώρα νὰ τὴν πάρη μαζί του ὡς ἐκεῖ ἐπάνω;

— Φεύγα! τῆς λέγει. Γύρισε γρήγορα στὸ σπίτι. Θὰ φύγω ὕστερα ἀπὸ σένα ἐγώ!

Μὰ τὴν ἴδια στιγμή ἐπρόβαλε ἀπὸ ἓνα μονοπάτι ἡ γριά μωλωνοῦ.

— Μὴν τρομάζετε, παιδιά μου, εἶπε. Αὐτὸ εἶναι ἓνα ἄκακο ζῶο. Κανένα δὲν πειράζει. Εἶναι σαύρα.

Ἄνασσε δὲ Γιαννάκης. Ἀγκάλιασε τὴν Φρόσω, τὴν ἔσφιξε στὸ στήθος του καὶ τὴν ἐφίλησε.

Καθὼς ἡ μυλωνοῦ ἐξακολουθοῦσε τὸ δρόμο της, ἐγύρισε μιὰ στιγμή καὶ εἶπε :

— Αὔριο, παιδιά, πίσω ἐδῶ στὰ χωράφια θὰ θερίσουν.
"Ἄν θέλετε, νὰ πάτε καὶ σεῖς νὰ ἰδῆτε.

Στὸ χωράφι τοῦ κυρ Νικολῆ.

1.

Πρῶτὸ πρῶτὸ μὲ τὴν δροσιά, ἡ κυρὰ Ζαφειρίτσα, ἡ κυρὰ Χρυσὴ καὶ τὰ τρία παιδιὰ ἐξεκίνησαν γιὰ τὰ χωράφια.

Ἡ κυρὰ Ζαφειρίτσα ἔλεγε :

— Θὰ πάμε νὰ καθίσουμε κάτω ἀπὸ μιὰ μεγάλη γέρικη ἐλιά. Εἶναι κοντὰ στὸ χωράφι τοῦ ἀδελφοῦ μου, τοῦ Νικολῆ, ποὺ καὶ αὐτὸς θερίζει σήμερα. Θὰ μείνωμε ἐκεῖ ὅλη τὴν ἡμέρα.

Καθὼς ἐπροχωροῦσαν, εἶδαν στὸ δρόμο μεγάλη κίνηση. "Ἄλογα ἢ κάρρα, φορτωμένα μὲ δεμάτια ἐτραβοῦσαν στ' ἀλώνια. "Ἄλλα πάλι ἐγύριζαν ἄδεια καὶ ἐπήγαιναν ξανά νὰ φορτώσουν.

"Ὅταν ἐφθασαν στὸ χωράφι τοῦ κυρ Νικολῆ, στὴν ἀρχὴ δὲν εἶδαν οὔτε τοὺς ἐργάτες του οὔτε τὸν ἴδιο. Μόνο τὰ ταγάρια των εἶδαν κρεμασμένα στὴν ἐλιά. "Ἐξαφνα ὅμως ἐφύσηξε τὸ πρῶνὸ ἀεράκι καὶ ἔκαμε τὰ ψηλὰ καλάμια τοῦ σι-

ταριοῦ νὰ γείρουν ὅλα ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά, σὰν νὰ ἦτο θάλασσα, ποὺ ἐκυμάτιζε χρυσή. Τότε μόνο ἐφάνηκαν τὰ κεφάλια ἐκείνων, ποὺ ἦσαν σκυμμένοι καὶ ἐθέριζαν.

Τὸ ταγάρι μὲ τὸ φαγητὸ ἢ κυρὰ Ζικφειρίτσα τὸ ἐκρέμασε στὴν ἴδια γέριχη ἐλιά, ποὺ ἦσαν καὶ τὰ ἄλλα κρεμασμένα. Ὑστερα ἐπροχώρησαν ὅλοι στὸ χωράφι.

Οἱ θεριστάδες ἐκρατοῦσαν κάτι γυαλιστερά δρεπάνια. Ἐσκυβαν στὴν ἀράδα, ἀγκάλιαζαν μὲ τὸ ἓνα χέρι τὰ στάχυα καὶ μὲ τὸ ἄλλο, ποὺ ἐκρατοῦσε τὸ δρεπάνι, χράπ, τὰ ἐθέριζαν. Τὰ στάχυα ἐγερναν καὶ ἐπεφταν σωρειασμένα στὴν ἀγκυλιὰ τοῦ θεριστῆ, ποὺ μὲ κλαμάκια σιταριοῦ τὰ ἔδενε καὶ τὰ ἔρριχνε κάτω.

Τὰ κίτρινα αὐτὰ χερόβολα τὰ ἔπαιρναν ὕστερα οἱ γυναῖκες καὶ τὰ ἔκαμναν δεμάτια.

Ἔτσι σιγὰ σιγὰ τὸ χωράφι ἀδειάζε καὶ οἱ ἐργάτες σκυμμένοι ἐπροχωροῦσαν. Καὶ ὁ ἥλιος, ποὺ ὄλο καὶ ἀνέβαινε στὸν οὐρανό, τοὺς ἔψηνε τὴ ράχη.

Ἦλθε τὸ μεσημέρι καὶ ἐκάθισαν ὅλοι νὰ φάγουν κάτω ἀπὸ τὴ μεγάλη ἐλιά. Ἄδειασαν ὅλοι τὰ ταγάρια των. Τὰ παιδιὰ κάθε τόσο ἐπήγαιναν καὶ ἐκουβαλοῦσαν ἀπὸ μιὰ βρύση νερό. Καὶ καθὼς ἐπήγαιναν καὶ ἤρχοντο, ἐτραγουδοῦσαν:

Στὰ χωράφια, μεσημέρι, μὲ τὴν ἀντηλιά,
πάνω κάτω οἱ θεριστάδες δρῶνουν στὴ δουλειά.
Βλογημένος πάντα ὁ κόπος κι ἡ δουλειὰ τιμῆ.
Ὅλη ἡ χώρα περιμένει τὸ γλυκὸ ψωμί.

Δές, στὸν ἥλιο τὰ δρεπάνια λάμπουν περισσά.
Χράπ, τὰ στάχυα μεστωμένα στρῶνονται χρουσά.
Καλομελετοῦν τ' ἀγόρια, τραγουδοῦν οἱ νιές
κι ἄλλοι κουβαλοῦν δεμάτια, φτειάνουν θημωνιές.

Τώρα ἐστρώσανε νὰ φᾶνε κάτω ἀπ' τὴν ἐλιά.
Πᾶν' τὰ βώδια γιὰ νὰ πιοῦνε πέρα μιὰ σταλιά.
Κι ὁ σπουργίτης παιγνιδιάρης, ποὺ ἠῤορε τὸν καιρό,
χαμηλώνει κι ἓνα στάχυ παίρνει ἀπ' τὸ σωρό.

Ἰστερα ἀπὸ τὸ φαγητὸ οἱ ἐργάτες ἄρχισαν πάλι τὴ δουλειὰ των. Τώρα εἶχαν περισσότερη ὄρεξη γιὰ δουλειὰ καὶ ἐτραγουδοῦσαν καὶ αὐτοὶ τραγούδια τοῦ νησιοῦ των. Μὰ καὶ ὁ τζίτζικας ἀπὸ τὸ δένδρο δὲν ἐπήγαινε πίσω στὸ τραγούδι.

Οἱ γυναῖκες ἐσώρειαζαν τὰ δεμάτια καὶ ἔκαμναν τόσες θημωνιές στ' ὀλοστρόγγυλο ἀλώνι τοῦ κύρ Νικολῆ, ποὺ ἦτο λίγο παραπέρα. Οἱ θημωνιές θὰ ἔμεναν ἔτσι ἐκεῖ κάμποσες ἡμέρες, ὥσπου νὰ ξεραθοῦν στὸν ἥλιο τὰ στάχυα. Ἰστερα θὰ ἄρχιζε πάλι ἄλλη δουλειὰ μὲ τὸ ἀλώνισμα.

Μιά στιγμή ὁ κύρ Νικολῆς ἦλθε κοντά στα παιδιά. Τὰ ἔπιασε ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τοὺς εἶπε :

— Τὸ βλέπετε αὐτὸ τὸ χωράφι, παιδιά ; Μὲ τὸν ἰδρώτα μου τὸ ἔκαμα. Νά, ἀπ' αὐτὸ ἐδῶ τὸ κομμάτι ἀρχισα. Καὶ ὕστερα ἐδούλευα, ἐδούλευα καὶ τὸ ἐμεγάλωσα καὶ τὸ ἔκαμα ἔτσι, ὅπως τὸ βλέπετε σήμερα.

Μὲ τὴ δροσιὰ τὸ θέρισμα εἶχε τελειώσει. Καὶ τὸ βραδινὸ ἀεράκι δὲν εὐρήκε πιά οὔτε ἓνα στάχυ ὀρθὸ νὰ παίξῃ μαζί του καὶ νὰ τραγουδήσῃ. Μοναχὰ ὁ τζιτζικας κάπου κάπου ἐτραγουδοῦσε ἀκόμη καὶ οἱ γρύλοι ἀρχίζαν τώρα τὸ ἀδιάκοπο «Κρί, κρί, κρί...».

Οἱ ἠλιοκαημένοι ἐργάτες ἔφευγαν πιά καὶ μαζί των ἐξεκινοῦσαν γιὰ τὸ σπίτι καὶ ἡ κυρὰ Ζαφειρίτσα, ἡ κυρὰ Χρυσὴ καὶ τὰ παιδιά.

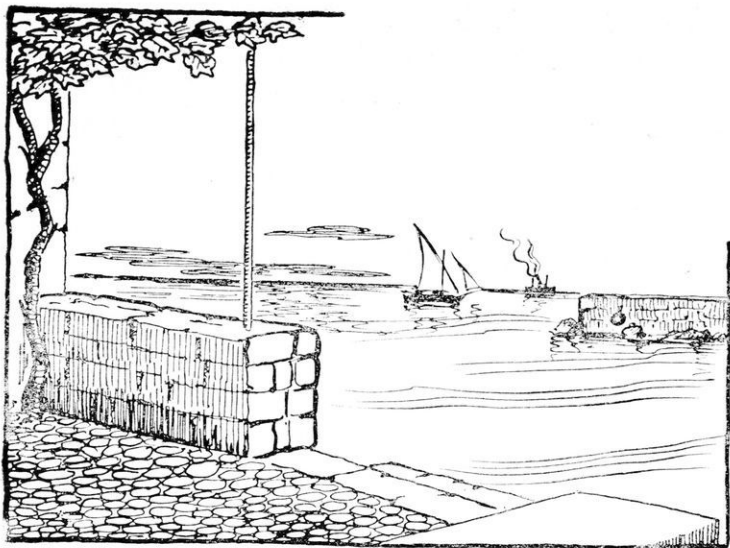

Ἡ βάρκα μὲ τὸ ρόδινο πανάκι.

Πολλὲς φορές τὰ βράδια, ἐμαζεῦοντο ὅλοι στὴν αὐλὴ καὶ ἀρχίζαν νὰ λέγουν ἓνα σωρὸ πράγματα.

Ἀπόψε, πρὶν βουτήξῃ ὁ ἥλιος στὴ θάλασσα, ὁ Γιαννάκης μὲ τὸ Μίμη εἶχαν καθίσει στὸ πεζούλι καὶ ἔγραφαν γράμματα. Εἶχαν ν' ἀπαντήσουν στὸν πατέρα, στὸν παπποῦ, ἀλλὰ καὶ στὸν Πᾶνο ἀκόμη, ποῦ καὶ αὐτὸς ἔγραφε συχνὰ στὸ νησί.

Ἐξάφνα τὸ πλοῖο, ποῦ ἦτο ἀραγμένο ἔξω ἀπὸ τὸ λιμα-

νάκι, ἐσφύριξε καὶ σὲ λίγο ἐξεκινούσε καπνίζοντας, γιὰ νὰ ἀνοιχθῆ στὸ πέλαγος.

Τὰ παιδιὰ ἐσταμάτησαν τὸ γράψιμο καὶ ἐκοίταζαν τὴ θάλασσα.

Τὴν ἴδια στιγμή, μιὰ δάσπρη ὀμορφὴ βάρκα, μὲ ρόδινο πανάκι μισοφουσκωμένο, ἐφάνηκε νὰ περνᾷ γιὰλὸ γιὰλὸ.

— "Ὄμορφὴ βάρκα! εἶπε ὁ Μίμης. Εἶναι τοῦ καπετὰν Μάρκου. Σήμερα ἦλθε ἡ οἰκογένειά του ἐδῶ καὶ θὰ μείνῃ κανένα μῆνα στὸ σπίτι μας.

Ἀπὸ τὴ βάρκα ἀκούσθηκε τώρα ἓνα τραγούδι.

Ἔγια μόλα. Κῦμα,
 σούρουλο γλυκό,
 τὸ κουπὶ στὸ χέρι.
 Λάμνεται καὶ ἡ βάρκα
 πάει σὰν μαγικὸ
 κι ἄσπρο περιστέρι.

Στὸ γιὰλὸ φαντάζου
 τῶρα πὶὸ θολὰ
 τ' ἄλμυρὰ τὰ φύκια.
 Γλάρε, τὸ σκοπὸ μας
 φέρ' τον ἀπαλὰ
 στ' ἄλλα τὰ καῖκια.

Πρὸς τὴ δύση ἢ φλόγα
 σβήνει τοῦρανοῦ
 κι ἡ βραδεῖά προβαίνει.
 Λίγο κι ἀπ' τὴ ράγη
 πίσω τοῦ βουνοῦ
 τὸ φεγγάρι βγαίνει.

Ἡ βάρκα μὲ τὸ ρόδινο πανάκι ἐγλίστρησε σὲ λίγο καὶ ἐκρύφθηκε πίσω ἀπὸ τὸ μῶλο.

Τὸ πλοῖο, ποῦ χάνεται.

Εἶχε δύοσι πιά ὁ ἥλιος καὶ τὸ φεγγάρι ἐπρόβαλε ὀλο-
 στρόγγυλο πίσω ἀπὸ τὸ μικρὸ βουνὸ τοῦ νησιοῦ. Πῶς ἄλλαξε
 κίτρινος χίλια χρώματα ἡ θάλασσα!

— Κοίταξε, Μίμη! ἐφώναξε ἔξαφνα ὁ Γιαννάκης. Τὸ
 πλοῖο ὄλο καὶ χάνεται. Λίγο πρὶν ἐβλέπαμε ἀκόμη τὸ
 σκάφος του. Τώρα κοντεύουν νὰ χαθοῦν καὶ τὰ κατάρτια του.

Τὰ παιδιὰ ἀνέβηκαν στὸ πεζούλι νὰ ἴδου ν καλύτερα.
Ὁ Γιαννάκης εἶπε πάλι.

— "Ἄν εἶχαμε γυαλιά, σὺν ἐκεῖνα ποὺ εἶδα στὸ πλοῖο, ὅταν ἐρχόμαστε, θὰ τὸ ἐβλέπαμε τώρα.

Ἐκεῖνη τῇ στιγμῇ νὰ καὶ ὁ κύρ Πέτρος. Ἐπέταξε τὸ καλάθι, ποὺ ἐκρατοῦσε μὲ τὰ παραγάδια, σὲ μιὰ γωνιὰ καὶ ἐκάθισε σ' ἓνα σκαμνί.

— "Ἐ, Γιαννάκη μου, εἶπε. Νομίζεις λοιπόν, πὼς θὰ ἤμποροῦσες νὰ ἴδῃς ἐκεῖνο τὸ βαπόρι, ἂν εἶχες γυαλιά;

— "Ἐτσι ἐνόμισα, θεῖε. Ξέρω καὶ ἐγώ;

— Ἐσὺ τί λέγεις, Μίμη;

— Ἐγώ, εἶπε ὁ Μίμης, ξέρω ἀπὸ τὸ βιβλίό μου, πὼς ἔταν ἓνα πλοῖο ξεμακραίνη στὸν δρίζοντα, χάνεται πρῶτα τὸ κάτω μέρος ἀπὸ τὸ σκάφος του, ὕστερα τὸ ἐπάνω καὶ τελευταῖα χάνονται τὰ κατάρτια. Καὶ αὐτὸ γίνεται, γιὰτὶ ἡ γῆ εἶναι στρογγυλή.

— Ποῦδ σωστά, εἶπε ὁ κύρ Πέτρος. Ἡ γῆ εἶναι στρογγυλή σὺν τὸ τόπι τῆς Φρόσως. Θέλετε νὰ τὸ καταλάβετε καλύτερα; Πάρετε τὸ τόπι τῆς Φρόσως καὶ βάλτε ἐπάνω δυὸ μερμηγκάκια. Ἄν τὸ ἓνα μερμηγκάκι μένη ἀκίνητο καὶ τὸ ἄλλο περπατῇ, γρήγορα ἐκεῖνο, ποὺ μένει ἀκίνητο, θὰ χάσῃ ἀπὸ ἐμπρὸς του τὸ ἄλλο, γιὰτὶ τὸ τόπι ἔχει καμπυλωτὴ ἐπιφάνεια. Τὸ ἴδιο γίνεται καὶ στὴ γῆ. Τὸ ἓνα μερμηγκάκι εἶστε σεῖς καὶ τὸ ἄλλο εἶναι τὸ βαπόρι, ποὺ κινεῖται ἐπάνω στὴν καμπυλωτὴ θάλασσα.

Νὰ τώρα καὶ ἡ κυρὰ Ζαφειρίτσα μὲ τὴν κυρὰ Χρυσώ. Ἡ κυρὰ Ζαφειρίτσα φέρνει ἓνα φανάρι ἀναμμένο καὶ τὸ κρεμᾷ ἐπάνω στὸ πεζούλι.

Ἐκεῖνη τὴν ὥρα ἐφάνηκε νὰ γυρίζῃ πάλι ἀπὸ τὸ μῶλο ἡ ἐλάσπρη βάρκα τοῦ καπετὰν Μάρκου.

Τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ ἔπεφτε καὶ ἀσήμωνα τὰ νερὰ τῆς πλώρης τῆς καὶ ἐφώτιζε τὸ ρόδινο πανάκι τῆς. Καὶ ὁ μπάτης,

ἀπαλός, ἔφερνε ὡς στήν ἀγλή τοῦ κῆρ Πέτρου τὸ γλυκὸ τρα-
γούδι :

Στὴ συρμὴ τῆς πρῶμης
 νανουρίζει ἀριὰ
 τ' ἀφρισμένο κῆμα.
 Πάρετε, πνοοῦλες,
 πάλι στὴ στεριὰ
 νὰ μᾶς πᾶτε πρῶμα.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1	Ὁ χρυσὸς ἥλιος ἐξύπνησε	Σελ. 3
2	Δὲν θὰ τὸ σπάσω, μαμὰ	» 6
3	Ἡ πρώτη ἡμέρα τοῦ σχολείου	» 9
4	Πρὶν ἀπὸ τὸ παιγνίδι ἢ δουλειὰ	» 13
5	Ὁ Πᾶνος χάνει τοὺς βώλους του	» 15
6	Τὸ φθινόπωρο	» 19
7	Τὰ χελιδόνια	» 21
8	Ὁ Ἥλιος, ὁ Ἀέρας καὶ ἡ Βροχὴ	» 22
9	Στὴν ἐκκλησία	» 25
10	Ἡ καμπάνα	» 29
11	Τοῦ πατέρα τὸ ἐργαστήριο	» 30
12	Ὁ πιστὸς φύλακας	» 33
13	Ἡ Ἀσπρούλα	» 38
14	Δυὸ γατοῦλες	» 40
15	Πρωτοβρόχια	» 41
16	Ὅλη ἡ γῆ εἶναι διψασμένη	» 43
17	Ἡ σπορά	» 44
18	Ὁ Βασίλης ὁ Σιδηρόδρομος	» 45
19	Γρηγόρος γυρισμὸς	» 47
20	Ἡ Φρόσω στὸ κρεββάτι	» 50
21	Τὸ λουλούδι, πὺν χαρίζει ὁμορφιά	» 51
22	Μοῦ ἐκόστισε πολὺ αὐτό, πὺν ἔκαμα	» 54
23	Τὸ γράμμα τῆς γιαγιάς	» 55
24	Ὁ Γιαννάκης στέλλει τὸ γράμμα του	» 56
25	Κοντὰ στὴ φωτιά	» 58
26	Ἐνα κουδούνι γιὰ τὴ γάτα	» 59
27	Ἔρχεται ἡ γιαγιά	» 61

28	Ἡ καλή γιαγιά	Σελ.	62
29	Ταξιδάκι με τὸ τραίμ	»	63
30	Μέσα στὸ θόρυβο τῆς πόλης	»	66
31	Τὸ κόκκινο μπαλόκι	»	67
32	Παραμονὴ Χριστουγέννων	»	70
33	Χριστούγεννα	»	74
34	Πέφτει χιόνι	»	75
35	Χιονοπόλεμος	»	76
36	Τὰ παιδιά καθαρίζουν τοὺς δρόμους	»	77
37	Ἡ γιαγιά ἀνησυχεῖ	»	79
38	Ἡ χελώνα καὶ οἱ ἀγοιόπαπιες	»	80
39	Ἡ σκάλα ἀνάποδα	»	82
40	Ἡ γιαγιά ἐγύρισε στὸ χωριό	»	82
41	Πάλι λιακάδες	»	84
42	Τὰ ἑπτὰ ἀδελφάκια	»	86
43	Τὰ γενέθλια τῆς Μερόπης	»	87
44	Τὰ χελιδόνια ξαναγυρίζουν	»	91
45	Μὴν παραξενεύεσαι, παιδί μου,	»	94
46	Τὸ φασόλι	»	95
47	Στὸν κῆπο τοῦ σχολείου	»	97
48	Μικρούλικα ζῶα μέσα στὸν κῆπο	»	99
49	Πεταλουνδίτσα	»	102
50	Ἑθνικὴ Ἑορτὴ	»	103
51	Μὲ τὸ σιδηρόδρομο	»	104
52	Τὸ σπῆτι τοῦ παλποῦ	»	107
53	Ἡ λάμπα τοῦ πετρελαίου	»	108
54	Ξημέρωμα στὸ χωριό	»	109
55	Τὰ παιδιά ξυπνοῦν	»	112
56	Μὲ τὸ ἄλογο	»	114
57	Ὁ ἐπιτάφιος	»	116
58	«Χριστὸς ἀνέστη»	»	118
59	Ἡ Λαμπρὴ	»	120

60	Ὁ παλποῦς στέλλει ν' ἀλέση σιτάρι . . . Σελ.	121
61	Ὁ κὺρ Γιώργης εἶχε διάθεση »	123
62	Στὸ μικρὸ δάσος »	125
63	Ἡ Φώτω ἡ βοσκοπούλα »	127
64	Τὸ κατόρθωμα τοῦ Τὸπ »	129
65	Τὰ δυὸ ρυάκια »	131
66	Νά ἡ Προτομαγιά »	132
67	Κεράσια ἀπὸ τὸ περιβόλι μας »	133
68	Ἐτοιμασίες γιὰ τὸ νησί »	135
69	Μὲ τὸ πλοῖο »	136
70	Εἶναι καράβι αὐτό! »	140
71	Ζωὴ στὴν ἀχρογιαλιά »	141
72	Στὴ θάλασσα »	143
73	Ψάρευμα μὲ τὸ καλάμιδι »	144
74	Ἡ γριὰ μύλωνοῦ »	146
75	Ἐνα παραμῦθι τῆς μύλωνοῦς »	149
76	Ἐμπρὸς στὸν κίνδυνο »	152
77	Στὸ χωράφι τοῦ κὺρ Νικολῆ »	154
78	Ἡ βάρκα μὲ τὸ ρόδινο πανάκι »	157
79	Τὸ πλοῖο, ποῦ χάνεται »	159

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΠΡΩΤΟΒΥΘΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
Αθήνα, 19/11/2014

Αριθμ. Πρωτ. 117297/14-11-2014

117

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΣΥΜΜΕΤΕΧΑΣΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

«ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ»
Το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, στο πλαίσιο της προώθησης της έρευνας και της ανάπτυξης της επιστημονικής συζήτησης στην επιστήμη της εκπαίδευσης, διοργανώνει την έκδοση του βιβλίου «Επιστημολογία και Επιστημολογική Έρευνα στην Εκπαίδευση», που αποτελεί το πρώτο τεύχος της σειράς «Επιστημολογία και Επιστημολογική Έρευνα στην Εκπαίδευση». Το βιβλίο θα εκδοθεί από τον εκδοτικό οίκο «Εκδόσεις Σάκκουλης» και θα αποτελεί σημαντικό εργαλείο για τους εκπαιδευτικούς, τους ερευνητές και τους φοιτητές της εκπαίδευσης. Η έκδοση του βιβλίου θα πραγματοποιηθεί τον μήνα Δεκέμβριο του 2014. Η συμμετοχή στην έκδοση του βιβλίου είναι ανοικτή σε όλους τους ενδιαφερόμενους, ανεξάρτητα από την προέλευσή τους. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να υποβάλουν τις προτάσεις τους στην Επιτροπή Εκδόσεων του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, μέχρι την 15η Δεκεμβρίου 2014. Η επιτροπή θα εξετάσει τις προτάσεις και θα ανακοινώσει τα αποτελέσματα της διαδικασίας μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2014. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επικοινωνήσουν με τον αρμόδιο υπάλληλο του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, στο τηλέφωνο 210 3467300, ή να επισκεφθούν την ιστοσελίδα του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, στην διεύθυνση www.minedu.gov.gr.

Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων

Κωνσταντίνος Αρναούτογλου

Υποπρόεδρος

Γεώργιος Κωνσταντίνου

Γραμματέας

Ανδρέας Κωνσταντίνου

Ανδρέας Κωνσταντίνου

Ανδρέας Κωνσταντίνου

Ανδρέας Κωνσταντίνου

Ανδρέας Κωνσταντίνου

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

Ἄριθ. } πρωτ. 51231,51232
 } διεκπ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Αὐγούστου 1934

Πρὸς

τὸν κ. Σπυρ. Ματάλαν, συγγραφέα

Ἀνακοινοῦμεν ὑμῖν ὅτι διὰ ταῦταρίθμου ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, στηριζομένης δὲ εἰς τὸ ἄρθρ. 4 τοῦ νόμου 5911 καὶ τὴν ἀπόφασιν τῆς οἰκείας κριτικῆς ἐπιτροπῆς, τὴν περιλαμβανομένην εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 1ην προᾶξιν αὐτῆς ἐνεκρίθη ὡς διδακτικὸν βιβλίον πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητῶν τῆς Β' τάξεως τῶν δημοτικῶν σχολείων τὸ ὑπὸ τὸν τίτλον «*Τὰ καλὰ παιδιὰ*» βιβλίον σας διὰ μίαν τετραετίαν ἀρχομένην ἀπὸ τῆς 15ης Σεπτεμβρίου 1934 ὑπὸ τὸν ὄρον νὰ συμμορφωθῆτε ἐπακριβῶς πρὸς τὰς ὑποδείξεις τῆς ἀρμοδίας κριτικῆς ἐπιτροπῆς.

Ἐντολῇ τοῦ Ὑπουργοῦ

Ὁ Τμηματάρχης

Ν. ΣΜΥΡΝΗΣ

Ἄρθρον 6 τοῦ Π. Διατάγματος τῆς 12 Φεβρουαρίου 1934

Τὰ διδακτικά βιβλία τὰ πωλούμενα μακρὰν τοῦ τόπου τῆς ἐκδόσεώς των ἐπιτρέπεται νὰ πωλῶνται ἐπὶ τιμῇ ἀνωτέρα κατὰ 15 % τῆς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παρόντος Δίτης κανονισθείσης ἄνευ βιβλιοσήμου τιμῆς πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς δαπάνης συσκευῆς καὶ τῶν ταχυδρομικῶν τελῶν ὑπὸ τὸν ὄρον ὅπως ἐπὶ τῇ τελευταίᾳ σελίδος τοῦ ἐξωφύλλου ἐκτυποῦται τὸ παρὸν ἄρθρον.

πῶς λαλῶν μολῶ τὰ μαγία πῶς τῆς
 δέν ἴνα τῷ δαυμῷ πῶς φωνῆσῃ
 ἦ δέν ἀνδρῶν ὅτων ἔρατο κατέτα
 ἄνδρῶν ὅτι ἦ ὅτων ἔρατο κατέτα

μεταφράσεως σημειωμένης παρὰ τοῦ ἰδίου ποιητοῦ.

Aloria alyra	barlume
v. d. o. d. i. b. e. n. t. e.	ubbricco
kontro un	psitidume
Tassi d. s. malav.	malaco

non tem di	barume,
di st gudo frau	braco
gna di: Euxa tel	ume
da die all	almanaco

io halthen nell'	fango
in d. loro e'	fanzavone
fova cu pleu di	min rango